

Lokalna razvojna strategija

LAG
«Zapadna Slavonija»

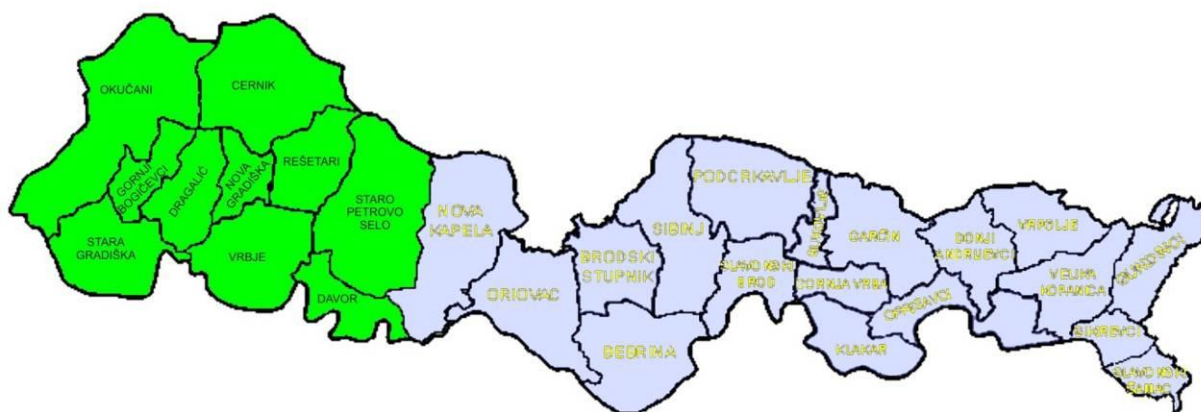
2012. -2015.

1. OPĆE ZEMLJOPISNE ZNAČAJKE PODRUČJA LAG-A „ZAPADNA SLAVONIJA“	4
1.1. Prostorni položaj i površina.....	4
1.2. Reljefne i klimatske karakteristike	5
2. STANOVNIŠTVO.....	5
2.1. Struktura stanovništva prema dobi i spolu	6
2.2. Obrazovna struktura stanovništva	6
3. STANJE INFRASTRUKTURE.....	7
3.1. Komunalna infrastruktura.....	7
3.1.1. Vodno gospodarski sustav	7
3.1.2. Odvodnja.....	8
3.1.3. Postupanje s otpadom	8
3.1.4. Energetski sustavi	8
3.2. Prometna infrastruktura.....	9
3.2.1. Cestovna infrastruktura.....	9
3.2.2. Željeznička infrastruktura	12
3.2.3. Riječni promet	13
3.2.4. Zračni promet.....	13
3.2.5. Informacijsko-komunikacijska infrastruktura	13
4. GOSPODARSTVO.....	14
4.1. Gospodarske djelatnosti	14
4.2. Poduzetnički centri	15
4.3. Poduzetničke zone.....	15
4.4 Razvojne agencije.....	16
4.5. Šumarstvo.....	16
4.6. Poljoprivreda	17
4.7. Zaposlenost stanovništva.....	19
4.8. Nezaposlenost stanovništva.....	20
5. TURIZAM	20
6. DRUŠTVENA INFRASTRUKTURA	21
6.1. Institucije javne uprave	21
6.2. Obrazovanje.....	22
6.2.1. Predškolski odgoj.....	22
6.2.2. Osnovnoškolsko obrazovanje	22
6.2.3. Srednjoškolsko obrazovanje	23

6.3. Zdravstvo i socijalna zaštita	23
6.4. Civilno društvo	24
6.5. Kultura, sport i rekreacija	25
7. KULTURNA BAŠTINA I ZAŠTIĆENI DIJELOVI PRIRODE	25
8. ZAŠTITA OKOLIŠA	26
9. SWOT ANALIZA RAZVOJNIH MOGUĆNOSTI PODRUČJA	28
10. RAZVOJNA VIZIJA	32
10.1. Razvojni ciljevi po osima ruralnog razvoja.....	33
10.2. Opis mjera za dostizanje ciljeva uključujući definiranje korisnika i kriterija prihvatljivosti, te očekivanih rezultata po mjerama.....	34
11. STRATEGIJA IZRADE I PROVEDBE.....	40
11.1. Značajke partnerstva.....	41
11.2. Primjena načela „odozdo prema gore“ i sudjelovanje različitih interesnih skupina	41
11.3. Plan provedbe, slijed aktivnosti i financijski okvir Lokalne razvojne strategije.....	42
11.4. Sposobnost upravljanja javnim sredstvima	49
11.5. Utjecaj provedbe strategije na okoliš	50
11.6. Izvori financiranja i održivost strategije bez sredstava javne pomoći.....	51
11.7. Procjena broja projekata i potrebnih sredstava za razdoblje 2012-2015.....	51
11.8. Praćenje provedbe strategije i mjerenje učinaka provedbe strategije, kriteriji i indikatori za ocjenu uspješnosti i učinkovitosti.....	52
11.9. Procedura donošenja odluka.....	56
12. USKLAĐENOST S NADREĐENIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA.....	57

1. OPĆE ZEMLJOPISNE ZNAČAJKE PODRUČJA LAG-A „ZAPADNA SLAVONIJA“

LAG „Zapadna Slavonija“ smješten je u Brodsko-posavskoj županiji i obuhvaća grad Novu Gradišku te općine Stara Gradiška, Okučani, Gornji Bogićeveci, Dragalić, Cernik, Rešetari, Staro Petrovo Selo, Vrbje i Davor. LAG graniči na istoku s općinom Nova Kapela, na sjeveru s Požeško-slavonskom županijom, na zapadu sa Sisačko-moslavačkom županijom, te na jugu s rijekom Savom koja je međudržavna granica između Republike Hrvatske i Republike Bosne i Hercegovine. Teritorij LAG-a „Zapadna Slavonija“ pripada zapadnom dijelu Brodsko-posavske županije i karakterističan je za uobičajenu sliku nizine uz rijeku Savu i brežuljaka planine Psunj.

Slika 1: Položaj LAG-a „Zapadna Slavonija“ unutar Brodsko-posavske županije

1.1. Prostorni položaj i površina

LAG „Zapadna Slavonija“ čini deset jedinica lokalne samouprave s površinom od 838,79 km² što je 41,2% ukupne površine Brodsko-posavske županije, odnosno 1,5% ukupnog kopnenog teritorija Republike Hrvatske.

Jedinica lokalne samouprave	Površina (km ²)	Udio u ukupnoj površini LAG-a (%)
Nova Gradiška	49,57	5,9
Stara Gradiška	76,79	9,2
Okučani	159,31	19
Gornji Bogićeveci	44,03	5,2
Dragalić	59,32	7,1
Cernik	127,56	15,2
Rešetari	59,42	7,1
Staro Petrovo Selo	141,11	16,8
Vrbje	79,07	9,4
Davor	42,61	5,1
LAG	838,79	100

Tablica 1: Površina jedinica lokalne samouprave i njihov udio u ukupnoj površini LAG-a

Najmanju površinu unutar LAG-a „Zapadna Slavonija“ ima općina Davor koja čini 5,1% ukupne površine LAG-a, dok najveću površinu zauzima općina Okučani s 19% ukupnog teritorija Lokalne akcijske grupe.

1.2. Reljefne i klimatske karakteristike

Područje LAG-a „Zapadna Slavonija“ nalazi se u zapadnom dijelu Brodsko-posavske županije te pripada širem području prirodno-geografske cjeline zapadne Slavonije. Reljef područja koje zauzima LAG „Zapadna Slavonija“ sastoji se od ravničarskog dijela u južnom prisavskom području s povoljnim mogućnostima prostora za razvoj poljoprivrede i stočarstva te sjevernih prigorskih prostora južnih padina Psunja, Požeške i Babje gore ispresijecanih udolinama brdskih potoka pogodnih za stočarstvo, vinogradarstvo i voćarstvo.

Područje LAG-a „Zapadna Slavonija“ ima umjerenu kontinentalnu klimu koja je značajno modificirana utjecajima gorskog masiva Psunja, pa donekle i Babje gore. Kretanje temperatura, padalina, kao i drugih elemenata vremena (insolacija, magla, mraz, ruža vjetrova) ukazuju na kontinentalnost koja je karakteristična za prijelazno panonsko područje - od srednje Panonske nizine prema južnom peripanonskom području što znači da su zime u pravilu relativno oštre, a ljeta vruća. Srednja godišnja temperatura iznosi između 10,5 i 11 °C. Prosječno na Psunju padne godišnje nešto više od 1200 mm padalina, a južna prigorja prema Novoj Gradiški i Cerniku primaju više padalina nego li niski poloj u nizini Save. U prosjeku najviše padalina padne u kasno proljeće i rano ljetom, te krajem godine. Takav godišnji hod padalina pogoduje poljoprivrednom iskorištavanju. Magla je česta pojava u ovom tipu klime, pogotovo u zimskoj polovici godine. Karakteristična je za niski savski poloj te donekle za disecirane potočne udoline u prigorju.

2. STANOVNIŠTVO

Na teritoriju LAG-a „Zapadna Slavonija“ prema popisu iz 2011. godine ukupan broj stanovnika iznosi 41.184 stanovnika u 74 naselja LAG-a što čini 25,8% ukupnog broja stanovnika Brodsko-posavske županije. Broj stanovnika Brodsko-posavske županije između dva zadnja popisa stanovništva manji je za 10,3%, a na području LAG-a je manji za 13,4% u odnosu na 2001. godinu što pokazuje da je demografsko kretanje stanovništva negativno.

Prostorna jedinica	Broj stanovnika 2001.	Broj stanovnika 2011.	Razlika	Gustoća naseljenosti 2011. (st/km ²)
Brodsko- posavska županija	176.765	158.575	- 10,3 %	77,9
Područje LAG-a	47.298	41.184	- 13,4 %	48,9
Nova Gradiška	15.833	14.229	- 10,3 %	286,4
Stara Gradiška	1.717	1.363	- 21,6 %	17,5
Prostorna jedinica	Broj stanovnika 2001.	Broj stanovnika 2011.	Razlika	Gustoća naseljenosti 2011. (st/km ²)
Okučani	4.224	3.447	- 18,7 %	21,5
Dragalić	1.282	1.361	+ 4,9%	22,7
Cernik	4.235	3.640	- 14,5 %	28,4
Gornji Bogićevci	2.319	1.975	- 16,7 %	43,9
Vrbje	2.906	2.215	- 24 %	27,9
Rešetari	5.171	4.753	- 8,1 %	79,9
Staro Petrovo Selo	6.352	5.186	- 19,1%	36,4
Davor	3.259	3.015	- 7,8 %	70,5

Tablica 2: Broj stanovnika i gustoća naseljenosti područja LAG-a ; Izvor: Državni zavod za statistiku

Demografski pokazatelji broja stanovnika po općinama u sastavu LAG-a „Zapadna Slavonija“ u razdoblju od 2001. do 2011. godine pokazuju opći pad broja stanovnika, osim u općini Dragalić gdje je vidljiv porast broja stanovnika od 4,9%.

Prosječna gustoća naseljenosti područja LAG-a „Zapadna Slavonija“ je 48,9 stanovnika/km². Najgušće je naseljeno područje grada Nova Gradiška, dok općina Stara Gradiška ima najmanju gustoću naseljenosti.

2.1. Struktura stanovništva prema dobi i spolu

Dobna struktura područja LAG-a „Zapadna Slavonija“ ukazuje na dominaciju udjela radno sposobnog stanovništva u dobi od 15 do 65 godina starosti (64%), što je neznatno manje od udjela u Brodsko- posavskoj županiji (64,7%). Udio stanovništva u dobi 65 godina i više iznosi 19% što ukazuje na problem starenja stanovništva. Od ukupnog broja stanovnika na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ 51 % čine žene, a 49 % muškarci.

2.2. Obrazovna struktura stanovništva

Obrazovna struktura stanovništva na području LAG-a izrazito je nepovoljna. Završenu osnovnu školu ima 26,9% stanovnika područja LAG-a, dok 23,4% stanovnika nema potpuno osnovnoškolsko obrazovanje. Srednju školu (uključujući i gimnaziju) ima oko 39,5% stanovnika, a više i visoko školsko obrazovanje oko 4,4% (znatno manje od prosjeka Republike Hrvatske koji iznosi 12%). Prema popisu stanovništva iz 2001. godine, na području LAG-a bilo je 38.312 stanovnika starih 15 i više godina. Razina obrazovanja ostala je nepoznata za 353 stanovnika, dok tablica 3. prikazuje razinu obrazovanja za 37.959 stanovnika područja LAG-a za koje je poznata razina obrazovanja.

Stupanj završenog obrazovanja	Postotak stanovništva LAG-a prema završenoj školi
Bez škole	3,9%
1-3 razreda osnovne škole	7,4%
4-7 razreda osnovne škole	16%
Osnovna škola	26,9%
Srednja škola	39,5%
Viša škola, I. (VI.) stupanj fakulteta i stručni studij	2,2%
Fakultet, umjetnička akademija i sveučilišni studij	2,1%
Magisterij	0,1%
Doktorat	0,02%

Tablica 3: Obrazovna struktura stanovnika područja LAG-a starih 15 i više godina prema Popisu stanovništva iz 2001.; Izvor: Državni zavod za statistiku

Obrazovna struktura stanovnika područja LAG-a ukazuje na izrazito mali udio stanovnika s višim i visokim školskim obrazovanjem, dok nešto manje od trećine stanovnika ima samo osnovnoškolsko obrazovanje. Tablica 4. prikazuje obrazovnu strukturu stanovnika područja LAG-a prema spolu koji ukazuje na to da veći udio ženske populacije nema nikakvu završenu školu (5,9%) u odnosu na mušku populaciju (1,8%). Ženski udio populacije također je veći s obzirom na završenu osnovnu školu ili s nepotpunim osnovnoškolskim obrazovanjem. Muški i ženski dio populacije podjednako je zastupljen samo u kategoriji viših škola i fakulteta.

Razina obrazovanja	M	Ž
Bez škole	1,9%	5,9%
1-3 razreda osnovne škole	5,4%	9,5%
4-7 razreda osnovne škole	12,9%	19%
Osnovna škola	25,4%	28,4%
Srednja škola	48,4%	31,5%
Viša škola, I (VI.) stupanj fakulteta i stručni studij	2,5%	2%
Razina obrazovanja	M	Ž
Fakultet, umjetnička akademija i sveučilišni studij	3,3%	2,7%
Magisterij	0,2%	0,05%
Doktorat	0,02%	0,001%

Tablica 4: Obrazovna struktura stanovnika područja LAG-a starih 15 i više godina prema spolu; Izvor: DZS, 2001.

3. STANJE INFRASTRUKTURE

3.1. Komunalna infrastruktura

3.1.1. Vodno gospodarski sustav

Područje LAG-a „Zapadna Slavonija“ nije u potpunosti pokriveno vodoopskrbnim sustavom te se određeni broj kućanstava snabdijeva vodom iz vlastitih bunara. Problem predstavljaju sve izraženija sušna razdoblja i nedostatak pitke vode stoga je neophodno u svim naseljima LAG-a izgraditi vodoposkrbnu mrežu. Izgradnja iste je otežana u brdskim dijelovima LAG-a zbog čega je potrebno izgraditi tlačne stanice, dok je nedostatak financijskih sredstava potrebnih za provođenje infrastrukturnih projekata prepreka s kojom se susreću sve jedinice lokalne samouprave na području LAG-a. Jedinice lokalne samouprave na području LAG-a kontinuirano ulažu u izgradnju vodoopskrbnog sustava, međutim, zbog velikih investicijskih ulaganja koja zahtijevaju infrastrukturni projekti, te skupog i dugotrajnog procesa izrade projektne dokumentacije, te ishođenja potrebnih dozvola i suglasnosti, aktivnosti se ne provode željenom dinamikom.

Jedinica lokalne samouprave	Izgrađenost vodoopskrbnog sustava (%)
Nova Gradiška	75
Stara Gradiška	80
Okučani	25
Gornji Bogićevci	100
Dragalić	65
Cernik	35
Rešetari	75
Staro Petrovo Selo	50
Vrbje	60
Davor	100

Tablica 5: Izgrađenost vodoopskrbnog sustava na području LAG-a
Izvor: JLS (2012.)

Na području LAG-a je potrebno proširiti postojeći sustav kako bi se svim stanovnicima omogućilo priključenje na vodoopskrbnu mrežu te je potrebno povećati zahvat vode zbog problema opskrbe vodom nakon dužeg sušnog razdoblja.

3.1.2. Odvodnja

Na području LAG-a nedovoljno je izgrađen sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda. Većina naselja na području LAG-a nema izgrađenu kanalizacijsku mrežu te veliki broj kućanstava sakuplja otpadne vode putem sabirnih/septičkih jama koje se često nepropisno izvedene te ugrožavaju zdravlje stanovnika i onečišćuju okoliš. U naseljima u kojima postoji izgrađen sustav odvodnje, poteškoće u održavanju sustava predstavlja nedostatak opreme za praćenje stanja u kolektorima. Tablica 6. pokazuje da na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ postoji nedovoljno izgrađen sustav odvodnje, te njezina izgrađenost ni u jednoj jedinici lokalne samouprave ne prelazi granicu od 60%, dok u općinama Vrbje i Staro Petrovo Selo uopće ne postoji izgrađen sustav odvodnje.

Jedinica lokalne samouprave	Izgrađenost sustava odvodnje otpadnih voda (%)
Nova Gradiška	60
Stara Gradiška	45
Okučani	5
Jedinica lokalne samouprave	Izgrađenost sustava odvodnje otpadnih voda (%)
Gornji Bogićeveci	15
Dragalić	15
Cernik	10
Rešetari	15
Staro Petrovo Selo	0
Vrbje	0
Davor	75

Tablica 6: Izgrađenost sustava odvodnje na području LAG-a; Izvor: JLS

Iako jedinice lokalne samouprave na području LAG-a kontinuirano ulažu u izgradnju sustava odvodnje otpadnih voda no zbog velikih ulaganja koja su potrebna za realizaciju infrastrukturnih projekata te skupog i dugotrajnog procesa izrade projektne dokumentacije i ishođenja potrebnih dozvola i suglasnosti, aktivnosti izgradnje sustava odvodnje se ne provode željenom dinamikom.

3.1.3. Postupanje s otpadom

Na području LAG-a postoji visok stupanj pokrivenosti uslugom prikupljanja i odvoza komunalnog otpada: Grad Nova Gradiška te općine Okučani, Gornji Bogićeveci, Dragalić, Cernik, Rešetari, Vrbje i Davor- 100%, općina Stara Gradiška- 70%. Postoje dva odlagališta komunalnog otpada na području LAG-a: „Šagulje-Ivik“ te „Baćanska“ Davor. Postojanje divljih odlagališta ukazuje na nedovoljno razvijenu svijest lokalnog stanovništva o gospodarenju otpadom i važnosti zaštite okoliša. Održivo upravljanje otpadom na području LAG-a zahtijeva znatna ulaganja u razvoj održivog sustava gospodarenja otpadom (sanacija divljih odlagališta, izgradnja novih reciklažnih dvorišta i zelenih otoka, te izgradnja odlagališta građevinskog otpada). Komunalna poduzeća koja se bave izgradnjom i održavanjem komunalne infrastrukture na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ su Slavča d.o.o. Nova Gradiška i Komunalac Davor d.o.o.

3.1.4. Energetski sustavi

3.1.4.1. Električna energija

Opskrba električnom energijom na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ većim je dijelom zadovoljavajuća.

Područje LAG-a je uključeno u energetske-elektroopkrbni sustav preko Elektre Slavonski Brod s pogonom u Novoj Gradiški. Opskrba električnom energijom postoji u svim naseljima, no povremeno se javljaju kvarovi koji se otklanjaju na poziv potrošača.

3.1.4.2. Plinoopskrba

Sustav plinoopskrbe na području LAG-a nedovoljno je razvijen. Jedino je Grad Nova Gradiška u potpunosti plinificiran, dok izgrađenost sustava plinoopskrbe u ostalim jedinicama lokalne samouprave iznosi od 10% do 60%. U općinama Stara Gradiška, Vrbje i Davor ne postoji sustav plinoopskrbe te sva kućanstva koriste kruta goriva i loživo ulje kao primarni energent. Opskrba i distribucija plina pod ingerencijom je koncesionara – tvrtke Plin projekt d.o.o.

Jedinica lokalne samouprave	Izgrađenost sustava plinoopskrbe (%)
Nova Gradiška	100
Stara Gradiška	0
Okučani	15
Gornji Bogičevci	60
Dragalić	40
Cernik	10
Rešetari	50
Staro Petrovo Selo	30
Vrbje	0
Davor	0

Tablica 7: Izgrađenost sustava plinoopskrbe na području LAG-a; Izvor: JLS

3.1.4.3. Javna rasvjeta

Na području LAG-a postoji visoka pokrivenost sustavom javne rasvjete. U tabeli koja slijedi prikazan je stupanj izgrađenosti javne rasvjete (%) po svakoj pojedinoj JLS na području LAG-a.

Jedinica lokalne samouprave	Izgrađenost sustava javne rasvjete (%)
Nova Gradiška	80
Stara Gradiška	100
Okučani	95
Gornji Bogičevci	100
Dragalić	100
Cernik	100
Rešetari	100
Staro Petrovo Selo	100
Vrbje	100
Davor	100

Tablica 8: Izgrađenost sustava javne rasvjete na području LAG-a; Izvor: JLS

3.2. Prometna infrastruktura

3.2.1. Cestovna infrastruktura

Područje LAG-a „Zapadna Slavonija“ ima veoma povoljan prostorno-prometni položaj jer njime prolaze značajni europski prometni koridori. To je prvenstveno dionica X-tog koridora (posavskog) kao dio prometnog pravca između Europe i Azije, odnosno Bliskog Istoka. U okviru njega smještena je trasa autoceste, te dvokolosječna željeznička pruga. Osim navedenog longitudinalnog prometnog pravca, prostorom LAG-a prolazi i transverzalni prometni koridor europskog značenja-cestovni koridor na trasi državne ceste D5 (Virovitica-Daruvar-Pakrac-Stara Gradiška).

3.2.1.1. Sustav javnih cesta na području LAG-a

U sustavu javnih kategoriziranih cesta područjem LAG-a „Zapadna Slavonija“ prolaze trase 3 državne ceste, 27 županijskih cesta i 17 lokalnih cesta. Iz tablice 5 je vidljivo da je ostvarena kvalitetna prometna komunikacija prostora LAG-a mrežom državnih, županijskih i lokalnih cesta koja omogućuje međusobnu povezanost jedinica lokalne samouprave, ali i povezanost s regionalnim središtima, glavnim gradom Zagrebom te susjednim državama Slovenijom, Srbijom i Bosnom i Hercegovinom. Međutim, nužno je unaprjeđenje cestovne infrastrukture u vidu rekonstrukcije i sanacije postojećih cesta te izgradnje nogostupa u pojedinim naseljima LAG-a koji je prijeko potreban. Na navedenim pravcima cestovne prometne infrastrukture odvija se i javni cestovni autobusni promet lokalnog, regionalnog, državnog i međudržavnog tipa što iziskuje potrebu osiguravanja ugibališta radi zaustavljanja autobusnih linija, posebno u okviru naseljenih područja za potrebe lokalnih linija. Javni prijevoz putnika obavljaju ovlaštene koncesionari autobusnog prometa. Na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ djeluje Autoprometno poduzeće d.d. Požega.

	Jedinica lokalne samouprave	Oznaka ceste	Naziv dionica
R.br.	AUTOCESTE		
1.	Okučani/Nova Gradiška	A-3	Ljubljana – Bregana – Zagreb – Lipovac
R.br.	DRŽAVNE CESTE		
1.	Okučani/Stara Gradiška	D-5	GP Terezino Polje- Virovitica- V.Zdenci-Daruvar-Okučani- GP Stara Gradiška
2.	Nova Gradiška	D-51	Gradište-Požega-Nova Gradiška
R.br.	ŽUPANIJSKE CESTE		
1.	Okučani	Ž 3252	Granica županije-Ladevac-Okučani (D-5)
2.	Cernik	Ž 4126	Podvrško-Opatovac- D-51
3.	Cernik	Ž 4139	Šagovina Cernička-Giletinci-Cernik (Ž 4141)
4.	Cernik	Ž 4140	T.L. „Strmac“- Šumetlica- Ž 4141
5.	Nova Gradiška/Cernik	Ž 4141	D-51- Cernik – Nova Gradiška (Ž 4158)
6.	Rešetari	Ž 4142	Rešetari- Ž 4158
7.	Rešetati	Ž 4143	Drežnik-Gunjavci-Adžamovci (Ž 4158)
8.	Okučani	Ž 4153	Okučani (D-5)- Vrbovljani
9.	Gornji Bogičevci	Ž 4154	Ratkovac-Smrtić- Ž 4158
10.	Dragalić	Ž 4155	Ž 4158- Dragalić-Donji Bogičevci
11.	Nova Gradiška/Vrbje	Ž 4156	Nova Gradiška(Ž 4158)-Prvča-Visoka Greda-Savski Bok-Mačkovac
12.	Nova Gradiška/Vrbje	Ž 5157	Nova Gradiška (Ž 4158)-Sičice-Vrbje- Ž 4178
13.	Gornji Bogičevci/ Dragalić/Nova Gradiška/Rešetari/Staro Petrovo Selo	Ž 4158	Okučani (D-59)-Kosovac-Medari-Nova Gradiška-Saro Petrovo Selo-Vrbova-Batrina (D-49)
14.	Rešetari	Ž 4159	Brdani- Ž 4158
15.	Staro Petrovo Selo	Ž 4160	Tisovac-Godinjak (Ž 4158)
16.	Okučani	Ž 4175	Ž 4153- Čovac
17.	Stara Gradiška/Okučani	Ž 4176	Ž 4153- Gredani
18.	Dragalić	Ž 4177	Dragalić (Ž 4155)- Poljane
19.	Rešetari/Vrbje/Davor	Ž 4178	Zapolje (Ž 4158)- Bodovaljci-Orubica-Davor
20.	Rešetari/Staro Petrovo Selo	Ž 4179	Ž 4178- Laze

21.	Staro Petrovo Selo/Davor	Ž 4180	Staro Petrovo Selo (Ž 4158)- Davor (Ž 4178)
22.	Staro Petrovo Selo	Ž 4181	Ž 4180- Štivilica-Komarnica
23.	Vrbje	Ž 4201	Sičice (Ž 4157)- Dolina
24.	Stara Gradiška	Ž 4226	Gornji Varoš- D-5
25.	Stara Gradiška	Ž 4227	Stara Gradiška (D-5)- Donji Varoš
26.	Nova Gradiška	Ž 4240	Nova Gradiška: Ž 4158- D-313
27.	Okučani	Ž 4241	Okučani (D-5)- željeznička postaja Okučani
R.br.	LOKALNE CESTE		
1.	Okučani	L 42001	Gornji Rogolji-Trnakovac- D-5
2.	Okučani	L 42002	Donji Rogolji (L 42001)- Bobare
3.	Dragalić	L 42005	Mašić (Ž 4158)- Poljane (L 42018)
4.	Rešetari	L 42006	Bukovica- Rešetari (Ž 4142)
5.	Cernik	L 42007	D-51-Banićevac
6.	Staro Petrovo Selo	L 42009	Vladisovo-Oštri Vrh-Staro Petrovo Selo (Ž 4158)
7.	Stara Gradiška/Gornji Bogičevci	L 42015	Ž 4176 (Gredani)- D-5
8.	Stara Gradiška/Dragalić	L 42016	Donji Bogičevci (Ž 4155)- Pivare- D-5
9.	Dragalić/Vrbje	L 42017	Donji Bogičevci (Ž 4155)- Gorice- Ž 4156
10.	Dragalić/Nova Gradiška	L 42018	Poljane- Ž 4156 (Prvča)
11.	Vrbje/Davor	L 42019	Mačkovac (Ž 4156)- Dolina- Ž 4178
12.	Staro Petrovo Selo	L 42020	Godinjak (Ž 4158)- Gornji Crnogovci- Donji Crnogovci- Laze (Ž 4179)
13.	Staro Petrovo Selo	L 42021	Blažević Dol- Ž 4158
14.	Staro Petrovo Selo	L 42022	Vrbova (Ž 4158)- Komarnica (4181)
15.	Staro Petrovo Selo	L 42051	Staro Petrovo Selo (Ž 4158)- željeznička postaja Staro Petrovo Selo
16.	Okučani/Gornji Bogičevci/Cernik	L 42054	L 42055- Šagovina Cernička (Ž 4139)
17.	Okučani/Gornji Bogičevci	L 42055	Šagovina Mašička- Trnava (Ž 4158)

Tablica 9: Javne ceste na područja LAG-a; Izvor: Županijska uprava za ceste Slavonski Brod, 2012.

Na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ nalazi se 255,05 km županijskih i lokalnih cesta od kojih 71,4% čine županijske ceste (ukupna duljina je 182,207 km), a 28,6% čine lokalne ceste (72,844 km).

Jedinica lokalne samouprave	Asfalt (km)	Makadam (km)	Ukupna duljina kolnika (km)
Nova Gradiška	20,607	0,000	20,607
Stara Gradiška	8,558	0,000	8,558
Okučani	12,824	2,455	15,279
Gornji Bogičevci	8,902	0,000	8,902
Dragalić	12,696	0,000	12,696
Cernik	27,012	0,000	27,012
Rešetari	17,509	0,934	18,443
Staro Petrovo Selo	28,504	0,000	28,504
Vrbje	28,471	0,000	28,471
Davor	13,735	0,000	13,735
UKUPNO LAG	178,818	3,389	182,207

Tablica 10: Duljina kolnika županijskih cesta na području LAG-a; Izvor: Županijska uprava za ceste Sl. Brod

Ukupna duljina kolnika županijskih cesta na području LAG-a iznosi 182,207 km koja je većim dijelom asfaltirana (98% županijskih cesta je asfaltirano), dok je manji dio makadam (2%).

Jedinica lokalne samouprave	Asfalt (km)	Makadam (km)	Ukupna duljina kolnika (km)
Nova Gradiška	0,929	0,000	0,929
Stara Gradiška	2,539	3,573	6,112
Okučani	10,427	1,154	11,581
Gornji Bogičevci	2,834	0,562	3,396
Dragalić	8,836	5,189	14,025
Cernik	28,404	2,069	30,473
Rešetari	3,407	0,000	3,407
Staro Petrovo Selo	17,786	0,000	17,786
Vrbje	3,027	8,614	11,641
Davor	13,735	0,506	14,241
UKUPNO LAG	64,912	21,667	72,844

Tablica 11: Duljina kolnika lokalnih cesta na području LAG-a; Izvor: Županijska uprava za ceste Sl. Brod

Ukupna duljina kolnika lokalnih cesta na području LAG-a iznosi 72,844 km, od kojih je 89% asfaltirano, a 11% makadam.

Na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ postoji 733,35 km nerazvrstanih cesta. Budući da su nerazvrstane ceste u nadležnosti JLS, problem predstavlja njihovo održavanje zbog ograničenih proračuna općina i grada. Također je potrebno modernizirati sve ceste koje nisu asfaltirane te urediti poljske puteve. Na pojedinim dijelovima nerazvrstanih cesta kolnici su oštećeni te ih je potrebno rekonstruirati i presvući novim asfaltom. Na pojedinim područjima LAG-a zabilježen je loš asfaltni zastor na prometnicama koje su stare 30 i više godina te je nužno pristupiti njihovoj rekonstrukciji. Na nerazvrstanim cestama u brdskim dijelovima područja LAG-a veliki problem stvara štetno djelovanje oborinskih voda koje uništavaju nosivu konstrukciju.

Jedinica lokalne samouprave	Ukupna duljina nerazvrstanih cesta (km)
Nova Gradiška	100
Stara Gradiška	33,85
Okučani	55
Gornji Bogičevci	42
Dragalić	158
Cernik	65
Rešetari	155
Staro Petrovo Selo	66,5
Vrbje	47
Davor	11
UKUPNO LAG	733,35

Tablica 12: Duljina nerazvrstanih cesta na području LAG-a; Izvor: JLS

3.2.2. Željeznička infrastruktura

Željeznička infrastruktura područja LAG-a „Zapadna Slavonija“ je uglavnom zadovoljavajuća, iako značajnu prepreku predstavlja činjenica da se u dovoljnoj mjeri nije ulagalo u obnovu i osuvremenjivanje željezničkih pruga što je dovelo do dotrajalosti istih. Zbog takve situacije je iz sigurnosnih razloga potrebno smanjivati brzinu vlakova na pojedinim dionicama linija koje prolaze područjem LAG-a. Magistralna glavna željeznička pruga koja prolazi područjem LAG-a je MG 2.1. koji omogućuje povezivanje središnjeg i istočnog dijela Hrvatske odnosno čine dio X. paneuropskog koridora na potezu Savski Marof – Zagreb – Tovarnik. Na području LAG-a postoji 6 željezničkih postaja u Okučanima, Dragaliću, Novoj Gradiški, Zapolju, Starom Petrovom Selu i Vrbovi.

Postojeći uvjeti na dionicama glavne magistralne željezničke pruge MG 2.1. koja prolazi područjem LAG-a ne omogućavaju brzu i kvalitetnu povezanost u oba pravca te je prijeko potrebna modernizacija infrastrukture uvođenjem suvremenijih tehnologija prijevoza, poboljšanjem standarda udobnosti, točnosti, brzine i sigurnosti putničkog prometa s krajnjim ciljem povećanja opsega prijevoza roba i putnika.

3.2.3. Riječni promet

Rijeka Sava sa svojim potencijalom plovnog puta predstavlja značajan prometni koridor u povezivanju Podunavlja s Jadranom. Riječni promet predstavlja značajan razvojni resurs na području općina smještenih uz rijeku Savu. Općina Davor smještena je uz samu rijeku Savu koja je i najvažniji prometni koridor koji dodiruje južnu granicu Općine. Međutim, Sava je neuređena te se sada vodi u rangu II i III klase plovnosti. Na području Općine postoje dva sidrišta za čamce u zonama naselja Orubica i Davor te dvije lokacije deponija za šljunak. Jedna od tih deponija neposredno uz naselje Davor je stalna, a druga je uzvodno i privremenog je karaktera.

Dio općine Vrbje smješten je uz lijevu obalu rijeke Save koja je ujedno prirodna granica sa susjednom državom Republikom Bosnom i Hercegovinom. Ukupna duljina plovnog puta na području Općine iznosi 14 km. Zbog povoljnog smještaja dijela Općine uz Savu i značajnog potencijala za razvoj riječnog prometa, u planu je izgradnja manje luke u prostoru naselja Dolina te sidrišta u naseljima Dolina i Savski Bok.

Južni rub općine Stara Gradiška dijelom graniči s rijekom Savom. Izgradnjom plovnog kanala Dunav-Sava još će se više povećati značaj Save kao plovnog puta te bi neposredna blizina plovnog puta mogla imati pozitivan utjecaj i na razvitak lokalnog gospodarstva.

3.2.4. Zračni promet

Zračni promet na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ razvijen je jedino u vidu poljoprivrednih letjelišta. Međutim, ta letjelišta predstavljaju razvojni potencijal u vidu proširenja funkcije kao sportskih i turističkih letjelišta.

Zračni promet na području grada Nova Gradiška postoji samo u vidu poljoprivrednog aerodroma smještenog uz autocestu A-3 na prostoru između Nove Gradiške i Prvče čije bi proširenje moglo predstavljati značajan potencijal za razvitak područja Nove Gradiške kao gospodarskog, trgovačkog i turističkog središta. Na području općine Gornji Bogićevci nalazi se poljoprivredno letjelište smješteno u naselju Kosovac. Na prostoru općine Davor, sjeverno od naselja Orubice, nalazi se poljoprivredno letjelište čiji je osnovni nedostatak njegova blizina državnoj granici sa susjednom Republikom Bosnom i Hercegovinom. Planirana realizacija zračnog prometa na području općina Stara Gradiška i Okučani predviđena je kroz realizaciju prihvata helikopterskog prometa izgradnjom helidroma na području naselja Stara Gradiška. Postojeći zračni promet na području općine Staro Petrovo Selo realizira se danas samo u okviru poljoprivrednog letjelišta "Štivica". Letjelište predstavlja potencijal proširenja funkcije kao sportskog i turističkog letjelišta. Na području općine Vrbje u naselju Bodovaljci nalazi se jedno poljoprivredno letjelište čiji potencijal leži u mogućnosti korištenja u poljoprivredi (gospodarstvu) te za sportske potrebe uz povećanje postojeće zone infrastrukturnog koridora.

3.2.5. Informacijsko-komunikacijska infrastruktura

Na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ postoji glavna infrastruktura prijeko potrebna za odvijanje telekomunikacijskog prometa. Sustav elektroničkih komunikacija sastoji se od sustava javnih telekomunikacija u nepokretnoj mreži i pokretnoj mreži te sustava telekomunikacija. Pokrivenost fiksnom telefonskom mrežom je relativno visoka.

Na području LAG-a uvedena je ISDN i ADSL usluga, no ona ne pokriva pojedina naselja. Mobilnu mrežu čine pet operatera, a stanje pokrivenosti je zadovoljavajuće uzimajući u obzir nepovoljnu konfiguraciju terena. Područje LAG-a je u potpunosti pokriveno poštanskim uredima kojih ima 13: grad Nova Gradiška (1), općina Stara Gradiška (1), općina Okučani (1), općina Gornji Bogičevci (1), općina Dragalić (1), općina Cernik (1), općina Rešetari (2), općina Staro Petrovo Selo (2), općina Vrbje (1) te općina Davor (2), dok dostavna služba postoji u ostalima naseljima općina.

4. GOSPODARSTVO

Područje LAG-a „Zapadna Slavonija“ pretrpjelo je teška razaranja tijekom Domovinskog rata, što se odrazilo i na gospodarstvo tog područja. Područje LAG-a dočekalo je kraj ratnih razaranja sa strukturnim demografskim promjenama, te visokom stopom nezaposlenosti. Većina velikih tvrtki je ugašena što zbog ratnih devastacija, što zbog gubitka kvalificirane radne snage i tržišta. Globalna ekonomska kriza kao i recesija koja je uslijedila ostavile su značajne posljedice na gospodarstvo cijele Brodsko-posavske županije, a time i na područja LAG-a, uzrokujući stagnaciju, a zatim i pad gospodarske aktivnosti. Pored recesije, gospodarstvo je opterećeno i nizom problema iz novije prošlosti kao što su težak proces tranzicije gospodarstva prema ekonomiji otvorenog tržišta te nedostatak domaćih i stranih investicija. Dosadašnji razvitak gospodarstva na području LAG-a tradicionalno se oslanjao na poljoprivredu, stočarstvo, šumarstvo i ribarstvo. Mogućnosti razvoja područja LAG-a „Zapadna Slavonija“ vezane su uz prirodne i prostorno-prometne pogodnosti područja koje karakterizira kvalitetno poljoprivredno zemljište, dobro razvijena prometna infrastruktura te, pogodnosti pograničnog područja.

4.1. Gospodarske djelatnosti

Gospodarstvo grada Nova Gradiška je unatoč ratnim razaranja, gubitku tržišta, neadekvatne privatizacije, stečajeva, reorganizacije lokalne uprave i samouprave očuvalo poduzetničku tradiciju, tehnološka znanja i vještu radnu snagu i tako omogućilo razvoj obrta i malog poduzetništva. U dosadašnjem razvitku glavnu granu gospodarskog razvoja činila je industrija (prerađivačko-prehrambena, drvna, metalna, tekstilna, građevna), poljoprivreda, trgovina i ugostiteljstvo. Od ukupno 1.289 registriranih trgovačkih društava na području Brodsko-posavske županije, 237 se nalazi na području LAG-a „Zapadna Slavonija“.

DJELATNOST		BROJ TVRTKI			
Šifra po NDK-u	Naziv	Malo	Srednje	Veliko	Ukupno
A	POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	23	1	0	24
B	RUDARSTVO I VAĐENJE	4	0	0	4
C	PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	48	3	0	51
D	OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA	1	0	0	1
E	OPSKRBA VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, GOSPODARENJE OTPADOM	7	1	0	8
F	GRAĐEVINARSTVO	20	2	0	22
G	TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO	55	0	0	55
H	PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	9	0	0	9
I	DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	7	0	0	7
J	INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	10	0	0	10
K	FINANCIJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA	2	0	0	2
L	POSLOVANJE NEKRETNINAMA	3	0	0	3

M	STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	24	0	0	24
N	ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	2	0	0	2
P	OBRAZOVANJE	4	0	0	4
Q	DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI	8	0	0	8
S	OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	3	0	0	3
UKUPNO LAG		230	7	0	237

Tablica 13: Popis trgovačkih društava na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ po djelatnosti i veličini; Izvor: Hrvatska gospodarska komora, 2012.

Iz tablice 13. je vidljivo da na području LAG-a ne postoje velika poduzeća već dominiraju mala poduzeća (čine oko 97% ukupnog broja trgovačkih društava), dok postoji mali broj srednjih poduzeća (oko 3%). S obzirom na djelatnosti trgovačkih društava na području LAG-a, dominiraju prerađivačka industrija (21,5%) te trgovina na veliko i malo (23,2%), dok ostale djelatnosti čine znatno manji postotak u ukupnom broju trgovačkih društava područja LAG-a. Na području LAG-a aktivno je ukupno 663 obrta.

Jedinica lokalne samouprave	Broj registriranih aktivnih obrta
Nova Gradiška	358
Stara Gradiška	12
Okučani	51
Gornji Bogićevci	22
Dragalić	10
Cernik	41
Rešetari	65
Staro Petrovo Selo	63
Vrbje	14
Davor	27
UKUPNO LAG	663

Tablica 14: Broj registriranih aktivnih obrta na području LAG-a
Izvor: Obrtnička komora Brodsko-posavske županije, 2012.

Iz tablice 14. vidljivo je da na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ i dalje postoji jaka tradicija obrtništva s ukupno 663 aktivna obrta. Na području grada Nova Gradiška koncentriran je najveći broj obrta (oko 54%).

4.2. Poduzetnički centri

U sklopu Industrijskog parka Nova Gradiška nalazi se poslovno-tehnološki inkubator BISC koji osigurava izravan pristup praktičnoj intenzivnoj poslovnoj podršci, pristup financijskim sredstvima i stručnjacima te ostalim poduzetnicima i dobavljačima, a s ciljem ostvarivanja stvarnog rasta poduzeća i poduzetnika. Postojanje poslovne inkubacije na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ predstavlja značajan potencijal za razvoj poduzetništva područja. Poslovna inkubacija osigurava poduzetnicima mjesto za razvoj i rast njihova poslovanja, povećava šanse za uspjeh tek pokrenute tvrtke te skraćuje vrijeme i smanjuje trošak pokretanja i razvoja poslovanja.

4.3. Poduzetničke zone

Izgradnjom poduzetničkih zona želi se potaknuti razvoj gospodarstva te povećati broj gospodarskih subjekata i poboljšati poslovne rezultate, povećati konkurentnost poduzetnika, povećati zaposlenost i udio proizvodnje u ukupnom gospodarstvu.

Na području LAG-a postoji 6 definiranih poduzetničkih zona u fazi razvoja: Industrijski park Nova Gradiška, Poslovna zona Brezine u Gornjim Bogičevcima, Poslovna zona Dragalić, Gospodarsko proizvodna zona Cernik, Poduzetničke zone 1 i 2 u Rešetarima te Poduzetnička zona Dvorine u Davoru.

Industrijski park Nova Gradiška nalazi se uz međunarodnu autocestu E 70 na površini od 82 ha, s mogućnošću proširenja na dodatnih 60 ha. Zemljište je infrastrukturno opremeljno, a lokacija osigurava dobru povezanost i brz pristup Europskoj uniji, kao i tržištima zemalja Istočne i Jugoistočne Europe. **Poslovna zona Brezine u Gornjim Bogičevcima** prostire se na 4 ha. Smještena je blizu autoceste i željeznice, a povoljna cijena zemljišta, oslobođenje plaćanja komunalne naknade u prvoj godini poslovanja te brojne porezne olakšice čine ovu poslovnu zonu primamljivim poduzetničkim potencijalom brojnim ulagačima. **Poslovna zona Dragalić** nalazi se na udaljenosti od 800 m od naselja Dragalić, te je za njeno funkcioniranje na raspolaganju infrastrukturna mreža naselja Dragalić (električna energija, telefon, plin, cesta te tri ulaza iz naselja Dragalić). **Gospodarsko proizvodna zona Cernik** pokriva površinu od 40,5 ha. Infrastruktura do zone je u potpunosti izgrađena (cesta, struja, voda, odvodnja, struja i plin). Poduzetničke zone 1 i 2 u Rešetarima pokrivaju površinu od 150,12 ha te su smještene na vrlo prometnoj lokaciji u pojasu željezničke pruge i državnih cesta A-3, D-51 i D-313 u neposrednoj blizini grada Nova Gradiška. **Poduzetnička zona Dvorine općine Davor** nalazi se u sjeveroistočnom rubnom dijelu naselja kao utvrđeni prostor za zonu male privrede, dok je ograničenje za cjelokupnu realizaciju zone vlasništvo za zemljištem koje je dijelom u privatnom vlasništvu. Općina je površinu od 3 ha koja je u njezinom vlasništvu utvrdila kao gospodarsku zonu u kojoj je formirano 10 parcela za buduću gradnju.

Na području LAG-a nalaze se 3 definirane, ali nerazvijene poduzetničke zone: planirani prostor razvoja Poduzetničko - farmerske zone Staro Petrovo Selo, površine 87,27 ha na prostoru između željezničke pruge i županijske ceste te je od autoceste udaljena otprilike 500 metara. Proizvodno-poslovna zona Okučani prostire se na površini od 32,63 ha, a nalazi se jugozapadno od naselja Okučani, okružena županijskom cestom Ž4153 na jugoistoku, obradivim površinama na sjeveroistoku i sjeverozapadu te autocestom A-3 na jugozapadu. Poslovna zona Vrbje ukupne površine 9 ha 15 a 09 m² locirana je uz potok Rešetarica s istočne strane i uz samu županijsku cestu Vrbje – Bodovaljci s južne strane te uz cestu Bodovaljci-Davor s istočne strane.

4.4 Razvojne agencije

Na području Županije djeluju županijska razvojna agencija te privatne razvojne agencije kao institucije u okviru kojih se poduzetnicima početnicima, ali i postojećim poduzetnicima pruža informativno-savjetodavna i pravna pomoć.

4.5. Šumarstvo

Cijela je regija, uključujući i područje LAG- a „Zapadna Slavonija“, izrazito bogata šumom. U nizinskom dijelu LAG-a „Zapadna Slavonija“ zastupljene su šume hrasta lužnjaka u zajednici s jasenom i brijestom, ali i u zajednici s grabom, klenom i lipom u najnižim područjima. Brdski prostori Županije su uglavnom pod šumama bukve i jele u višim dijelovima te hrasta, graba, jasena, topola i ostalih listača u nižim dijelovima. Šume zauzimaju 39,2% ukupne površine LAG-a „Zapadna Slavonija“.

Jedinica lokalne samouprave	Površina šumskog zemljišta				Ukupna površina šumskog zemljišta (ha)
	Državne šume		Privatne šume		
	Ha	%	ha	%	
Nova Gradiška	714,32	78,8	192,71	21,2	907,03
Stara Gradiška	3.381,45	95,2	169,55	4,8	3.551
Okučani	8.376,72	89,4	988,47	10,6	9.365,19
Gornji Bogićeveci	1.417,58	89,7	162,04	10,3	1579,62
Dragalić	1.792,05	95,2	90,89	4,8	1.882,94
Cernik	7.015,66	98,9	80,85	1,1	7.096,51
Rešetari	1.443,23	61	922,21	39	2.365,44
Staro Petrovo Selo	2.911,67	77,7	836,13	22,3	3747,8
Vrbje	1.866,57	92,6	150,08	7,4	2.016,65
Davor	317,31	82,3	68,04	17,7	385,35
UKUPNO LAG	29.236,56	88,9	3.660,97	11,1	32.897,53

Tablica 15: Površina šumskog zemljišta po pojedinim jedinicama lokalne samouprave Izvor: Hrvatske šume, Uprava šuma Nova Gradiška, 2012.

Iz tablice 15. je vidljivo da šume na području LAG-a zauzimaju površinu od 328,97 km² od čega je 88,9% u državnom vlasništvu, a 11,1% u privatnom vlasništvu. Najveći udio šumskog zemljišta imaju općine Okučani (28,5% ukupne površine šumskog zemljišta LAG-a) i Cernik (21,6%), dok najmanji udio šumskog zemljišta ima općina Davor (1,2%) i grad Nova Gradiška (2,8%). Šume na području LAG-a su većim dijelom u vlasništvu države kojom gospodari Uprava šuma Podružnica Nova Gradiška sa šumarijama Stara Gradiška, Okučani, Nova Gradiška i Nova Kapela. Šumske površine područja LAG-a u velikoj mjeri obuhvaćaju zemljište s karakteristikama gospodarsko-razvojnih resursa koji uglavnom spadaju u kategoriju gospodarskih šuma. Dio šumskih površina na području posebnog rezervata „Prašnik“ općine Stara Gradiška predstavljaju šume posebne namjene. Potencijal šumskog zemljišta ograničen je na pojedinim područjima LAG-a zbog minski sumnjivih površina na području općina Gornji Bogićeveci, Dragalić, Cernik, Okučani i Stara Gradiška. Bogatstvo šumama područja LAG-a važno je posebno zaštititi od nove izgradnje budući da predstavljaju temeljni gospodarski resurs i čine važnu komponentu kvalitetnog okoliša i krajobraza. Kroz racionalno korištenje prostora i njegovo očuvanje, uz usmjeravanje novih zona izgradnje izvan prirodno kvalitetnih i resursnih područja, postiže se ukupna zaštita prostora LAG-a. Postojeće šumsko zemljište LAG-a treba, bez obzira na njegovu namjenu i kvalitetu šumske vegetacije, kroz pošumljavanje dalje oplemenjivati te isključiti iz glavnih prostora uređenja i izgradnje naselja ili drugih namjena.

4.6. Poljoprivreda

Područje Brodsko-posavske županije, a tako i područje LAG-a „Zapadna Slavonija“, predstavlja značajan potencijal za razvoj poljoprivrede. Veliki dio tradicionalno obrađivanih površina trenutno je zapušten zbog faktora poput depopulacije, usitnjenosti posjeda i parcela, nedostatka mehanizacije te ratom izazvanog prekida u proizvodnji. Prema popisu poljoprivrede 2003. godine na području LAG-a registrirano je 6.739 poljoprivrednih kućanstava čija je osnova djelatnost poljoprivreda. Ukupno raspoloživo poljoprivredno zemljište na području LAG-a od 175,4 km² čini 20,9% ukupne površine LAG-a.

Jedinica lokalne samouprave	Ukupno raspoloživo poljoprivredno zemljište (ha)	Ukupno korišteno poljoprivredno zemljište (ha)
Nova Gradiška	1.881,43	1.611,91
Stara Gradiška	850,71	666,15
Okučani	1.848,8	736,27
Gornji Bogičevci	957,90	730,37
Dragalić	3.661	684,12
Cernik	1.842,28	1.308,77
Rešetari	1.801,02	1.356,75
Vrbje	2.391,75	2.121,93
Staro Petrovo Selo	4.475,07	3.856,42
Davor	1.357,98	1.171,81
Područje LAG-a	17.535,46	14.244,5

Tablica 16: Ukupno raspoloživo i korišteno zemljište na području LAG-a, Popis poljoprivrede 2003. Izvor: Državni zavod za statistiku

Iz tablice 16. je vidljivo da je prema Popisu poljoprivrede iz 2003. godine korišteno poljoprivredno zemljište činilo značajan postotak ukupno raspoloživog poljoprivrednog zemljišta (81,2% ukupno raspoloživog poljoprivrednog zemljišta).

Jedinica lokalne samouprave	Oranice i vrtovi	Livade	Pašnjaci	Voćnjaci	Vinogradi	Ukupno
Nova Gradiška	1.832,98	46,89	11,69	36,55	2,84	1.930,95
Stara Gradiška	846,85	33,99	103,65	3,01	0,00	987,5
Okučani	560,81	50,08	16,07	20,23	0,00	647,19
Cernik	774,40	78,34	90,14	148,21	12,51	1.103,6
Gornji Bogičevci	1.245,61	30,34	31,42	34,54	3,36	1.345,27
Dragalić	1.566,59	35,79	10,90	27,98	1,80	1.643,06
Vrbje	2.595,09	78,80	31,41	4,66	0,00	2.709,96
Rešetari	1.296,17	60,51	17,01	52,78	6,14	1.432,61
Staro Petrovo Selo	6.062,98	64,43	49,72	140,75	21,64	6.339,52
Davor	2.052,60	36,12	113,34	20,77	0,00	2.222,83
UKUPNO (ha)	18.834,08	515,29	475,35	489,48	48,29	20.362,49

Tablica 17: Stanje prijavljenih poljoprivrednih površina u Arkodu na dan 20.07.2012.; Izvor: APPRR

Najzastupljenije kulture na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ su oranice i vrtovi, livade, pašnjaci, vinogradi te voćnjaci. Na području LAG-a „Zapadna Slavonija“, najveću korištenu poljoprivrednu površinu zauzimaju oranice i vrtovi (92,5% ukupno korištenog poljoprivrednog zemljišta) što predstavlja značajan potencijal za razvoj brojnih poljoprivrednih kultura. Livade zauzimaju 2,6% ukupno korištene poljoprivredne površine LAG-a, voćnjaci 2,4%, a pašnjaci 2,3%. Najmanju površinu zauzimaju vinogradi (0,2%).

Jedinica lokalne samouprave	Obiteljsko gospodarstvo	Obrt	Ostali	Trgovačko društvo	Zadruga	Ukupno
Nova Gradiška	431	13	-	5	3	452
Stara Gradiška	133	3	-	12	-	148
Okučani	165	3	-	1	1	170
Gornji Bogičevci	119	2	-	-	2	123
Dragalić	135	7	-	3	1	146
Cernik	284	3	2	10	1	300
Rešetari	281	4	1	1	1	288
Staro Petrovo Selo	610	12	-	4	3	629
Vrbje	340	4	-	2	2	348
Davor	234	3	-	4	-	241
Područje LAG-a	2.732	54	3	42	14	2.845

Tablica 18: Broj poljoprivrednih subjekata na području LAG-a „Zapadna Slavonija“; Izvor: APPRR

Na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ nalazi se 2.845 poljoprivrednih subjekata. Iz tablice 18. vidljivo je kako na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ dominiraju obiteljska gospodarstva (čine 96% ukupnog broja poljoprivrednih subjekata područja LAG-a). Zatim slijede obrti (1,9%), trgovačka društva (1,5%) te zadruge (0,5%). Značajnu prepreku razvoju poljoprivrede na području općina Stara Gradiška, Okučani, Gornji Bogičevci, Cernik i Dragalić predstavljaju minski sumnjive površine pojedinih dijelova zbog kojih nije moguć pristup niti iskorištavanje istih.

Jedinica lokalne samouprave	Minski sumnjive površine (m ²)	Površina razminiranog područja (km ²)
Općina Stara Gradiška	8.040.688	3.51
Općina Okučani	8.842.048	1.75
Općina Gornji Bogičevci	3.143.284	0.84
Općina Cernik	27.114	-
Općina Dragalić	27.114	8.1
UKUPNO	20.080.248	14.2

Tablica 19: Stanje miniranosti i razminiranosti na području LAG-a ; Izvor: HCR, 2012.

Iz tablice 19. je vidljivo da je najviše minski sumnjivih površina na području općina Stara Gradiška i Okučani, a najmanje na područjima općina Cernik i Dragalić. Kako bi se cijelo područje LAG-a očistilo od minski sumnjivih površina, potrebno je razminirati površinu od ukupno 20.080.248 m².

4.7. Zaposlenost stanovništva

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, 30. lipnja 2012. godine na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ bilo je zaposleno 6.923 osoba. Najveći udio zaposlenih osoba na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ čine radnici kod pravnih osoba (69,7%). Zaposleni kod fizičkih osoba čine 16,3% ukupno zaposlenih osoba na području LAG-a, zatim slijede obrtnici sa 7,7%, poljoprivrednici sa 5,3%, te osobe koje obavljaju samostalne profesionalne djelatnosti (1%).

Jedinica lokalne samouprave	Radnici kod pravnih osoba	Obrtnici	Poljoprivrednici	Samostalne profesionalne djelatnosti	Radnici kod fizičkih osoba	Produženo osiguranje	UKUPNO
Nova Gradiška	3.253	261	70	52	546	14	4.196
Stara Gradiška	115	11	15	0	19	3	163
Okučani	217	50	20	5	125	0	417
Dragalić	75	5	15	0	7	0	102
Gornji Bogičevci	53	13	12	0	62	2	142
Cernik	306	32	20	2	72	3	435
Staro Petrovo Selo	207	49	88	4	109	3	460
Vrbje	55	17	36	2	45	0	155
Rešetari	360	65	52	3	105	1	586
Davor	177	22	33	0	34	1	267
Područje LAG-a	4.818	525	361	68	1.124	27	6.923

Tablica 20: Broj zaposlenih na području LAG-a na dan 30. lipanj 2012.; Izvor: HZMO

4.8. Nezaposlenost stanovništva

U evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje na dan 4. listopada 2012. na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ bilo je 5.467 nezaposlenih osoba od kojih žene čine 54,7%, a muškarci 45,3%.

Jedinica lokalne samouprave	Ukupan broj nezaposlenih	Nezaposleni (Ž)	Bez škole	Osnovna škola	Srednja škola	Prvi stupanj fakulteta, stručni studij i viša škola	Fakultet, akademija, magisterij, doktorat
Nova Gradiška	1.616	944	168	370	982	41	55
Stara Gradiška	205	120	18	58	123	3	3
Okučani	701	352	88	279	325	4	5
Dragalić	190	92	15	57	116	2	0
Gornji Bogićevci	360	179	59	137	154	4	6
Cernik	460	245	39	121	290	9	1
Staro Petrovo Selo	713	382	73	173	441	18	8
Vrbje	333	169	36	115	178	2	2
Rešetari	625	362	38	164	401	9	13
Davor	264	144	7	79	174	4	0
Područje LAG-a	5.467	2.989	541	1.553	3.184	96	93

Tablica 21: Broj nezaposlenih po jedinicama lokalne samouprave područja LAG-a „Zapadna Slavonija“, listopad 2012.; Izvor: HZZ

Najveći udio nezaposlenih čine osobe sa srednjoškolskim obrazovanjem (trogodišnje i četverogodišnje) sa 58,2% ukupnog broja nezaposlenih na području LAG-a. Po udjelu u ukupnoj nezaposlenosti na području LAG-a slijede osobe s osnovnoškolskim obrazovanjem (28,4%), osobe bez završene škole (9,9%) te osobe s visokim obrazovanjem (3,5%). Nezaposlenost muškaraca i žena s obzirom na razinu obrazovanja podjednako je zastupljena osim na razini osnovnoškolskog obrazovanja (61,8% nezaposlenih žena s osnovnom školom u odnosu na 38,2% nezaposlenih muškaraca s istom razinom obrazovanja) te završene više škole (63,6% nezaposlenih žena s višom stručnom spremom u odnosu na 36,4% nezaposlenih muškaraca sa završenom višom školom).

5. TURIZAM

Područje LAG-a „Zapadna Slavonija“ predstavlja značajan turistički potencijal zahvaljujući svom geoprometnom položaju, prirodnim resursima te bogatoj kulturno-povijesnoj baštini te u tom pogledu može razvijati različite oblike selektivnog turizma. Područje Brodsko-posavske županije, uključujući i područje LAG-a „Zapadna Slavonija“, srednje je turistički razvijeno s velikim potencijalima i nedovoljno iskorištenim prirodnim, riječnim i cestovno-tranzitnim resursima.

S geoprometnog aspekta LAG „Zapadna Slavonija“ ima niz prednosti:

- Područje LAG-a dotiče autocestu Zagreb-Lipovac i državne i regionalne ceste
- Blizina glavnog grada Zagreba
- Sava je uzvodno od Dunava do Siska plovna i za veća plovila
- Glavna magistralna dvokolosječna pruga Tovarnik-Novska prolazi područjem LAG-a

Područje LAG-a „Zapadna Slavonija“, okruženo šumovitim padinama Psunja i posavskom ravnicom i smješteno uz prometnice koje ovaj dio Brodsko-posavske županije čine vrlo pristupačnim, ima preduvjete za razvoj različitih oblika selektivnog turizma- od lovnog, ribolovnog, cikloturističkog i zdravstvenog do tranzitnog, poslovnog i seoskog.

Gastronomski specijaliteti po kojima su ovi dijelovi Slavonije poznati (suhomesnati proizvodi, riječna riba, gljive, sir, vrhnje, rakija, vino i slično) nude mogućnost razvoja eno-gastronomskog turizma. U ponudi lovnog turizma najzastupljeniji je skupni lov na divlje svinje, te pojedinačni lov na jelena i smnjaka. Od sitne divljači se najviše lovi fazan, divlja patka, crna liska, divlja guska, prepelica i zec. Izrazito bogata kulturna i tradicijska baština dodatno obogaćuju sadržaje koje ovaj prostor nudi. Turistička zajednica grada Nova Gradiška, koja kontinuirano radi na turističkom promicanju Grada i okolice, 2005. godine je u suradnji s nekoliko pravnih i fizičkih sudionika turističkog prometa pokrenula aktivnosti predstavljanja svoje bogate ponude turističkim tržištima Zagreba, Istre, Slovenije i Austrije. Projekt se sastoji od turističkih programa u trajanju tri, pet i sedam dana boravka u Novoj Gradiški koji uključuje posjet cijeloj Slavoniji. Na području LAG-a djeluju i Turističke zajednice općina Staro Petrovo Selo i Cernik s ciljem promocije turističke ponude područja.

Na području LAG-a se kontinuirano pažnja usmjerava uređenju turističkog okoliša te osmišljavanju različitih manifestacija kao značajnog sastavnog dijela atraktivne turističke ponude. Unatoč potencijalu razvoja različitih oblika selektivnog turizma, nedostatak smještajnih kapaciteta, nedovoljna iskorištenost svih raspoloživih resursa te neumreženost lokalnih dionika pokazuju kako se turizma još uvijek nedovoljno promiče kao djelatnost koja potiče gospodarski razvoj.

Smještajni kapaciteti na području LAG-a nisu u dovoljnoj mjeri razvijeni, te ih trenutno na području LAG-a ima 6. Na području grada Nova Gradiška nalaze se hotel Kralj Tomislav te restoran s prenoćištem Slavonski biser i Maksimilijan. Na području općine Rešetari nalazi se pansion AS u Rešetarima. Na području općine Cernik nalaze se smještajni kapaciteti u okviru Obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva „Lazić“ u Opođu, Cerniku. Na području općine Okučani nalazi se turističko-ugostiteljski objekt Bijela Stijena te prenoćište Matteo u Okučanima.

6. DRUŠTVENA INFRASTRUKTURA

6.1. Institucije javne uprave

Grad Nova Gradiška sastavni je dio Brodsko-posavske županije te obavlja poslove lokalne samouprave. Zbog brojnosti stanovnika, gospodarskog značaja te brojnosti središnjih funkcija predstavlja mikroregionalno središte Županije. Grad ima Gradsko vijeće i upravna tijela koja obavljaju poslove lokalne samouprave na razini grada. Od pravosudnih tijela na području Grada djeluju Prekršajni sud te Općinski sud. U gradu Nova Gradiška nalazi se Ispostava ureda državne uprave u Brodsko-posavskoj županiji. Općine Stara Gradiška, Okučani, Gornji Bogićevci, Dragalić, Cernik, Rešetari, Staro Petrovo Selo, Vrbje i Davor sastavni su dio Brodsko-posavske županije ustrojeni kao jedinice lokalne samouprave. U administrativnim središtima svake općine, smještena je Općinska uprava, a za upravne poslove nadležan je Jedinostveni upravni odjel.

Na području LAG-a djeluje 66 aktivnih Mjesnih odbora kao tijela neposrednog sudjelovanja građana u odlučivanju o lokalnim poslovima: Grad Nova Gradiška (8), općine Stara Gradiška (5), Okučani (6), Gornji Bogićevci (5), Dragalić (6), Cernik (8), Rešetari (7), Staro Petrovo Selo (12), Vrbje (7) i Davor (2).

Općine Stara Gradiška, Okučani, Dragalić, Cernik i Vrbje imaju status područja posebne državne skrbi kako bi se potaknula njihova obnova i razvitak.

Prema Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i regionalne samouprave prema stupnju razvijenosti, Grad Nova Gradiška spada u III. skupinu (indeks razvijenosti između 75% i 100% prosjeka RH); općine Stara Gradiška, Dragalić, Cernik, Rešetari, Staro Petrovo Selo i Davor spadaju u II. skupinu (indeks razvijenosti između 50% i 75% prosjeka RH); općine Okučani, Gornji Bogićevci i Vrbje u I. skupinu (indeks razvijenosti manji od od 50% prosjeka RH).

6.2. Obrazovanje

6.2.1. Predškolski odgoj

Na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ postoji izgrađen sustav skrbi o djeci predškolske dobi u obliku 6 dječjih vrtića. Na području grada Nova Gradiška djeluje Dječji vrtić Nova Gradiška u okviru kojeg djeluju dječji vrtići „Maslačak“ i „Radost“ u Novoj Gradiški te „Vjeverica“ u Starom Petrovom Selu, „Matija Gubec“ u Cerniku i „Bljesak“ u Okučanima. Vrtić „Maslačak“ pohađa 100 djece, dok vrtić „Radost“ pohađa 80 djece u dobi od jedne do sedam godina. Rad u vrtićima se odvija u devet odgojnih grupa, a u svakom dječjem vrtiću se nalaze jaslice. Na području općine Okučani u naselju Okučani smješten je Dječji vrtić „Bljesak“ u koji je upisano 40 djece, a rad vrtića odvija se u 2 odgojne grupe. Na području općine Staro Petrovo Selo djeluje dječji vrtić „Vjeverica“ u koji je upisano 23 djece, a rad se odvija u jednom mješovitom programu.

Na području općine Cernik nalazi se Dječji vrtić „Matija Gubec“ smješten u naselju Cernik čijim je programom obuhvaćeno 50 djece, a rad se odvija u jednom mješovitom programu. Na području općine Rešetari nalazi se Dječji vrtić „Čarobni svijet“ koji pohađa 79 djece, od kojih 35 pohađa redovni vrtićki program, a 44 program predškolskog odgoja. U navedenim dječjim vrtićima ne postoje jaslice.

Matični dječji vrtić	Područni dječji vrtić	Područje
Dječji vrtić Nova Gradiška	Dječji vrtić „Radost“ s jaslicama	Nova Gradiška
	Dječji vrtić „Maslačak“ s jaslicama	Nova Gradiška
	Dječji vrtić „Vjeverica“	Staro Petrovo Selo
	Dječji vrtić „Bljesak“	Okučani
	Dječji vrtić „Matija Gubec“	Cernik
Dječji vrtić „Čarobni svijet“	-	Rešetari

Tablica 22: Dječji vrtići na području LAG-a; Izvor: JLS, 2012.

6.3.2. Osnovnoškolsko obrazovanje

Na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ nalazi se 9 osnovnih škola i 26 područnih škola. Ukupan broj polaznika osnovnih škola na području LAG-a je 3.773.

Jedinica lokalne samouprave	Broj matičnih osnovnih škola	Broj područnih osnovnih škola
Grad Nova Gradiška	2	1
Općina Stara Gradiška	0	1
Općina Okučani	1	2
Općina Gornji Bogićevci	0	2
Općina Dragalić	1	1
Općina Cernik	1	5
Općina Rešetari	2	2
Općina Staro Petrovo	2	6
Općina Vrbje	0	6
Općina Davor	1	1

Tablica 23: Broj matičnih i područnih osnovnih škola na području LAG-a

Na području grada Nova Gradiška nalazi se i Pučko otvoreno učilište Matija Antun Relković unutar kojeg djeluje osnovna glazbena škola koja omogućuje osnovno glazbeno obrazovanje te Pučko otvoreno učilište Auto Moto Centar Nova Gradiška koje omogućuje besplatno osnovnoškolsko obrazovanje odraslih u suradnji s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta.

6.3.3. Srednjoškolsko obrazovanje

Sustav srednjoškolskog obrazovanja i odgoja na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ uključuje 3 srednje škole koje pohađa 1.406 učenika. Gimnazija Nova Gradiška je centralna i najstarija srednja škola novogradiškog kraja koja promiče i njeguje kulturne, prosvjetne, humanističke i etičke vrijednosti. U školskoj godini 2011./2012. gimnaziju je pohađalo 435 učenika podijeljenih u 16 razrednih odjela. Industrijsko-obrtnička škola Nova Gradiška obrazuje za sljedeća zanimanja: obrađivač na numeričko upravljanim alatnim strojevima, bravar, strojobravar, instalater sustava vode, plina, grijanja i hlađenja, automehaničar, kuhar, konobar, pomodni kuhar i slastičar, prodavač. U školskoj godini 2011./2012. industrijsko-obrtničku školu pohađalo je 574 učenika. Elektrotehnička i ekonomska škola Nova Gradiška obrazuje za sljedeća zanimanja: tehničar za računalstvo, tehničar za elektroniku, elektrotehničar, tehničar za električne strojeve, tehničar za električne strojeve s primijenjenim računalstvom, komercijalist. U školskoj godini 2011./2012. školu je pohađalo 397 učenika.

U sklopu Pučkog otvorenog učilišta Auto Moto Centar Nova Gradiška provode se programi za stjecanje srednje stručne spreme, programi usavršavanja za instruktora vožnje te programi osposobljavanja u zanimanjima i za rukovatelje radnim strojevima. Pučko otvoreno učilište ujedno provodi i programe neformalnog obrazovanja (osposobljavanje vozača i drugih osoba koje sudjeluju u prijevozu opasnih tvari, usavršavanje za voditelja brodica te za sigurnosnog savjetnika/savjetnicu).

6.4. Zdravstvo i socijalna zaštita

Zdravstvenu zaštitu na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ pružaju Opća bolnica Nova Gradiška, Dom zdravlja dr. Andrija Štampar Nova Gradiška, Psihijatrijska bolnica Sveti Rafael Strmac, te više koncesionara iz područja zdravstvene djelatnosti opće (obiteljske) medicine, dentalne medicine te zdravstvene njege u kući. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje ima ugovoreno provođenje primarne zdravstvene zaštite s privatnim zdravstvenim djelatnicima.

Opća bolnica Nova Gradiška provodi djelatnosti bolničke, polikliničko-konzilijarne zdravstvene zaštite, dijagnostike, zdravstvene njege te ljekarničke djelatnosti. U sastavu Opće bolnice su djelatnosti, službe, odjeli i odsjeci s pripadajućom polikliničko-konzilijarnom zdravstvenom zaštitom. Prema Pravilniku o uvjetima za razvrstavanje bolničkih zdravstvenih ustanova u kategorije, ustanova je gradska (lokalna) bolnica sa sljedećim medicinskim organizacijskim jedinicama: djelatnost za unutarnje bolesti, djelatnost za kirurške bolesti, djelatnost za ginekologiju i porodiljstvo, djelatnost za dječje bolesti, služba za neurologiju i psihijatriju, dijagnostičko-specijalističke i druge službe te hitna medicinska pomoć (hitni medicinski prijem).

Dom zdravlja dr. Andrija Štampar pruža zdravstvenu zaštitu u Novoj Gradiški, a unutar nje djeluju ambulante opće medicine u naseljima: Stara Gradiška, Okučani, Rešetari, Staro Petrovo Selo i Davor. Psihijatrijska bolnica Sveti Rafael Strmac nalazi se na području općine Cernik. Nekadašnja Dječja bolnica za plućne bolesti Šumetlica obnovom i proširenjem pretvorena je u jednu od najsuvremenijih psihijatrijskih ustanova u regiji sa 143 bolničkih ležaja. Djelatnosti bolnice provode se u okviru odjela za kronične duševne bolesti, odjela za palijativnu skrb, dnevne bolnice, ambulante za psihijatriju te internističke ambulante.

U ljekarničkoj djelatnosti na području LAG-a postoji sedam privatnih ljekarni koje svoje poslovnice imaju u Novoj Gradiški (5), Okučanima (1), Cerniku (1), Rešetarima (1), Starom Petrovom Selu (1) te Davoru (1).

Za pružanje socijalne zaštite na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ nadležan je Centar za socijalnu skrb Nova Gradiška. Na području LAG-a postoje obiteljski domovi za starije i nemoćne u naselju Štivica (općina Staro Petrovo Selo), Zapolju i Rešetarima (općina Rešetari) te tri obiteljska doma u gradu Nova Gradiška. U okviru Centra za pomoć i njegu „Dragi bližnji“ u općini Okučani djeluje Dom za starije i nemoćne osobe.

Na području LAG-a djeluje Veterinarska stanica Veterina d.o.o. u Novoj Gradiški s veterinarskim ambulancama u Okučanima i Starom Petrovom Selu.

6.5. Civilno društvo

Na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ prema podacima Ministarstva uprave na dan 01.08.2012. registrirano je 265 udruga, od kojih je više od polovice (161) registrirano na području Grada Nova Gradiška.

Jedinica lokalne samouprave	Broj udruga
Grad Nova Gradiška	161
Općina Stara Gradiška	9
Općina Okučani	19
Općina Dragalić	7
Općina Gornji Bogičevci	13
Općina Cernik	11
Općina Rešetari	13
Općina Staro Petrovo Selo	13
Općina Vrbje	7
Općina Davor	12
UKUPNO	265

Tablica 24: Broj udruga na području LAG-a; Izvor: Ministarstvo uprave

Trećinu udruga na području LAG-a čine sportske udruge, a od ostalih djelatnosti su najzastupljenije gospodarske, kulturne i tehničke djelatnosti. Udruge svojim djelokrugom pokrivaju sva područja društvenog života stanovnika, od sporta, gospodarstva i kulture do dobrovoljnih vatrogasnih društava, udruga Domovinskog rata i udruga za okupljanje i zaštitu djece, mladeži i obitelji. Mnoge udruge nemaju sustavne izvore financiranja i svoje redovite programe i aktivnosti uglavnom provode volonterski uz pojedinačna pokroviteljstva ili se financiraju iz proračuna grada/općine.

Na području LAG-a nalazi se 51 društveni dom: Grad Nova Gradiška (3), općina Stara Gradiška (4), općina Okučani (7), općina Dragalić (1), općina Gornji Bogičevci (4), općina Cernik (8), općina Rešetari (7), općina Staro Petrovo Selo (10), općina Vrbje (5), općina Davor (2). Društveni domovi obogaćuju društveni život stanovnika na području LAG-a pružanjem prostora za organiziranje različitih manifestacija i događanja te osiguravaju prostor za rad udruga.

Od 11 vatrogasnih društava na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ tri se nalaze u Novoj Gradiški te po jedno u općinama Okučani, Dragalić, Gornji Bogičevci, Cernik, Rešetari, Staro Petrovo Selo, Vrbje i Davor.

6.7. Kultura, sport i rekreacija

Na prostoru LAG-a „Zapadna Slavonija“ kulturni sadržaj pružaju brojne kulturne ustanove koje su velikim dijelom smještene u gradu Nova Gradiška. Gradski muzej Nova Gradiška, Gradska knjižnica Nova Gradiška, Pučko otvoreno učilište Matija Antun Relković, Dom kulture te Likovna galerija predstavljaju kulturne institucije koje djeluju na području Grada. U Pučkom otvorenom učilištu i Domu kulture često se organiziraju kulturne manifestacije koje obogaćuju društveni život stanovnika. Na području općine Okučani nalazi se Narodna knjižnica i čitaonica. Domovi kulture također djeluju na području općina Stara Gradiška i Okučani u administrativnim središtima istih, a na području općine Davor djeluju dva doma kulture smještenih u naseljima Davor i Orubica. Na području LAG-a djeluje 35 kulturnih udruga od kojih su najzastupljenija kulturno-umjetnička društva.

Područje LAG-a „Zapadna Slavonija“ bogato je sportsko-rekreativnim sadržajima koji uključuju brojna nogometna, rukometna i košarkaška igrališta, teniske terene, kuglanu te sportske dvorane, šetnice, biciklističke staze i igrališta za djecu. Osim ulaganja u sportsku infrastrukturu, na području LAG-a potiče se i rad sportskih udruga na što ukazuje značajan broj sportskih udruga (88) koji čine trećinu ukupnog broja udruga na području LAG-a. Grad Nova Gradiška s tri bazena i prostorom za rekreaciju predstavlja značajan potencijal za pružanje sportskih i rekreativnih sadržaja, dok je turističko izletište Strmac u općini Cernik pogodno za sve oblike rekreacije. Izletište Strmac je udaljeno samo desetak kilometara od grada, a ljeti miješana šuma (crnogorice i bjelogorice) pruža ugodnu oazu jer je za najvećih vrućina temperatura zraka uvijek za desetak stupnjeva niža. Na Strmcu se nalazi i Planinarski dom koji privlači sve veći broj planinara na istraživanje slavonskih planinarskih puteva.

Na područje LAG-a prepoznat je sve veći interes za cikloturizmom što pokazuje uređenje biciklističke staze Davor –Strmac u dužini od 120 km u oba pravca. Ruta biciklističke staze prolazi kroz grad i četiri općine LAG-a - kreće iz naselja Davor, prolazi kroz naselja općina Vrbje i Rešetari te grad Novu Gradišku s dolaskom u izletište Strmac u općini Cernik.

7. KULTURNA BAŠTINA I ZAŠTIĆENI DIJELOVI PRIRODE

Na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ postoji bogatstvo kulturnih dobara te objekata arheološke, sakralne i prirodne baštine. Kulturna baština te zaštićeni dijelovi prirode na području LAG-a „Zapadna Slavonija“ predstavljaju značajan razvojni resurs za područje, posebice turistički razvoj. Međutim, potrebno je održavati tu baštinu kako bi u njoj moglo uživati više naraštaja jer ona predstavlja i sastavni dio identiteta lokalnog stanovništva.

Na području grada Nova Gradiška registrirano je 9 kulturnih dobara: arheološko nalazište Slavča, Crkva Bezgrešnog začeca Blažene Djevice Marije kao i njezin inventar, Crkva Sv.Terezije, muzejska građa i zbirka Radnički i NOB pokret Gradskog muzeja Nova Gradiška, kulturno-povijesna cjelina grada Nova Gradiška, orgulje u crkvi Sv.Terezije te zgrada muzeja. Također, na području Grada registrirano je 13 zaštićenih spomenika kulture.

Na području općine Stara Gradiška registrirana su 4 kulturna dobra: arheološka nalazišta „Bajir“, „Jelavi“ i Suše“ i Tvrđava-Logor, te 6 spomenika kulture.

Na području općine Okučani registrirana su 3 kulturna dobra: arheološko nalazište „Otrnci“, srednjovjekovna utvrda Bijela Stijena i arheološko nalazište Staro selo, te 7 zaštićenih spomenika kulture.

Na području općine Dragalić je kao kulturno dobro registrirana Crkva Sv.Ilije u naselju Mašić, te 9 spomenika kulture. Na području općine Gornji Bogičevci nalazi se nadgrobni spomenik na grobu Grigora Viteza registriran kao kulturno dobro, te 3 zaštićena spomenika kulture. Na području općine Cernik registrirano je 6 kulturnih dobara: srednjovjekovni grad Gračanica u naselju Bačindol, ruševine Grada Podvrško s grobljem na području naselja Podvrško, Crkva Sv.Petra sa samostanom, Dvorac Marković-Kulmer, inventar Crkve sv. Petra te orgulje u Crkvi sv.Petra i Pavla u naselju Cernik. Uz registrirana kulturna dobra, na području Općine nalaze si 5 zaštićenih spomenika kulture. Na području općine Rešetari nalaze se 2 kulturna dobra u naselju Zapolje: arheološko nalazište „Puharina“ i Crkva Sv.Nikole, te 3 zaštićena spomenika kulture. Na području općine Staro Petrovo Selo registrirana su 2 kulturna dobra: Crkva sv.Antuna Padovanskog i inventar Crkve sv.Antuna Padovanskog koji se nalazi u naselju Staro Petrovo Selo, te 3 zaštićena kulturna spomenika. Na području općine Vrbje nema registriranih kulturnih dobara, ali postoji 6 kulturnih spomenika od lokalnog značaja. Na području općine Davor, orgulje u naselju Orubica registrirane su kao kulturno dobro, te 4 primjerka kulturnih spomenika od lokalnog značaja predstavljaju:

Na području LAG-a registrirano je ukupno 29 kulturnih dobara koja uključuju arheološka nalazišta, sakralne objekte, muzejsku građu, stare gradske jezgre i srednjovjekovne utvrde. Više od 60 spomenika kulture i zaštićenih dobara područja LAG-a uključuju sakralne objekte, prapovijesna nalazišta, arheološke lokalitete, objekte tradicijskog graditeljstva, objekte specifičnog autohtonog oblikovanja (mlinovi), spomenike iz Drugog svjetskog rata te svjetovne građevine.

Zaštićena prirodna baština

- Posebni rezervat šumske vegetacije Prašnik- općina Stara Gradiška
- dio Lonjskog polja- općina Stara Gradiška
- Posebni rezervat šumske vegetacije Muški bunar- općina Okučani
- Južne padine Psunja, medarski vinogradi- općina Dragalić
- Padine oko naselja Gorice- općina Dragalić
- Zaštićeni krajobraz Pašnjak Iva- općina Dragalić
- Zaštićeni krajolik, lokalitet Strmac- općina Cernik
- Prirodni krajobraz na području naselja Drežnik- općina Rešetari
- Izletišta Jambrovac na području naselja Tisovac- općina Staro Petrovo Selo

8. ZAŠTITA OKOLIŠA

Zaštita okoliša postala je neizostavan element strateškog planiranja. Tehnološki napredak je u ekonomskom smislu unaprijedio život ljudi, ali ga istovremeno i unazadio u ekološkom smislu onečišćenjem zraka, vode i tla. Upravo je zato važan održiv razvoj kao sredstvo uspostavljanja ravnoteže između ekonomskog rasta, napretka društva i brige za okoliš.

Jedinice lokalne samouprave obuhvaćene ovom Lokalnom akcijskom grupom prepoznale su važnost ravnoteže između ekonomskog razvitka i brige za okoliš te su njihove aktivnosti usmjerene održivom razvoju svih gospodarskih grana, posebice industrije te podizanju komunalnog standarda i očuvanju prirodne i graditeljske baštine područja. Podizanje komunalnog standarda posebno je važan aspekt za unaprjeđenje kvalitete života ljudi, ali i za očuvanje okoliša. Stanje infrastrukture značajno utječe na okoliš. Na području LAG-a postoje naselja u kojima nije izgrađen vodoopskrbni sustav te se stanovnici vodom snabdijevaju iz bunara što predstavlja prijetnju i lokalnom stanovništvu i okolišu. Zbog prirodnih nepogoda u vidu čestih suša ili pak obilnih padalina nerijetko se suočavaju s problemima nedostatka i/ili zamućenja pitke vode zbog čega su u bližoj povijesti zabilježene česte pojave žutice i bakterijskih bolesti.

S druge strane, nekontrolirano i neadekvatno odlaganje otpada u vodotokove uzrokuje zagađenje istih. U pojedinim naseljima LAG-a ne postoje izgrađeni sustavi odvodnje te se otpadne vode skupljaju putem septičkih/sabirnih voda. Zbog nekontroliranog ispuštanja fekalnih voda u neadekvatne sabirne jame često dolazi do pojave zagađenja podzemnih i površinskih voda i nastajanje izrazito neugodnih mirisa na mjestima zagađenja. Uz neadekvatno izgrađene septičke/sabirne jame, jedan od većih problema čine i stajske gnojnice kao neizbježan nusprodukt poljoprivredne proizvodnje. Naime, vrlo je učestala pojava nepropisnog odlaganja stajskog gnoja u melioracijske kanale, zatrpavanje istoga na poljoprivrednom zemljištu, što dugoročno utječe na promjenu kvalitete tla i voda. Uz nužnost izgradnje vodoopskrbnog sustava i sustava odvodnje, potrebno je kvalitetno zbrinjavanje otpada na način da ne predstavlja opasnost za okoliš i lokalno stanovništvo. U sustavu javne rasvjete na području LAG-a u velikoj se mjeri koriste ne-ekološka (živina) rasvjetna tijela koja karakterizira štetno i bespotrebno rasipanje proizvedenog svjetla prema horizontu te dovodi do pojave svjetlosnog zagađenja. Zastarjela i neadekvatna javna rasvjeta bespotrebno stvara veću emisiju stakleničkih plinova, karakteriziraju ju visoki troškovi održavanja, dok je s druge strane potrošnja električne energije povećana za 30-40%. S obzirom na štetne utjecaje na okoliš, modernizacija javne rasvjete ekološkom i energetski učinkovitom rasvjetom prijeko je potrebna.

Bitnu prepreku u provođenju aktivnosti zaštite okoliša predstavlja i samo lokalno stanovništvo, odnosno nedovoljno razvijena svijest i informiranost istih o važnosti očuvanja okoliša. Nužno je kontinuirano provođenje edukativnih seminara i radionica na kojima će se lokalno stanovništvo upoznati s pojmovima poput održivog razvoja i njegove važnosti te usvojiti ponašanje koje je u skladu s tim načelima. Potrebno je potaknuti udruge usmjerene na zaštitu okoliša da se aktivnije uključe u društveni život lokalnog stanovništva i potaknu ostale građane na aktivizam. Međutim, nužno je educirati i udruge koje se bave zaštitom okoliša, ali i jedinice lokalne samouprave na mogućnosti koje pruža korištenje programa u kojima se financiraju projekti iz područja zaštite okoliša.

Čist i nezagađen okoliš područja LAG-a predstavlja značajan potencijal, posebice za razvoj turističke djelatnosti, te je važnost zaštite okoliša još veća. Krajobraz i prirodne vrijednosti područja nužno je očuvati jer predstavljaju dio identiteta lokalnog stanovništva, ali i razvojni resurs za privlačenje posjetitelja na prostore LAG-a „Zapadna Slavonija“. Šumske površine nužno je očuvati na način da ih se isključi iz projekata izgradnje naselja ili drugih građevinskih objekata te pristupi njihovom pošumljavanju. Područje LAG-a još se uvijek može pohvaliti netaknutom prirodom u obliku velikih površina šuma i ravnica te bistrih potoka i voda, ali usvajanje i aktivno provođenje programa zaštite okoliša nužan je preduvjet da se takvo stanje i dalje održi.

9. SWOT ANALIZA RAZVOJNIH MOGUĆNOSTI PODRUČJA

INFRASTRUKTURA

SNAGE

- prostorni planovi JLS kao temelj razvoja infrastrukturnih projekata
- dijelom izrađeni pojedinačni strateški planovi razvoja JLS
- povoljan geoprometni položaj: X-ti (posavski) koridor (autocesta A-3); transversalni prometni koridor (D-5); blizina graničnog prijelaza i rijeke Save
- razvijena mreža državnih, županijskih i lokalnih cesta (3 trase državne ceste, 27 županijskih cesta, 17 lokalnih cesta)
- iskustvo u provedbi infrastrukturnih projekata
- izgrađenost vodoopskrbnog sustava: grad Nova Gradiška (75%); općine Stara Gradiška (80%), Okučani (25%), Gornji Bogičevci (100%), Dragalić (65%), Cernik (oko 35%), Rešetari (75%), Staro Petrovo Selo (50%), Vrbje (60%), Davor (100%)
- kontinuirano ulaganje u razvoj vodoopskrbnog sustava: provedena javna nabava za izgradnju vodopskrbnog sustava naselja Ljupina (grad Nova Gradiška);
- projektna dokumentacija i potvrde glavnih projekata ishođeni za izgradnju vodovoda u naseljima Poljane i Donji Bogičevci (općina Dragalić);
- izrađena projektna dokumentacija za izgradnju vodovoda u naseljima Šumetlica, Banićevac, Baćindol, Opatovac, Podvrško (općina Cernik)
- izgradnja vodovoda u naselju Drežnik i njegovo stavljanje u funkciju zajedno s vodovodom u naselju Gunjavci
- izrađena projektna dokumentacija i ishođene dozvole za izgradnju vodovoda u naselju Bukovica (općina Rešetari)
- izrađena projektna dokumentacija i ishođene lokacijske dozvole za nastavak izgradnje vodovoda (općina Staro Petrovo Selo)
- izrađeni glavni projekti i ishođene lokacijske dozvole za izgradnju vodovoda u naseljima Mačkovac, Savski Brok, Visoka Greda (općina Vrbje)
- izgrađenost sustava odvodnje otpadnih voda: grad Nova Gradiška (60%); općine Stara Gradiška (45%), Okučani (5%), Gornji Bogičevci (15%), Dragalić (15%), Cernik (10%), Rešetari (15%), Davor (75%)
- kontinuirano ulaganje u razvoj sustava odvodnje: izrađena projektna dokumentacija i provedena javna nabava za izgradnju vodoopskrbne mreže u naselju Kovačevac; dio projektna dokumentacije izrađen za naselje Prvča (grad Nova Gradiška);
- izrađena projektna dokumentacija i ishođene lokacijske dozvole za izgradnju sustava odvodnje na području cijele općine Gornji Bogičevci
- ishođene lokacijske dozvole za izgradnju sustava odvodnje u tri naselja: Vrbje, Bodovaljci, Sičice (općina Vrbje);
- izrađena projektna dokumentacija i ishođene potrebne dozvole za izgradnju sustava odvodnje u naselju Orubica (općina Davor)
- komunalna poduzeća koja se bave izgradnjom i održavanjem komunalne infrastrukture (Slavča d.o.o, Komunalac Davor d.o.o.)
- izgrađenost sustava plinoopskrbe: grad Nova Gradiška (100%) te općine Okučani (15%), Gornji Bogičevci (60%), Dragalić

SLABOSTI

- nedostatak financijskih sredstava potrebnih za financiranje i realizaciju infrastrukturnih projekata
- visoki troškovi izgradnje i održavanja komunalne infrastrukture
- dotrajalost postojeće infrastrukturne mreže (vodoopskrbni sustav i sustav odvodnje otpadnih voda)
- nedovoljno izgrađen vodoopskrbni sustav na području LAG-a
- nedovoljno izgrađen sustav vodoopskrbe u brdskim dijelovima LAG-a: neizgrađene crpne stanice u naselju Cernik (općina Cernik) te u naseljima Drežnik i Gunjavci (općina Rešetari)
- nedovoljno izgrađen sustav odvodnje otpadnih voda
- sakupljanje otpadnih voda putem sabirnih/septičkih jama
- nepropisno izvedene i neispravne privatne sabirne jame koje se izljevaju u okoliš, te nepropisno ispuštanje otpadnih voda u kanale
- nepostojanje sustava odvodnje na području općina Staro Petrovo Selo i Vrbje
- nedostatak opreme za praćenje stanja u kolektorima sustava odvodnje
- neizgrađenost kolektora i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda
- nedostatak izrađene projektna dokumentacije za provođenje projekata izgradnje sustava odvodnje
- dugotrajan i skup proces realizacije projekata vodoopskrbe i odvodnje
- nedovoljno izgrađen sustav plinoopskrbe
- nepostojanje sustava plinoopskrbe na području općina Stara Gradiška, Vrbje i Davor
- nepostojanje organiziranog prikupljanja i odvoza komunalnog otpada u naseljima Pivare i Gređani (općina Stara Gradiška)
- postojanje divljih odlagališta: Divlja deponija Prvča-AC, Divlja deponija u Ulici Ivana Domca (grad Nova Gradiška); divlja odlagališta u naseljima Donji Varoš, Gornji Varoš, Gređani, Novi Varoš, Uskoci (općina Stara Gradiška); divlja odlagališta u naseljima Cage i Bodegraj (općina Okučani); divlja odlagališta u naseljima Donji Bogičevci, Mašić, Medari, Poljane (općina Dragalić); Divlje deponije „Volujaci“, „Obilaznica prema Požegi“, „Uz potok Rešetarica u Ulici Antuna Petrovića“ (općina Rešetari)
- otežano saniranje divljih odlagališta jer se nalaze na privatnim česticama (naselja Cage i Bodegraj u općini Okučani)
- nastajanje povremenih divljih odlagališta
- nedovoljno razvijen sustav odvojenog prikupljanja korisnih otpadnih tvari
- nerealizirana reciklažna dvorišta na području LAG-a
- nedostatak lokacija za odlaganje građevinskog otpada
- nedovoljna informiranost lokalnog stanovništva o zaštiti okoliša i održivom razvoju
- dotrajalost sustava javne rasvjete
- nedovoljno razvijen sustav ekološke javne rasvjete
- velika potrošnja energije i visoki troškovi održavanja sustava javne rasvjete koji koristi ne-ekološka rasvjetna tijela
- dotrajalost postojeće cestovne infrastrukture
- loše stanje postojećih nogostupa na području LAG-a
- nedovoljna ulaganja u izgradnju nogostupa u ruralnim područjima LAG-a

<p>(40%), Cernik (10%), Rešetari (50%)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ postojanje odlagališta komunalnog otpada (Šagulje-Ivik Nova Gradiška, Bačanska Davor) ▪ visoka pokrivenost svih naselja JLS organiziranim prikupljanjem i odvozom komunalnog otpada (grad Nova Gradiška te općine Okučani, Gornji Bogičevci, Dragalić, Cernik, Rešetari, Staro Petrovo Selo, Vrbje, Davor- 100%, općina Stara Gradiška- 70%) ▪ djelomična primarna reciklaža (Grad Nova Gradiška-zeleni otoci, općina Rešetari- zeleni otoci; općina Stara Gradiška-kontejneri za staklo (Stara Gradiška, Donji Varoš, Gornji Varoš, Gređani, Novi Varoš, Uskoci) i kontejner za papir (Stara Gradiška); općina Okučani- zeleni otoci) ▪ kontinuirani napor zaštititi okoliša kroz projekte izgradnje reciklažnih dvorišta: Šagulje-Ivik (grad Nova Gradiška); općina Davor ▪ kontinuirani napor usmjereni sanaciji divljih odlagališta ▪ postojanje odlagališta građevinskog otpada (naselja Uskoci i Davor, mikrolokacija na odlagalištu Šagulje-Ivik, Davor) ▪ JLS u cijelosti obuhvaćene elektroenergetskom mrežom ▪ izgrađenost sustava javne rasvjete: općine Stara Gradiška, Gornji Bogičevci, Dragalić, Cernik, Rešetari, Staro Petrovo Selo, Vrbje i Davor (100%); općina Okučani (95%); grad Nova Gradiška (80%) ▪ kontinuirana ulaganja JLS u modernizaciju sustava javne rasvjete (zamjena starih rasvjetnih tijela s energetski učinkovitijim rasvjetnim tijelima; rekonstrukcija postojećeg sustava javne rasvjete- grad Nova Gradiška) ▪ infrastruktura za razvoj zračnog prometa u vidu poljoprivrednih letjelišta (4 letjelišta na području LAG-a) ▪ područje LAG-a u potpunosti pokriveno poštanskim uredima (13) ▪ visoka pokrivenost fiksnom telefonskom mrežom ▪ dostupnost ISDN i ADSL usluge 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ loše stanje nerazvrstanih cesta (oštećeni kolnici, neuređeni poljski putevi, loš asfaltni zastor na prometnicama koje su stare 30 i više godina) ▪ otežano održavanje nerazvrstanih cesta ▪ nedovoljno korištenje obnovljivih izvora energije ▪ nedovoljna realizacija projekata zaštite i obnove javnih objekata s ciljem uvođenja energetske učinkovitosti ▪ nedovoljno poticanje korištenja obnovljivih izvora energije ▪ nedovoljna informiranost i educiranost stanovništva o obnovljivim izvorima energije ▪ nedovoljno razvijena telekomunikacijska infrastruktura (internet)- ISDN i ADSL usluge ne pokrivaju sva naselja područja LAG-a ▪ nedovoljna zastupljenost ploča za označavanje ulica ▪ nedovoljan broj koševa za otpad na javnim površinama ▪ nepostojanje javnog sanitarnog čvora ▪ nedovoljno izgrađena smeđa signalizacija
<p>MOGUĆNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ korištenje nacionalnih programa i EU fondova za realizaciju infrastrukturnih projekata ▪ umrežavanje s drugim LAG-ovima na području Republike Hrvatske i Europske unije ▪ edukacija lokalnog stanovništva s ciljem razvoja ekološke svijesti ▪ izgradnja vodoopskrbnih sustava ▪ izgradnja sustava odvodnje otpadnih voda ▪ izgradnja plinifikacijske mreže ▪ izgradnja pročišćivača otpadnih voda ▪ izgradnja sustava ekološke javne rasvjete ▪ unapređenje prometne infrastrukture ▪ uvođenje i korištenje OIE ▪ razvoj održivog sustava gospodarenje otpadom ▪ prenamjena poljoprivrednih letjelišta u sportska i turistička letjelišta 	<p>PRIJETNJE</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ograničeni proračuni JLS ▪ nedovoljno efikasna administracija državne uprave ▪ spora modernizacija željezničke infrastrukture ▪ usporenost državne administracije u ishodu potrebnih dozvola i suglasnosti za infrastrukturne projekte ▪ nedostatak financijskih sredstava iz vlastitih izvora JLSa ▪ visoka financijska ulaganja potrebna za realizaciju projekata izgradnje komunalne infrastrukture ▪ otežano rješavanje imovinsko pravnih odnosa za projekte komunalne infrastrukture ▪ nedorečenost zakonske regulative po pitanju obnovljivih izvora energije ▪ spora realizacija kredita za izgradnju infrastrukture

GOSPODARSTVO I RURALNI RAZVOJ

<p>SNAGE</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kontinuirana ulaganja u razvoj gospodarstva ▪ dobar geoprometni položaj ▪ institucionalna podrška poduzetnicima (JLS, županijska i privatne razvojne agencije) ▪ poticajne mjere i olakšice za razvoj gospodarstva ▪ postojanje inicijative za razvoj novih poduzetničkih ideja i projekata ▪ poduzetničke zone na području LAG-a (Industrijski park Nova Gradiška, Proizvodno-poslovna zona Okučani, Poslovna zona Brezine u Gornjim Bogićevcima, Poslovna zona Dragalić, Gospodarsko proizvodna zona Cernik, Poduzetničke zone 1 i 2 u Rešetarima, Poslovna zona Vrbje, Poduzetnička zona Dvorine u Davoru) ▪ tradicija obrta (663 aktivnih) i poduzetništva (237 registriranih poduzeća) ▪ postojanje Udruženja obrtnika Nova Gradiška ▪ kvalitetno poljoprivredno zemljište ▪ dugogodišnja tradicija u drvoprerađivačkoj, metaloprerađivačkoj, prehrambeno – prerađivačkoj, elektronskoj i tekstilnoj industriji ▪ tradicija bavljenja poljoprivredom, stočarstvom, šumarstvom i ribarstvom ▪ bogatstvo šumskim površinama ▪ veliki broj OPG-a ▪ institucionalna podrška turističkih zajednica (Turistička zajednica Nova Gradiška, te turističke zajednice općina Cernik i Staro Petrovo Selo) ▪ iznimni prirodni resursi za razvoj turizma ▪ turistički atraktivan i očuvan prirodni krajobraz ▪ bogata kulturna i povijesna baština ▪ tradicija u organizaciji turistički prepoznatljivih manifestacija i programa ▪ kontinuirano ulaganje u proširenje turističke ponude područja temeljen na povijesnoj i kulturnoj baštini te prirodnim resursima ▪ ekološki čisto i nezagađeno područje LAG-a ▪ djelomično izgrađeni smještajni objekti za posjetitelje i turiste ▪ 	<p>SLABOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ posljedice ratnih aktivnosti – spor proces revitalizacije gospodarstva ▪ stagnacija gospodarskih aktivnosti na području LAG-a ▪ nedovoljno razvijena proizvodnja proizvoda s visoko dodanom vrijednošću ▪ smanjenje broja radnih mjesta ▪ mali broj novootvorenih radnih mjesta ▪ slabo korištenje poticajnih mjera za zapošljavanje ▪ visok postotak nezaposlenosti na području LAG-a ▪ značajan udio mladih u ukupnoj nezaposlenosti ▪ usporen razvoj poduzetničkih zona ▪ nedovoljna financijska sredstva za samostalnu realizaciju projekata razvoja poduzetničkih zona ▪ nedovoljno korištenje EU fondova za realizaciju projekata razvoja poduzetničkih zona ▪ nedostatak domaćih i stranih investicija ▪ neusklađenost ponude i potražnje na tržištu rada ▪ nedovoljno motivirana i fleksibilna radna snaga ▪ odlazak mladih obrazovanih ljudi u druga područja ▪ nedovoljna educiranost poduzetnika i obrtnika ▪ nedovoljno korištenje inovacija i novih tehnologija ▪ nedovoljno razvijeno „zeleno gospodarstvo“ ▪ nedovoljna informiranost i educiranost poduzetnika i obrtnika za korištenje EU fondova ▪ nedovoljna konkurentnost poduzetnika na tržištu ▪ nedovoljan broj poduzetničkih inicijativa na lokalnoj razini ▪ primjena konvencionalne poljoprivrede; nedovoljna iskorištenost potencijala za razvoj ekološke poljoprivrede ▪ rascjepkanost i usitnjenost poljoprivrednih posjeda ▪ zastarjela poljoprivredna mehanizacija ▪ nedovoljna informiranost i educiranost poljoprivrednih proizvođača ▪ konvencionalna poljoprivreda onečišćuje okoliš ▪ zapuštena poljoprivredna zemljišta ▪ minski sumnjiva područja na poljoprivrednim i šumskim površinama ▪ mali proizvodni kapaciteti obiteljskih gospodarstava ▪ nedovoljno razvijena umreženost poljoprivrednih subjekata ▪ napuštanje sela ▪ nedovoljno korištenje postojećih edukativnih programa ▪ nedovoljno korištenje prepoznatljivosti tradicionalnih eno-gastronomskih proizvoda s područja LAG-a ▪ nepostojanje brendiranja specifičnih turističkih proizvoda područja LAG-a ▪ nedovoljna iskorištenost prirodnih i kulturnih resursa za razvoj selektivnih oblika turizma (posebice seoskog turizma) ▪ nedovoljno umrežavanje lokalnih dionika u svrhu unaprjeđenja turističke ponude ▪ manjak smještajnih kapaciteta ▪ nedovoljno izgrađena turistička infrastruktura ▪ nedovoljno poticanje razvoja ekološke poljoprivrede i seoskog turizma na lokalnoj razini ▪ nedovoljna ulaganja u marketing i promidžbu
<p>MOGUĆNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ korištenje vanjskih izvora financiranja (EU fondovi) ▪ promicanje novih tehnologija vezanih za energiju i očuvanje okoliša ▪ korištenje programa za poticanje razvoja malog i srednjeg poduzetništva 	<p>PRIJETNJE</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ siva ekonomija ▪ stagnacija i pad gospodarske aktivnosti uslijed globalne ekonomske krize i recesije ▪ težak proces tranzicije gospodarstva prema ekonomiji otvorenog tržišta

<ul style="list-style-type: none"> ▪ poticanje razvoja novih poduzetničkih zona ▪ poticanje razvoja novih poduzetničkih inkubatora ▪ ostvarivanje partnerstva na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini ▪ privlačenje novih ulagača ▪ razvoj ekološke poljoprivrede ▪ poticaji mladim poljoprivrednicima ▪ edukacije namijenjene poduzetnicima ▪ umrežavanje poduzetnika na lokalnoj razini ▪ novi i inovativni poljoprivredni proizvodi ▪ jače korištenje poljoprivrednih i turističkih potencijala ▪ povoljne karakteristike tla i klimatski uvjeti za širok spektar poljoprivredne proizvodnje ▪ razvoj selektivnih oblika turizma (sportsko-rekreacijski, zdravstveni, lovni, ribolovni, eno-gastronomski, seoski) ▪ daljnji razvoj turističkih sadržaja temeljenih na prirodnim resursima i kulturnoj baštini 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nedovoljno efikasna administracija državne uprave ▪ česta izmjena zakonske regulative ▪ otežano financiranje poduzetničkih projekata ▪ dugotrajan trend depopulacije ruralnih područja ▪ trend starenja stanovništva ▪ nedostatak domaćih i stranih investicija ▪ nedostatak tržišta za poljoprivredne i druge proizvode ▪ slaba kupovna moć stanovnika ▪ spor napredak u razminiranju minski sumnjivih područja ▪ prirodne nepogode (suše, poplave)
--	---

DRUŠTVENI I SOCIJALNI RAZVOJ

<p>SNAGE</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dobro funkcioniranje svih tijela vlasti i javnih institucija ▪ zadovoljavajuć broj aktivnih Mjesnih odbora (66) kao tijela neposrednog sudjelovanja građana u odlučivanju o lokalnim poslovima ▪ postojanje ustanova koje skrbe o djeci predškolske dobi u okviru 6 dječjih vrtića: „Maslačak“ i „Radost“ (Nova Gradiška); „Matija Gubec“ (Cernik); „Bljesak“ (Okučani); „Čarobni svijet“ (Rešetari); „Vjeverica“ (Staro Petrovo Selo) ▪ postojanje institucija koje pružaju formalno osnovnoškolsko obrazovanje (9 osnovnih škola, 26 područnih škola, osnovna glazbena škola, osnovnoškolsko obrazovanje odraslih) ▪ postojanje osnovnoškolskog programa za školovanje učenika s teškoćama u okviru Osnovne škole Ljudevita Gaja ▪ postojanje institucija koje pružaju formalno srednjoškolsko obrazovanje (3 srednje škole: gimnazija, industrijsko-obrtnička škola, elektrotehnička i ekonomska škola; programi i prekvalifikacije za stjecanje srednje stručne spreme, programi usavršavanja i osposobljavanja u okviru Pučkog otvorenog učilišta Auto Moto Centar Nova Gradiška) ▪ programi neformalnog obrazovanja (Pučko otvoreno učilište, AMC Nova Gradiška) ▪ zadovoljavajuća razina zdravstvene zaštite (opća bolnica, dom zdravlja, psihijatrijska bolnica, koncesionari iz područja obavljanja zdravstvene djelatnosti opće i dentalne medicine) ▪ zadovoljavajuć broj ambulanti opće medicine (Stara Gradiška, Okučani, Rešetari, Staro Petrovo Selo, Davor) ▪ postojanje institucije nadležne za socijalnu skrb (Centar za socijalnu skrb Nova Gradiška) ▪ postojanje privatnih ustanova za smještaj starih i nemoćnih ▪ veliki broj društvenih domova (51) ▪ postojanje kulturnih ustanova: Gradski muzej, Gradska 	<p>SLABOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nedovoljno razvijena svijest stanovnika o važnosti i ulozi Mjesnih odbora ▪ nedovoljan broj ustanova koje skrbe o djeci predškolske dobi ▪ nedostatak financijskih sredstava za rješavanje potreba u predškolskom odgoju ▪ prostori u kojima se smještaju djeca predškolske dobi nisu dovoljno opremljena ▪ nedovoljna promocija zdravih životnih stilova ▪ nedostatak edukacija o zdravom načinu života, mjerama prevencije bolesti ▪ nedostatna sredstva neophodna za realizaciju potrebnih programa institucija nadležnih za socijalnu skrb ▪ nedovoljno stručnih kadrova za koji bi uspješno pokrivali sva područja socijalne skrbi ▪ nedovoljno razvijen sustav socijalnih usluga ▪ nepostojanje državnih ustanova za smještaj starih i nemoćnih na području LAG-a ▪ nedovoljna informiranost lokalnog stanovništva o mogućnostima formalnog i neformalnog obrazovanja na području LAG-a ▪ nepostojanje institucija za visokoškolsko obrazovanje ▪ nedovoljno razvijena svijest o potrebi cjeloživotnog obrazovanja ▪ nedostatak financijskih sredstava za uređenje i održavanje društvenih domova ▪ nedovoljno iskorišten potencijal postojećih kulturnih institucija za obogaćivanje kulturne ponude ▪ nedovoljno iskorišten potencijal prostora u vlasništvu jedinica lokalne samouprave za pružanje društvenih sadržaja ▪ nedostatak društvenih sadržaja, posebice na području općina ▪ nedovoljno aktivni Savjeti mladih ▪ nedostatak sadržaja i adekvatnih prostora za okupljanje mladih ▪ nedovoljno iskorišten potencijal postojeće sportske infrastrukture ▪ nedovoljno izgrađena sportska infrastruktura ▪ nedovoljno razvijena svijest o važnosti sporta
---	--

<p>knjižnica, Pučko otvoreno učilište Matija Antun Relković, Dom kulture, Likovna galerija (Nova Gradiška); Narodna knjižnica i čitaonica, Dom kulture (Okučani); Dom kulture (Stara Gradiška)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ osnovani Savjeti mladih ▪ veliki broj udruga koje pokrivaju sva područja društvenog života (265) ▪ veliki broj udruga iz područja kulture (35) ▪ značajan udio zastupljenosti sportskih udruga (88) ▪ djelomično izgrađena sportska infrastruktura (sportska igrališta, sportske dvorane i tereni, šetnice, biciklističke staze, bazeni, igrališta za djecu) ▪ iskustvo JLS u provedbi projekata iz područja kulture, sporta i rekreacije ▪ bogata i raznolika kulturna baština ▪ veliki broj zaštićenih kulturnih dobara 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nedovoljno iskorišten potencijal velikog broja udruga na području LAG-a ▪ nedovoljno razvijeni kapaciteti rada udruga ▪ nedovoljna umreženost i suradnja između udruga ▪ nedovoljna educiranost udruga i građana o izradi i predlaganju projekata ▪ nedovoljna informiranost udruga o mogućnostima korištenja fondova EU i nacionalnih programa ▪ nedovoljno razvijeno volonterstvo ▪ nedovoljno prisutna svijest o ulozi civilnog društva ▪ nedovoljno iskorišten potencijal zaštićenih područja prirode ▪ nedovoljna briga o očuvanju prirodnih bogatstava na području LAG-a ▪ nedovoljna promocija kulturnih dobara
<p>MOGUĆNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jače korištenje mogućnosti EU fondova i nacionalnih programa iz područja kulture, sporta i rekreacije ▪ jačati potencijal društvenih domova s ciljem obogaćivanja društvenog života lokalnog stanovništva ▪ jačati potencijal kulturnih institucija ▪ educirati organizacije civilnog društva o mogućnostima korištenja sredstava fondova ▪ sustavno prilagođavanje obrazovnih institucija suvremenim trendovima i razvojnim potrebama gospodarstva i lokalne zajednice ▪ jačanje sustava cjeloživotnog učenja ▪ unaprjeđenje svih oblika pružanja zdravstvene zaštite ▪ jača promocija kulturne baštine 	<p>PRIJETNJE</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ sve veća potreba za institucijama socijalne skrbi ▪ ograničena sredstva namijenjena području zdravstva kao posljedica ekonomske krize ▪ nedovoljna ulaganja u suvremenu medicinsku opremu ▪ nedostatak financijskih sredstava za izgradnju i održavanje kulturnih institucija ▪ financijska nestabilnost organizacija civilnog društva ▪ nedostatak financijskih sredstava za ulaganja u izgradnju i održavanje kulturnih institucija te kulturnih programa ▪ nedostatak stručnih kadrova u odgojno-obrazovnim ustanovama, zdravstvu i socijalnoj skrbi te kulturi i sportu zbog nedostatka odgovarajućih obrazovnih profila ili obrazovnih institucija ▪ devastacija prirodne i kulturne baštine

10. RAZVOJNA VIZIJA

Razvojna vizija LAG-a „Zapadna Slavonija“ je pogled u budućnost; slika o razvoju područja LAG-a kakvu vidimo za pet do deset godina. Vizija razvoja LAG-a zasniva se na razvojnim potencijalima, poštujući pri tome tradicijske vrijednosti, prateći suvremene trendove, te integrirajući načela održivosti u sve segmente razvoja.

LAG-a „Zapadna Slavonija“ je ruralno područje sa konkurentnim i održivim gospodarstvom, čistom i nezagađenom prirodom i prepoznatljivim kulturnim identitetom. LAG svoj napredak temelji na zajedništvu i aktivnim sudjelovanjem svakog građanina u životu zajednice.

10.1. Razvojni ciljevi po osima ruralnog razvoja

Dugoročni razvojni ciljevi Lokalne razvojne strategije LAG-a „Zapadna Slavonija“ definirani su sukladno trima osima Europske politike ruralnog razvoja i to:

- I. prioritetna os – „Unaprjeđenje konkurentnosti sektora poljoprivrede i šumarstva putem kapitalnih ulaganja, razvoja ljudskih resursa i poboljšanja kvalitete proizvodnog procesa i proizvoda u poljoprivredi i šumarstvu s naglaskom na inovativnosti ideje“
- II. prioritetna os – „Potpora upravljanju zemljištem i okolišem putem održive metode korištenja poljoprivrednog zemljišta i šuma, pošumljavanjem, ulaganjem u neprivredne aktivnosti, te upravljanjem područjima s otežanim uvjetima gospodarenja
- III. prioritetna os – „Poboljšanje kvalitete života i potpora diverzifikaciji gospodarskih aktivnosti putem diverzifikacije seoskog gospodarstva, poboljšanjem usluga za stanovništvo u ruralnim područjima, te obrazovanjem, izgradnjom kapaciteta i pokretanjem zajednice“

Vodeći se prioritetnim osima politike ruralnog razvoja Europske unije, nacionalnim strateškim ciljevima u pogledu razvoja ruralnih područja u Republici Hrvatskoj, te vizijom razvitka područja definirani su slijedeći razvojni ciljevi Lokalne razvojne strategije LAG-a „Zapadna Slavonija“ :

CILJ 1:

ODRŽIVO UPRAVLJANJE RAZVOJNIM RESURSIMA U SVRHU JAČANJA KONKURENTNOSTI GOSPODARSTVA U RURALNOM PODRUČJU

CILJ 2:

ZAŠTITA I OČUVANJE OKOLIŠA

CILJ 3:

VALORIZACIJA I OČUVANJE PRIRODNIH RESURSA I KULTURNO – TRADICIJSKOG NASLIJEĐA

CILJ 4:

JAČANJE SOCIJALNE KOHEZIJE I UNAPREĐENJE KVALITETE ŽIVOTA STANOVNIŠTVA

10.2. Opis mjera za dostizanje ciljeva uključujući definiranje korisnika i kriterija prihvatljivosti, te očekivanih rezultata po mjerama

STRATEŠKI CILJ 1	ODRŽIVO UPRAVLJANJE RAZVOJNIM RESURSIMA U SVRHU JAČANJA KONKURENTNOSTI GOSPODARSTVA
MJERA	<i>1.1. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva, te obrtništva</i>
OPIS MJERE	Sektor malog gospodarstva predstavlja temelj europskog i hrvatskog gospodarstva. Sektor MSP stalno generira sve veći i brži rast – u samom broju poduzetnika, ali i zaposlenima, prihodima, dobiti, te time čini sektor koji potiče i pokreće cjelokupnu nacionalnu ekonomiju. Stupanj razvijenosti sektora MSP uvelike varira od regije do regije, te je posebice u ruralnim područjima prepoznat kao glavni pokretač razvoja održivog gospodarstva. Predložena mjera obuhvaća aktivnosti koje će doprinijeti razvoju i jačanju poduzetničke infrastrukture poput izgradnje i razvoja poduzetničkih zona, doprinijeti stvaranju povoljne poduzetničke klime, unaprijediti razinu poduzetničke kulture, privlačenju novih investicija, poticati obrazovanje orijentirano ka jačanju MSP i obrtništva, očuvanju tradicijskih i umjetničkih obrta, te u interakciji s ostalim dionicima doprinijeti razvoju boljeg društva. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva, te obrtništva predstavlja ključnu komponentu jačanja konkurentnosti gospodarstva područja LAG-a.
KORISNICI	JLS, trgovačka društva, obrti, zadruga, OPG-i, fizičke osobe
KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI	Usuglašenost sa ciljevima LRS i Županijske razvojne strategije, djelovanje na području LAG-a, vlastita financijska sredstva predviđena za realizaciju projekata, nepostojanje nepodmirenih dugovanja po osnovi javnih davanja
REZULTAT	Provedba predviđene mjere rezultirati će organiziranim zonama obrtništva, malog i srednjeg poduzetništva, osiguranom potporom razvoju poduzetništva i obrtništva, kvalitetnim ljudskim potencijalima, povećanim investicijskim aktivnostima na području LAG-a, povećanim ulaganjima poduzetnika i obrtnika u obnovljive izvore energije i nove tehnologije, smanjenim onečišćenjem okoliša, poboljšanom energetsom učinkovitosti MSP, te umreženim poslovnim subjektima.
MJERA	<i>1.2. Unapređenje poljoprivredne i šumarske infrastrukture</i>
OPIS MJERE	S obzirom da je značajan dio područja LAG-a bio okupiran tijekom Domovinskog rata, još uvijek se dio poljoprivrednog i šumskog zemljišta nalazi pod minama, te time nije niti moguće stavljanje istoga u poljoprivredne svrhe. S druge strane, poljoprivredni posjedi su usitnjeni i dislocirani. Glavnina posjeda je u vlasništvu vrlo velikog broja malih poljoprivrednih gospodarstava. Stoga su predloženom mjerom obuhvaćene aktivnosti koji će doprinijeti efikasnijem raspolaganju poljoprivrednim zemljištem, usmjeravanjem prometa poljoprivrednim zemljištem u privatnom vlasništvu u smjeru okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta, sprječavanjem trajnog gubitka poljoprivrednog zemljišta prenamjenom u građevinsko zemljište, te privođenje neobrađenog poljoprivrednog zemljišta poljoprivrednoj proizvodnji. Mjerom je obuhvaćeno i grupiranje poljoprivrednog zemljišta u veće i pravilnije čestice radi njegovog ekonomičnijeg iskorištavanja; izgradnja poljoprivrednih putova i drugih prometnica, hidromelioracijskih objekata i uređaja; izvođenje drugih radova na uređenju poljoprivrednog zemljišta (zaštita od vjetrova i erozija, uređenje bujica i drugih); te sređivanje imovinsko – pravnih odnosa na poljoprivrednom zemljištu.
KORISNICI	JLS, poljoprivredne tvrtke, obrti, udruge, zadruga, OPG-i
KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI	Usuglašenost sa ciljevima LRS i Županijske razvojne strategije, djelovanje na području LAG-a, vlastita financijska sredstva predviđena za realizaciju projekata, nepostojanje nepodmirenih dugovanja po osnovi javnih davanja
REZULTAT	Provedbom predložene mjere osigurati će se osnovne infrastrukturne pretpostavke za razvoj i daljnje unapređenje poljoprivrednog i šumarskog sektora na području LAG-a kroz razminirano poljoprivredno i šumsko zemljište, povećanje poljoprivrednih parcela, povećanje površina obradivog poljoprivrednog zemljišta, te izgrađene osnovne objekte i sustave za razvoj poljoprivrednih i šumskih djelatnosti.
MJERA	<i>1.3. Restrukturiranje i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava</i>
OPIS MJERE	Razvoj područja LAG-a kao ruralnog područja biti će uspješan onoliko koliko je uspješna poljoprivreda kao njegova glavna sastavnica. Zbog toga se lokalna poljoprivredna proizvodnja mora restrukturirati i prilagoditi potrebama vremena, tako da globalnom tržištu može ponuditi autohtone proizvode koji će kvalitetom i cijenom biti prepoznatljivi i konkurentni, i koji mogu pronaći svoje mjesto na europskom tržištu. Da bi se poljoprivredna gospodarstva modernizirala

	potrebno je prije svega legalizirati postojeće bespravno sagrađene poljoprivredne objekte, unaprijediti infrastrukturu za proizvodnju, skladištenje, pakiranje i preradu poljoprivrednih proizvoda, modernizirati poljoprivrednu mehanizaciju, potaknuti izravnu prodaju poljoprivrednih proizvoda na poljoprivrednim gospodarstvima, te informirati i educirati poljoprivredne proizvođače kako bi bili konkurentni na tržištu.
KORISNICI	Obiteljska poljoprivredna gospodarstva, poljoprivredne zadruge, udruge, trgovačka društva i obrti
KRITERIJI PRIHVATLJI VOSTI	Usuglašenost sa ciljevima LRS i Županijske razvojne strategije, djelovanje na području LAG-a, vlastita financijska sredstva predviđena za realizaciju projekata, nepostojanje nepodmirenih dugovanja po osnovi javnih davanja
REZULTAT	Osigurane primarne pretpostavke za održivu i konkurentnu poljoprivrednu proizvodnju, unapređenje kvalitete u proizvodnji, usklađivanje sa EU standardima i propisima
MJERA	1.4. Poboljšanje kvalitete poljoprivrednih proizvoda i investiranje u razvoj novih proizvoda s visokom dodanom vrijednošću
OPIS MJERE	Poljoprivredna proizvodnja, posebice u okviru dominantnih sektora na području LAG-a u velikoj mjeri zahtijeva provođenje određenih mjera unapređenja, ali i usklađivanja s EU standardima kako bi bila konkurentnija i spremna na izazove tržišne ekonomije i budućeg članstva u EU. Velik dio poljoprivrednih proizvođača još uvijek ne udovoljava relevantnim standardima Zajednice, niti imaju u potpunosti razvijenu potrebnu tehnologiju za diversifikaciju proizvoda kako bi udovoljili potražnji tržišta za visokokvalitetnim prehrambenim proizvodima. Ulaganja u poljoprivredna gospodarstva, te ulaganja u preradu i trženje poljoprivrednih proizvoda su nužna kako bi se približili standardima Zajednice na području zaštite okoliša, javnog zdravstva, zdravlja životinja i biljaka, dobrobiti životinja i sigurnosti na radu. Predložena mjera podrazumijeva napore da se unaprijede uvjeti i kvaliteta proizvodnje poljoprivrednih proizvoda kroz poticanje inovacija i uvođenje novih tehnologija, certificiranje, zaštitu i standardizaciju poljoprivrednih proizvoda, poticanje umrežavanja poljoprivrednih proizvođača i zajednički nastup na tržištu, usvajanje i primjenu standarda EU, te razvoj brenda poljoprivrednih proizvoda i jače promoviiranje na tržištu.
KORISNICI	Poljoprivredne tvrtke, obrti, zadruge, udruge, obiteljska poljoprivredna gospodarstva
KRITERIJI PRIHVATLJI VOSTI	Usuglašenost sa ciljevima LRS i Županijske razvojne strategije, djelovanje na području LAG-a, vlastita financijska sredstva predviđena za realizaciju projekata, nepostojanje nepodmirenih dugovanja po osnovi javnih davanja
REZULTAT	Modernizirani i konkurentni poljoprivredni proizvođači, povećana proizvodnja visokodohodovnih poljoprivrednih proizvoda; veći broj proizvoda s oznakom kvalitete; održivost poslovanja poljoprivrednih subjekata; veća prepoznatljivost poljoprivredno-prehrambenih proizvoda na tržištu
MJERA	1.5. Unapređenje ljudskih potencijala u poljoprivredi
OPIS MJERE	Ljudski resursi u poljoprivrednom sektoru su daleko od zadovoljavajućeg. Obilježje zaposlenosti radne snage u poljoprivrednoj djelatnosti na području LAG-a također ukazuje na slabu obrazovnu razinu i nepovoljnu dobnu strukturu poljoprivrednika. Suvremena i konkurentna poljoprivreda zahtijeva obrazovane i specijalizirane ljudske resurse, koji mogu pratiti aktualna pitanja u pojedinim područjima proizvodnje. Stoga je u okviru predložene mjere predviđeno poticanje i jačanje formalnog i neformalnog obrazovanja poljoprivrednih proizvođača kako bi se unaprijedile njihove vještine i znanja, te omogućio transfer znanja i informacija unutar sektora, te promoviralo i educiralo mlade ljude za bavljanje i jačanje poljoprivrednih djelatnosti.
KORISNICI	Poljoprivredne tvrtke, obrti, zadruge, udruge, obiteljska poljoprivredna gospodarstva
KRITERIJI PRIHVATLJI VOSTI	Usuglašenost sa ciljevima LRS i Županijske razvojne strategije, djelovanje na području LAG-a, vlastita financijska sredstva predviđena za realizaciju projekata, nepostojanje nepodmirenih dugovanja po osnovi javnih davanja
REZULTAT	Provedbom predložene mjere povećati će se razina znanja i vještina poljoprivrednih proizvođača, zadovoljiti potrebe za kvalificiranom radnom snagom u poljoprivrednom sektoru, osigurati će se uvjeti za daljnje jačanje poljoprivrednih djelatnosti, te povećati broj novih poljoprivrednih gospodarstava.

STRATEŠKI CILJ 2	ZAŠTITA I OČUVANJE OKOLIŠA
MJERA	2.1. Održivo korištenje poljoprivrednog i šumskog zemljišta
OPIS MJERE	Poljoprivredno zemljište čini značajan udio u strukturi zemljišta na području LAG-a, te time i poljoprivredne aktivnosti imaju veliki utjecaj na kvalitetu prirode i okoliša. Održivo korištenje poljoprivrednog i šumskog zemljišta posebno su važne za očuvanje prirode i okoliša kako bi se smanjilo onečišćenje okoliša od strane negativnih učinaka poljoprivredne proizvodnje i neučinkovitog upravljanja šumskim resursima. Kako bi se smanjili negativni učinci na okoliš, te zaštitili i očuvali prirodni resursi, predloženom mjerom obuhvaćene su aktivnosti kojima će se omogućiti učinkovito korištenje i upravljanje poljoprivrednim i šumskim resursima.
KORISNICI	Poljoprivredni proizvođači, udruge, zadruge, privatni šumovlasnici
KRITERIJI PRIHVATLJI VOSTI	Usuglašenost sa ciljevima LRS i Županijske razvojne strategije, djelovanje na području LAG-a, vlastita financijska sredstva predviđena za realizaciju projekata, nepostojanje nepodmirenih dugovanja po osnovi javnih davanja
REZULTAT	Povećanje površina kultiviranog poljoprivrednog zemljišta; smanjeni negativni učinci konvencionalne poljoprivrede na poljoprivredna zemljišta, preorijentacija na visokodohodovne poljoprivredne kulture, povećanje površina šumskog zemljišta pod tržišno vrijednim šumskim kulturama
MJERA	2.2. Razvoj, poticanje i promoviranje ekološke poljoprivredne proizvodnje
OPIS MJERE	Glavno obilježje poljoprivrednog sektora na području LAG-a je primjena koncepta konvencionalne poljoprivrede koju karakterizira upotreba zastarjele mehanizacije, štetnih agrotehničkih sredstava i potrošnja velikih količina energije. Takav način prekomjernog i neracionalnog trošenja neobnovljivih resursa uzrokuje niz negativnih ekoloških posljedica. Onečišćenje okoliša na poljoprivrednim površinama uzrokovano konvencionalnom poljoprivredom moglo bi se smanjiti i postupno ukloniti bržim i većim prijelazom na ekološki vid proizvodnje, čime bi se zaštitila priroda i okoliš, te proizvela hrana bez tragova pesticida. Implementacijom predložene mjere i pripadajućih aktivnosti na području LAG-a će se potaknuti proizvodnja dodatne ekonomske vrijednosti kroz povećanje povrata po jedinici uložene radne snage, posebice na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima koja čine okosnicu poljoprivrede. Predloženom mjerom obuhvaćeno je poticanje prijelaza sa konvencionalne na ekološku poljoprivrednu proizvodnju kroz promoviranje iste, informiranje i educiranje poljoprivrednih proizvođača, davanjem potpora poljoprivrednicima, te sustavnim nadzorom nad korištenjem agrotehničkih sredstava u poljoprivredi.
KORISNICI	Obiteljska poljoprivredna gospodarstva, poljoprivredne zadruge, udruge, trgovačka društva i obrti u poljoprivredi
KRITERIJI PRIHVATLJI VOSTI	Usuglašenost sa ciljevima LRS i Županijske razvojne strategije, djelovanje na području LAG-a, vlastita financijska sredstva predviđena za realizaciju projekata, nepostojanje nepodmirenih dugovanja po osnovi javnih davanja
REZULTAT	Povećanje udjela pod ekološkom poljoprivrednom u poljoprivrednim površinama, povećanje broja ekoloških proizvođača, smanjenje zagađenja, povećan interes potrošača za ekološkim proizvodima, smanjena uporaba kemijskih sredstava, povećana količina plodnog humusa, smanjena količina energije potrebna za proizvodnju pesticida i kemijskih gnojiva, očuvana ekološka ravnoteža područja, smanjena poljoprivredna proizvodnja metodom monokulture, povećanje dugoročno smanjenje troškova uzgoja poljoprivrednih proizvoda, povećana kvaliteta hrane
MJERA	2.3. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije i primjene energetske učinkovitosti
OPIS MJERE	Proizvodnja i potrošnja energije iz tradicionalnih izvora smatra se glavnim uzročnikom klimatskih promjena i globalnog zatopljenja, a sve kako bi se zadovoljile potrebe za energijom koje neprestano rastu. Kako bi se smanjila prekomjerna uporaba prirodnih resursa, te potaknulo korištenje obnovljivih izvora energije koji se dobivaju iz prirode i nisu štetni za okoliš i ljude poput energije sunca, vjetra i vode, potrebno je ubrzati procese prelaska sa tradicionalnih na obnovljive izvore energije. Stoga je u okviru predložene mjere planirano intenzivnije promoviranje obnovljivih izvora energije, te prednosti njihova korištenja kroz sustavne informativne i medijske kampanje. S obzirom da je javni sektor prepoznat kao jedan od najvećih potrošača energije, mjerom je obuhvaćeno i poticanje izgradnje infrastrukture u javnom sektoru korištenjem OIE ali i jača primjena mjera energetske učinkovitosti u javnim objektima poput

	provedbe energetske pregleda, ishođenja energetske certifikata, ugradnju energetske učinkovitih građevinskih materijala i elemenata, sustava grijanja i hlađenja, rasvjete i sl. S obzirom da je primjena energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije moguće uvesti u sve segmente života lokalne zajednice na području LAG-a, u okviru mjere predviđeno je i poticanje korištenja OIE u kućanstvima kao i primjena mjera energetske učinkovitosti u svakodnevnom životu. Da bi se navedeno i ostvarilo predviđeno je uvođenje programa potpora i olakšica za kućanstva, te jačanje svijesti građana.
KORISNICI	JLS, javne tvrtke i institucije, fizičke osobe
KRITERIJI PRIHVATLJI VOSTI	Usuglašenost sa ciljevima LRS i Županijske razvojne strategije, djelovanje na području LAG-a, vlastita financijska sredstva predviđena za realizaciju projekata, nepostojanje nepodmirenih dugovanja po osnovi javnih davanja
REZULTAT	Povećana energetska učinkovitost objekata u javnom sektoru; smanjena potrošnja električne energije u javnom sektoru; povećana razina informiranosti i znanja o OIE i EE; izrađen program poticajnih mjera za korištenje OIE, smanjeno onečišćenje okoliša
MJERA	<i>2.4. Razvijanje i jačanje svijesti javnosti o zaštiti okoliša</i>
OPIS MJERE	Kako bi svi dionici lokalne zajednice s područja LAG-a postali svjesni potrebe aktivnog uključivanja i preuzimanja svog dijela odgovornosti za okoliš, isti moraju biti uključeni u cjelokupni proces, počevši od planiranja, provedbe do nadzora. Navedeno se odnosi na odgovarajuće informiranje i izobrazbu za sudjelovanje u pitanjima vezanim za okoliš. Odgoj i izobrazba za okoliš je proces koji razvija svijest o kompleksnom pojmu okoliša i njegovo razumijevanje kao pretpostavke za pojedinačne i skupne akcije. Omogućavanjem pristupa javnosti informacijama o okolišu, razvoju i drugim aktivnostima vezanima uz okoliš, uzimanjem u obzir javno mišljenje, te sudjelovanjem formalnih i neformalnih skupina, kao i pojedinaca u donošenju odluka, pridonosi se razvoju svijesti o problemima okoliša, te se povećava osjećaj motivacije i osobne odgovornosti za okoliš koji nas okružuje. Stoga je u okviru predložene mjere predviđena kontinuirana provedba informiranja i educiranja građana, poticanja građana i drugih organizacija i udruga na sudjelovanja u procesima donošenja odluka iz područja zaštite okoliša, organizacija i provedba tematskih javnih tribina, edukativnih radionica na temu održivog razvoja i zaštite okoliša, organizacija i poticanje javnosti na uključivanje u akcije čišćenja okoliša, te uključivanje djece i mladih u eko-programe i projekte.
KORISNICI	JLS, fizičke osobe, neprofitne udruge i organizacije, osnovne i srednje škole, dječji vrtići
KRITERIJI PRIHVATLJI VOSTI	Usuglašenost sa ciljevima LRS i Županijske razvojne strategije, djelovanje na području LAG-a, vlastita financijska sredstva predviđena za realizaciju projekata, nepostojanje nepodmirenih dugovanja po osnovi javnih davanja
REZULTAT	Rezultati će biti vidljivi kroz veći broj ekološki osviještenih građana; veći broj „zelenih“ inicijativa, jaču uključenost građana, posebice djece i mladih u programe i projekte zaštite okoliša

STRATEŠKI CILJ 3	VALORIZACIJA I OČUVANJE PRIRODNIH RESURSA I KULTURNO – TRADICIJSKOG NASLIJEĐA
MJERA	3.1. Očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti
OPIS MJERE	Iako je biološka raznolikost prirodno podložna stalnim promjenama, čovjek je glavni krivac za vrlo brzo osiromašavanje biološke raznolikosti koje se svakim danom sve više ubrzava. Osnovni razlozi ugroženosti biološke i krajobrazne raznolikosti u Hrvatskoj, pa tako i na području LAG-a su neravnomjerna, jednolična, ambijentalno neusklađena urbanizacija, krupni infrastrukturni zahvati (prometnice, energetske objekte, vodnogospodarske građevine), poljoprivredne djelatnosti (melioracije, komasacije, monokulture, sječa šumaraka, drvoreda i živica), neplanska, lokacijski i arhitektonski neprikladna gradnja stambenih, ladanjskih i turističkih objekata na krajobrazno istaknutim lokacijama, promjene staništa, onečišćenje okoliša - tla, vode, zraka, prekomjerno iskorištavanje bioloških dobara, izlov, krivolov, sječa, sakupljanje i unošenje stranih vrsta u ekološke sustave. Stoga su u okviru planirane mjere predviđene aktivnosti koje će doprinijeti zaštiti i očuvanju biološke i krajobrazne raznolikosti područja LAG-a poput razvoja i primjene programa održivog upravljanja ekosustavima i krajolicima, zaštita prirodnih resursa, zaštita specifičnih zaštićenih područja kao temeljna metoda očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti, zaštita ugroženih biljnih i životinjskih vrsta, poticanje uzgoja autohtonih sorti i pasmina, integriranje mjera očuvanja biološke raznolikosti u programe raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, te razvoj i primjena sustava praćenja i nadzora stanja očuvanosti prirode.
KORISNICI	JLS, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima, poljoprivredni proizvođači
KRITERIJI PRIHVATLJI VOSTI	Usuglašenost sa ciljevima LRS i Županijske razvojne strategije, djelovanje na području LAG-a, vlastita financijska sredstva predviđena za realizaciju projekata, nepostojanje nepodmirenih dugovanja po osnovi javnih davanja
REZULTAT	Očuvano stanje prirodne ravnoteže na području LAG-a, održivo korištenje prirodnih dobara, uspostavljen sustav zaštićenim prirodnim vrijednostima, zaštićene zavičajne svojte, izvorne sorte kultiviranih biljaka i pasmine domaćih životinja.
MJERA	3.2. Zaštita i očuvanje kulturnog identiteta i tradicijskih vrijednosti
OPIS MJERE	Iako područje LAG-a obiluje iznimnim primjercima materijalne i nematerijalne kulturne baštine, te bogatima tradicijskim običajima i vrijednostima, nedvojbeno je da je kulturna baština Slavonije, pa tako i na području LAG-a doživjela mnoštvo „potresa“, poput globalizacije, ratnih razaranja ali i nedovoljnu brigu zajednice, što je rezultiralo nedovoljno valoriziranim, promoviranim i njegovanim kulturnim naslijeđem i običajima. Kako bi se kulturno naslijeđe područja LAG-a kao sastavni dio kulturnog identiteta Slavonije očuvao i zaštitio, u okviru predložene mjere predviđene su aktivnosti pojačane valorizacije i zaštite materijalne i nematerijalne kulturne baštine, poticanje i promoviranje tradicijskih vrijednosti, poticanje suradnje i umrežavanja subjekata u kulturi, održivo korištenje kulturne baštine u gospodarske svrhe, te jačanje prepoznatljivosti kulturno – tradicijske baštine.
KORISNICI	Stanovnici, jedinice lokalne samouprave, institucije iz područja kulture, udruge civilnog društva, turističke zajednice
KRITERIJI PRIHVATLJI VOSTI	Usuglašenost sa ciljevima LRS i Županijske razvojne strategije, djelovanje na području LAG-a, vlastita financijska sredstva predviđena za realizaciju projekata, nepostojanje nepodmirenih dugovanja po osnovi javnih davanja
REZULTAT	Informirana i educirana lokalna zajednica o značaju kulturne baštine i tradicijskih vrijednosti za sveobuhvatni razvoj područja; povećan broj obnovljenih i zaštićenih primjeraka materijalne kulturne baštine; povećan broj primjeraka kulturne baštine u funkciji razvoja turizma; razvijeni novi turistički proizvodi i usluge temeljene na kulturnoj baštini, očuvane i promovirane tradicijske vrijednosti područja LAG-a, uspostavljena unutar i izvan sektorska suradnja na svim razinama.
MJERA	3.3. Razvoj ruralnog turizma
OPIS MJERE	S obzirom na iznimne prirodne, kulturne i tradicijske resurse, ruralni turizam prepoznat je kao model kojim će se očuvati specifični duh prošlosti, a koji može postati prepoznatljivi brand područja LAG-a. Razvoj ruralnog turizma i ostalih selektivnih oblika turizma doprinijeti će diverzifikaciji ekonomskih aktivnosti tj. proširenju na nepoljoprivredne djelatnosti što čini vrlo značajan segment u razvoju područja LAG-a kao ruralnog područja. Budući da područje LAG raspolaže iznimnim potencijalima za razvoj selektivnih oblika turizma predloženom mjerom

	obuhvaćeno je unapređenje javne turističke infrastrukture, razvoj i unapređenje smještajnih i ugostiteljskih kapaciteta, uvođenje novih tehnologija i standarda u turističke objekte, unapređenje razine turističkih usluga, razvoj novih turističkih proizvoda, te razvoj brenda područja kao prepoznatljive turističke destinacije ruralnog turizma.
KORISNICI	JLS, turistički subjekti, fizičke i pravne osobe, korisnici turističkih usluga
KRITERIJI PRIHVATLJI VOSTI	Usuglašenost sa ciljevima LRS i Županijske razvojne strategije, djelovanje na području LAG-a, vlastita financijska sredstva predviđena za realizaciju projekata, nepostojanje nepodmirenih dugovanja po osnovi javnih davanja
REZULTAT	Provedbom predložene mjere očuvati će se i zaštititi prirodna i tradicijska baština, smanjiti iseljavanje posebice mladih ljudi, potaknuti revalorizacija autohtonih vrijednosti, stvoriti imidž područja LAG-a kao poželjne i jedinstvene turističke destinacije; povećati broj posjetitelja i turista; povećati razina kvalitete turističke ponude; povećati broj dionika koji se bave turizmom.

STRATEŠKI CILJ 4	JACANJE SOCIJALNE KOHEZIJE I UNAPREĐENJE KVALITETE ŽIVOTA
MJERA	4.1. Poboljšanje ruralne infrastrukture
OPIS MJERE	Nedovoljno razvijena temeljna infrastruktura na području LAG-a uvelike otežava razvoj gospodarstva i nepovoljno utječe na kvalitetu života stanovništva, što za posljedicu ima depopulaciju područja i zaostajanje u razvoju u odnosu na druge regije. S obzirom da su nositelji ulaganja u javnu i komunalnu infrastrukturu upravo jedinice lokalne samouprave, u okviru mjere obuhvaćena su ulaganja u razvoj sustava vodoopskrbe i odvodnje, te pročišćavanja otpadnih voda; razvoj sustava gospodarenja otpadom na načelima održivosti, ulaganja u prometnu infrastrukturu, modernizaciju sustava javne rasvjete, plinifikaciju područja, uređenje javnih prostora i okoliša, unapređenje sustava zaštite od poplava, suše, požara i tuča, te izgradnju/obnovu mrtvačnica i groblja.
KORISNICI	JLS, komunalna poduzeća, koncesionari, Županijska uprava za ceste
KRITERIJI PRIHVATLJI VOSTI	Usuglašenost sa ciljevima LRS i Županijske razvojne strategije, djelovanje na području LAG-a, vlastita financijska sredstva predviđena za realizaciju projekata, nepostojanje nepodmirenih dugovanja po osnovi javnih davanja
REZULTAT	Povećana razina kvalitete života stanovništva, osigurane nužne pretpostavke za investiranje na području LAG-a, poboljšani uvjeti za brži i održivi gospodarski razvoj; smanjena depopulacija područja LAG-a, posebice u slabije naseljenim dijelovima; unapređena razina komunalnog standarda stanovništva
MJERA	4.2. Razvoj društvene infrastrukture i sadržaja
OPIS MJERE	Usljed brojnih čimbenika, uključujući i ratna razaranja na području LAG-a, velik broj postojećih objekata iz područja društvenih djelatnosti: vrtića, škola, športskih dvorana i objekata, dječjih igrališta, te kulturnih objekata treba obnoviti i unaprijediti uvjete rada u istima. S druge strane, evidentan je nedostatak novih društvenih, športskih i kulturnih sadržaja, posebice za djecu i mlade čime su ruralna područja uvelike osiromašena u odnosu na urbane sredine, te je razina kvalitete života, promatrajući s ovoga aspekta, na nezadovoljavajućoj razini. Kako bi se navedena situacija poboljšala, u okviru predložene mjere obuhvaćeno je unapređenje društvenih i športskih objekata, izgradnja i modernizacija odgojno – obrazovnih ustanova, razvoj novih društvenih sadržaja, unapređenje uvjeta rada odgojno-obrazovnih, športskih i kulturnih institucija i organizacija, te poticanje razvoja novih kulturnih sadržaja.
KORISNICI	JLS, odgojno – obrazovne institucije i organizacije, neprofitne udruge
KRITERIJI PRIHVATLJI VOSTI	Usuglašenost sa ciljevima LRS i Županijske razvojne strategije, djelovanje na području LAG-a, vlastita financijska sredstva predviđena za realizaciju projekata, nepostojanje nepodmirenih dugovanja po osnovi javnih davanja
REZULTAT	Unaprijeđena kvaliteta odgoja i obrazovanja u predškolskom, osnovnom i srednjem obrazovanju, unapređeni društveni sadržaji na području LAG-a, povećani prostorni, tehnički i kadrovski kapaciteti institucija/organizacija; povećana razina sigurnosti djece i mladih na prostorima za sport i igru; obogaćen društveni život stanovništva.

MJERA	4.3. Unapređenje kvalitete i dostupnosti javnih, socijalnih i zdravstvenih usluga
OPIS MJERE	Usluge zdravstva i socijalne skrbi ključne su ne samo za zdravstveni status stanovništva na području LAG-a, već imaju i značajan utjecaj na uspješnost gospodarstva. Zbog starenja stanovništva povećava se potražnja za zdravstvenim uslugama, dok zbog gospodarske krize, velike nezaposlenosti i sve većeg broja siromašnih, sve je veći broj korisnika socijalne skrbi. Zastarjelost cjelokupnog sustava u odnosu na globalna dostignuća, te skori ulazak u EU nameću uvođenje novih normi i standarda u sustav zdravstva i socijalne skrbi na području LAG-a. Da bi se navedeno i ostvarilo potrebno je izgraditi i modernizirati postojeće javne, socijalne i zdravstvene objekte na način da budu dostupni svim potencijalnim korisnicima; povećati kvalitetu i opseg usluga, poticati razvoj izvaninstitucionalnih oblika socijalne i zdravstvene skrbi, poticati razvoj programa socijalne uključenosti za marginalizirane skupine stanovništva, senzibilizirati lokalnu zajednicu prema socijalno isključnim skupinama stanovništva, te pružiti potporu obrazovanju i usavršavanju ljudskih resursa u sektoru zdravstva i socijalne skrbi.
KORISNICI	Cjelokupno stanovništvo na području LAG-a, starije i nemoćne osobe, osobe s invaliditetom, marginalizirane i socijalno osjetljive skupine, ljudski resursi zaposleni u zdravstvu, socijalnoj skrbi, te javnim ustanovama, neprofitne udruge iz područja zdravstva i socijalne skrbi
KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI	Usuglašenost sa ciljevima LRS i Županijske razvojne strategije, djelovanje na području LAG-a, vlastita financijska sredstva predviđena za realizaciju projekata, nepostojanje nepodmirenih dugovanja po osnovi javnih davanja
REZULTAT	Poboljšana socijalna i zdravstvena infrastruktura; veća uključenost organizacija civilnog društva u pružanje usluga zdravstvene i socijalne skrbi; povećana razina zdravstvene i socijalne zaštite stanovnika LAG-a
MJERA	4.4. Razvoj aktivne zajednice
OPIS MJERE	Jedan od najznačajnijih potencijala LAG-a su njegovi stanovnici. Veće uključivanje stanovništva u socio-ekonomski razvoj zajednice jedna je od temeljnih pretpostavki ruralnog razvoja, stoga su u okviru predložene mjere planirane kontinuirane aktivnosti pružanja potpore razvoju civilnog društva na području LAG-a, poticanje razvoja volonterizma, posebice kod mladih; jačanje svijesti svih dionika lokalne zajednice o važnosti cjeloživotnog obrazovanja, poticanje cjeloživotnog obrazovanja, jačanje suradnje dionika iz svih sektora, te poticanje razvoja socijalnog poduzetništva kao modela koji primjenjuje poduzetnička načela, kao što su inovativnost, razumno preuzimanje rizika, samouvjerenost, uporan rad, jasno postavljanje ciljeva i odgovornost u društvenom sektoru s ciljem unaprjeđenja kvalitete življenja, a koji istodobno teži ostvarivanju i društvenih i financijskih vrijednosti.
KORISNICI	Udruge civilnog društva, mladi, predstavnici manjina, jedinice lokalne samouprave, cjelokupno stanovništvo na području LAG-a.
KRITERIJI PRIHVATLJIVOSTI	Usuglašenost sa ciljevima LRS i Županijske razvojne strategije, djelovanje na području LAG-a, vlastita financijska sredstva predviđena za realizaciju projekata, nepostojanje nepodmirenih dugovanja po osnovi javnih davanja
REZULTAT	Povećana uključenost civilnog društva u razvoj zajednice, stanovništvo senzibilizirano prema potrebama drugih članova zajednice, poboljšana obrazovna struktura stanovništva, povećana i financijska i društvene vrijednosti u zajednici

11. STRATEGIJA IZRADE I PROVEDBE

Lokalna razvojna strategija LAG-a „Zapadna Slavonija“ predstavlja strateški dokument područja koje obuhvaća 10 jedinica lokalne samouprave: Grad Nova Gradiška, te općine Stara Gradiška, Okučani, Dragalić, Gornji Bogićevci, Cernik, Rešetari, Staro Petrovo Selo, Vrbje i Davor. Dokument je nastao kao rezultat potrebe za strateško – planski orijentiranim ruralnim razvojem područja. Članovi LAG-a „Zapadna Slavonija“ pristupili su zahtjevnom zadatku donošenja konsenzusa o razvojnim pitanjima temeljen na suradnji, partnerstvu i uključivanjem dionika iz svih sektora lokalne zajednice.

11.1. Značajke partnerstva

Stvaranje lokalnih javno-privatnih partnerstava u obliku LAG-ova originalna je i temeljna karakteristika LEADER pristupa. Uključujući sva tri sektora, osnažena pravom donošenja odluka, te značajnim financijskim sredstvima, LAG „Zapadna Slavonija“ predstavlja nov model organiziranja koji može znatno utjecati na socio-ekonomski razvoj područja obuhvaćenim LAG-om. LAG „Zapadna Slavonija“ osnovalo je 33 predstavnika iz sva tri sektora od kojih 33% dolazi iz javnog sektora, 21% iz gospodarskog, te 46% iz civilnog sektora i na taj način čini reprezentativno tijelo postojećih lokalnih interesa koji dolaze iz različitih društveno-ekonomskih sektora na području LAG-a. Predstavnike javnog sektora čini 10 jedinica lokalne samouprave: devet općina i jedan grad, te jedna obrazovna institucija. Predstavnike gospodarskog sektora čini 7 gospodarstvenika i poljoprivrednika iz različitih polja djelatnosti s područja LAG-a (obiteljska poljoprivredna gospodarstva i obrti). U LAG-u „Zapadna Slavonija“ zastupljeno je 15 predstavnika civilnog sektora koji uključuju udruge (dobrovoljna vatrogasna društva, kulturno umjetnička društva, sportska društva, udruge umirovljenika) te građane. Na upravljačkoj razini je osigurana zastupljenost sva tri sektora - 27% članova Upravnog odbora dolazi iz javnog sektora, 9% iz gospodarskog sektora te 64% iz civilnog sektora. U Upravnom odboru LAG-a „Zapadna Slavonija“ također je osigurana ravnopravnost spolova i dobna raznolikost: u upravljačkom tijelu LAG-a tj. Upravnom odboru zastupljenost žena iznosi 54,5% te je uključena jedna osoba u dobi do 29 godina kao član Upravnog odbora.

11.2. Primjena načela „odozdo prema gore“ i sudjelovanje različitih interesnih skupina

Pristup „odozdo prema gore“ jedno je od 7 osnovnih načela LEADER programa koje za cilj ima potaknuti sudjelovanje javnosti na lokalnoj razini u donošenju razvojnih politika. Navedeni pristup obuhvaća uključivanje lokalnih čimbenika, uključujući zajednicu kao cjelinu, gospodarske i društvene interesne skupine, te predstavnike javnih i privatnih institucija. Pristup odozdo prema gore znači da lokalni akteri sudjeluju u donošenju odluka, te sudjeluju u izradi Lokalne strategije razvoja LAG-a kojom će se zajednički identificirati ključni problemi, te definirati buduće smjernice razvoja i rješenja navedenih problema. Pri izradi Lokalne strategije razvoja načelo „odozdo prema gore“ primijenjeno je kroz održane radne sastanke na izradi, te zajedničko donošenje odluka prilikom određivanja kriterija za odabir odgovarajućih aktivnosti (projekata) na lokalnoj razini kojima će se strategija ostvarivati. Održani tematski sastanci omogućili su uključenost lokalnih dionika u identificiranje ključnih razvojnih problema i određivanju prioriteta koji bi se trebali primjenjivati u njihovoj zajednici. Prvi tematski sastanak na temu infrastrukture okupio je predstavnike JLS, komunalna poduzeća, te predstavnike odjela za komunalno gospodarstvo i graditeljstvo Grada Nova Gradiška. Na sastanku su identificirani ključni problemi, te njihovi uzroci i posljedice za pojedine segmente infrastrukture nakon čega je uslijedila rasprava o ključnim područjima infrastrukture u kojima je potrebno djelovati.

Drugi tematski sastanak održan je na temu gospodarstva i ruralnog razvoja na kojemu su sudjelovali gospodarstvenici iz različitih polja djelatnosti, te javne institucije i poduzetničke potporne institucije koje djeluju na području LAG-a. Na sastanku su utvrđeni ključni problemi iz područja gospodarstva i ruralnog razvoja, te se raspravljalo o načinu njihova rješavanja. Treći tematski sastanak na temu društvenog i socijalnog razvoja okupio je predstavnike civilnog sektora, institucije zdravstvene i socijalne skrbi, te obrazovanja i kulture.

U izradi Lokalne strategije razvoja sudjelovale su različite interesne skupine s područja LAG-a koji su doprinijeli identificiranju ključnih razvojnih problema i predložili načine njihova rješavanja poput socio-ekonomski ugroženih skupina – udruga umirovljenika, nezaposlenih osoba, hrvatski branitelji, te predstavnika mladih i žena. Sudjelovanje svih interesnih skupina u djelovanju LAG-a neće biti ograničeno samo na početnu etapu, već će trajati tijekom čitave provedbe, te će na taj način doprinisiti daljnjem razvoju LAG-a, te implementaciji Lokalne razvojne strategije.

11.3. Plan provedbe, slijed aktivnosti i financijski okvir Lokalne razvojne strategije

Plan provedbe Lokalne razvojne strategije LAG-a „Zapadna Slavonija“ prikazan je u tabeli koja slijedi, te sadrži prikaz glavnih skupina aktivnosti po svakom od pojedinih ciljeva/mjera, nositelje, potencijalne izvore financiranja za svaku pojedinu mjeru, te godišnju osnovu potrebnih sredstava planiranih za provedbu svake pojedine mjere.

CILJ	MJERE	AKTIVNOSTI	RAZDOBLJE PROVEDBE	NOSITELJI	POTENCIJALNI IZVORI FINANCIRANJA	GODIŠNJA OSNOVA (Kn)
Cilj 1: Održivo upravljanje razvojnim resursima u svrhu jačanja konkurentnosti gospodarstva u ruralnom području	Mjera 1.1. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva, te obrtništva	1.1.1. Izgradnja i razvoj poduzetničke infrastrukture 1.1.2. Razvoja i jačanje potporne poduzetničke infrastrukture 1.1.3. Poticanje ulaganja u OIE i razvoj „zelenog gospodarstva“ 1.1.4. Poticanje ulaganja u istraživanja i razvoj 1.1.5. Poticanje cjeloživotnog obrazovanja za poduzetništvo/obrtništvo 1.1.6. Program poticanja MSP i obrtništva 1.1.7. Umrežavanje i suradnja MSP 1.1.8. Zaštita i poticanje razvoja tradicijskih i umjetničkih obrta 1.1.9. Poticanje društveno odgovornog poslovanja 1.1.10. Promocija gospodarskih potencijala	2012-2015	JLS, potporne institucije za razvoj poduzetništva, obrazovne ustanove, gospodarski subjekti, udruženja obrtnika, HGK – ŽK	EU fondovi i programi, resorna ministarstva, JLS, BPŽ, financijska sredstva nositelja projekata	59,3 mil.kuna
	Mjera 1.2. Unapređenje poljoprivredne i šumarske infrastrukture	1.2.1. Rješavanje imovinsko – pravnih odnosa 1.2.2. Razminiranje poljop. i šumskog zemljišta 1.2.3. Okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta 1.2.4. Uređenje zapuštenog poljoprivrednog zemljišta 1.2.5. Izgradnja hidromelioracijskih objekata i uređaja 1.2.6. Izgradnja i uređenje poljskih puteva 1.2.7. Uređenje šumskih puteva i prilaza	2012-2015	JLS, poljoprivredni subjekti	HCR, JLS, EU fondovi i programi, BPŽ, donatori, poljoprivredni subjekti	650.000,00
	Mjera 1.3. Restrukturiranje i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava	1.3.1. Poticanje legalizacije postojećih poljop. objekata 1.3.2. Poticanje izgradnje novih i modernizacija postojećih poljoprivrednih objekata za proizvodnju, skladištenje i preradu poljoprivrednih proizvoda 1.3.3. Poticanje usvajanja standarda dobrobiti životinja, sigurnosti hrane i standarda kvalitete u proizvodnom procesu 1.3.4. Poticanje izgradnje/modernizacije i opremanja objekata za izravnu prodaju proizvoda na poljoprivrednim gospodarstvima 1.3.5. Ulaganja u izgradnju/rekonstrukciju i opremanje kapaciteta za uzgoj i preradu slatkovodne ribe 1.3.6. Poticanje izgradnje sustava za navodnjavanje 1.3.7. Modernizacija poljoprivredne mehanizacije	2012-2015	JLS, LAG „Zapadna Slavonija“, JLS, obrazovne institucije, savjetodavne službe, poljoprivredni subjekti, udruženja poljoprivrednika	IPARD program, EU fondovi, resorna ministarstva, financijska sredstva nositelja projekata	14,9 mil. kuna

		1.3.8. Informiranje i educiranje poljoprivrednih proizvođača				
	Mjera 1.4. Pобољшanje kvalitete poljoprivrednih proizvoda i investiranje u razvoj novih proizvoda s visokom dodanom vrijednošću	1.4.1. Inovacije i uvođenje novih tehnologija u proizvodnji i preradi poljoprivrednih proizvoda 1.4.2. Poticanje korištenja ICT tehnologija 1.4.3. Certificiranje, zaštita i standardizacija poljoprivrednih proizvoda 1.4.4. Poticanje umrežavanja i suradnje u svrhu razvoja zajedničkih novih proizvoda u poljoprivredno – prehrambenom sektoru 1.4.5. Uspostava novih poljoprivredno – proizvođačkih organizacija 1.4.6. Promoviranje, usvajanje i primjena zakonskih propisa i standarda EU 1.4.7. Jačanje marketinških aktivnosti u svrhu razvoja prepoznatljivog brenda i promoviranja tradicionalnih poljoprivredno – prehrambenih proizvoda	2012-2015	LAG „Zapadna Slavonija“, JLS, obrazovne institucije, savjetodavne službe, poljoprivredni subjekti, udruženja poljoprivrednika	IPARD program, fondovi EU, resorna ministarstva, JLS, financijska sredstva nositelja projekata	700.000,00
	1.5. Unapređenje ljudskih potencijala u poljoprivredi	1.5.1. Poticanje i jačanje formalnog i neformalnog obrazovanja u skladu s potrebama tržišta poljoprivrednog sektora 1.5.2. Potpora mladim poljoprivrednicima u pokretanju/jačanju poljoprivredne proizvodnje i prerade 1.5.3. Informiranje poljoprivrednih proizvođača i poticanje prijenosa znanja	2012-2015	JLS, obrazovne institucije, poljoprivredni subjekti, savjetodavne službe, udruženja poljoprivrednika, LAG „Zapadna Slavonija“	IPARD program, fondovi EU, resorna ministarstva, JLS, financijska sredstva nositelja projekata	200.000,00
	Mjera 2.1. Održivo korištenje poljoprivrednog i šumskog zemljišta	2.1.1. Usklađivanje zemljišnih i katastarskih knjiga u cilju bolje valorizacije, obrade i korištenja poljoprivrednog zemljišta 2.1.2. Kultiviranje neobrađenog poljop. zemljišta 2.1.3. Smanjivanje kemijske i biološke degradacije poljoprivrednog zemljišta 2.1.4. Poticanje uzgoja visokodohodovnih poljoprivrednih kultura 2.1.5. Poticanje održivog gospodarenja privatnim šumama 2.1.6. Poticanje uzgojnih zahvata u šumama privatnih šumoposjednika 2.1.7. Podizanje brzorastućih, plemenitih i tržišno vrijednih šumskih kultura	2012-2015	JLS, Državna geodetska uprava, gospodarski subjekti u poljoprivredi i šumarstvu, savjetodavne službe, obrazovne institucije, udruženja poljoprivrednika	EU fondovi i programi, resorna ministarstva i fondovi, JLS, BPŽ, vlastita sredstva nositelja projekata	620.000,00

Cilj 2: Zaštita i očuvanje okoliša	Mjera 2.2. Razvoj, poticanje i promoviranje ekološke poljoprivredne proizvodnje	2.2.1. Uvođenje nadzora nad korištenjem kemijskih sredstava u poljoprivredi 2.2.2. Poticanje korištenja organskih gnojiva i bioloških sredstava za zaštitu 2.2.3. Informiranje, prijenos znanja i educiranje poljoprivrednika o ekološkoj poljoprivrednoj proizvodnji 2.2.4. Razvoj ekološke poljoprivrede u sinergiji sa turističkim djelatnostima 2.2.5. Poticanje certificiranja ekoloških poljoprivrednih proizvoda 2.2.6. Poticanje institucijske kupovine ekoloških proizvoda za javne potrebe 2.2.7. Izrada programa poticajnih mjera i olakšica za razvoj ekološke poljoprivredne proizvodnje 2.2.8. Povezivanje i suradnja ekoloških poljoprivrednih proizvođača 2.2.9. Promoviranje eko-poljoprivredne proizvodnje	2012-2015	JLS, LAG „Zapadna Slavonija“, obrazovne institucije, savjetodavne službe i inspektorati, poljoprivredni subjekti	EU fondovi i programi, resorna ministarstva i fondovi, JLS, BPŽ, vlastita sredstva nositelja projekata	250.000,00
	Mjera 2.3. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije i primjene energetske učinkovitosti	2.3.1. Promoviranje i poticanje korištenja obnovljivih izvora energije 2.3.2. Izgradnja infrastrukture temeljene na OIE 2.3.3. Poboľšanje energetske učinkovitosti javnih objekata 2.3.4. Poticanje korištenja OIE u kućanstvima 2.3.5. Poticanje i primjena mjera energetske učinkovitosti u kućanstvima	2012-2015	JLS, LAG „Zapadna Slavonija“, neprofitne udruge, građani	IPARD program, EU fondovi i programi, resorna ministarstva i fondovi, JLS, BPŽ vlastita sredstva nositelja projekata	22,3 mil. kuna
	Mjera 2.4. Razvijanje i jačanje svijesti javnosti o održivom razvoju i zaštiti okoliša	2.4.1. Poticanje interesa javnosti za trajan pristup obavijestima o okolišu 2.4.2. Poticanje sudjelovanja javnosti u procesu donošenja odluka iz područja zaštite okoliša 2.4.3. Organizacija i provedba tematskih javnih tribina o zaštiti okoliša i održivom razvoju 2.4.4. Organizacija i provedba tematskih edukativnih radionica/seminara iz područja zaštite okoliša 2.4.5. Uključivanje odgojno – obrazovnih ustanova u eko programe 2.4.6. Organizacija i provedba akcija čišćenja i uređenja okoliša	2012-2015	JLS, LAG „Zapadna Slavonija“, odgojno – obrazovne institucije	JLS, BPŽ, EU i nacionalni fondovi i programi	230.000,00

Cilj 3: Valorizacija i očuvanje prirodnih resurda i kulturno- tradicijskog naslijeđa	Mjera 3.1. Očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti	3.1.1. Razvoj programa održivog upravljanja ekosustavima i krajolicima 3.1.2. Zaštita prirodnih resursa 3.1.3. Zaštita specifičnih zaštićenih područja 3.1.4. Zaštita ugroženih biljnih i životinjskih vrsta 3.1.5. Uzgoj autohtonih sorti i pasmina 3.1.6. Integriranje mjera očuvanja biološke raznolikosti u programe raspolaganja poljoprivrednim zemljištem 3.1.7. Razvoj sustava praćenje i nadzora stanja očuvanosti prirode	2012-2015	JLS, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima BPŽ, Ministarstvo		300.000,00
	Mjera 3.2. Zaštita i očuvanje kulturnog identiteta i tradicijskih vrijednosti ruralnog područja	3.2.1. Podizanje razine svijesti lokalne zajednice o važnosti kulturne baštine i održivom korištenju iste 3.2.2. Zaštita i obnova materijalne i nematerijalne kulturne baštine 3.2.3. Potpora razvoju ljudskih resursa kroz unapređenje znanja, vještina i motiviranosti u zaštiti i očuvanju kulturne baštine 3.2.4. Povećanje razine kvalitete kulturne ponude 3.2.5. Poticanje i razvoj međusektorske i međunarodne suradnje u kulturi 3.2.6. Održivo korištenje kulturne baštine u gospodarske (turističke) svrhe 3.2.7. Poticanje i promoviranje multikulturalnosti 3.2.8. Organizacija/provedba/sudjelovanje na kulturno-tradicijskim domaćim i međunarodnim manifestacijama i događanjima 3.2.9. Poticanje, zaštita i promoviranje eno-gastronomске ponude kao dijela kulturnog identiteta 3.2.10. Zaštita, očuvanje i promoviranje seoskih običaja i tradicijskih vrijednosti 3.2.11. Unapređenje marketinških aktivnosti u svrhu jačanja prepoznatljivosti kulturno-tradicijske baštine	2012-2015	JLS, LAG „Zapadna Slavonija“, BPŽ, Ministarstvo kulture, organizacije i ustanove u kulturi, neprofitne udruge, poljoprivredni i turistički subjekti	Ministarstvo kulture, Ministarstvo turizma, EU fondovi i programi, JLS, BPŽ, fondovi i zaklade, donatori	7,9 mil. kuna
	Mjera 3.3. Razvoj ruralnog turizma	3.3.1. Izgradnja nove i modernizacija postojeće javne turističke infrastrukture 3.3.2. Izgradnja novih i modernizacija postojećih smještajnih kapaciteta 3.3.3. Izgradnja novih i modernizacija postojećih ugostiteljskih kapaciteta	2012-2015	JLS, LAG „Zapadna Slavonija“, turističke zajednice, turistički subjekti, turističke udruge/zadruga/klasteri	JLS; BPŽ, LAG „ZS“, EU fondovi i programi, resorna ministarstva i fondovi, vlastita sredstva nositelja projekata, donatori	30,1 mil. kuna

		<p>3.3.4. Uvođenje novih tehnologija i standarda u smještajne/ugostiteljske objekte</p> <p>3.3.5. Unapređenje razine i vrste turističkih usluga</p> <p>3.3.6. Poboljšanje postojećih i razvoj novih turističkih proizvoda</p> <p>3.3.7. Rekonstrukcija i adaptacija stambenih i gospodarskih objekata tradicijske arhitekture i njihovo uključivanje u turističku ponudu</p> <p>3.3.8. Poticanje razvoja selektivnih oblika turizma</p> <p>3.3.9. Poticanje suradnje i partnerstava dionika iz različitih sektora u svrhu jačanja ruralnog turizma</p> <p>3.3.10. Razvoj turističkog brenda</p> <p>3.3.11. Promidžba turističkih potencijala i sadržaja na globalnom turističkom tržištu</p>				
<p>Cilj 4: Jačanje socijalne kohezije i unapređenje kvalitete života u ruralnim područjima</p>	<p>Mjera 4.1. Poboljšanje ruralne infrastrukture</p>	<p>4.1.1. Izgradnja i unapređenje vodoopskrbnih sustava</p> <p>4.1.2. Izgradnja i unapređenje sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda</p> <p>4.1.3. Razvoj i unapređenje sustava gospodarenje otpadom</p> <p>4.1.4. Izgradnja i modernizacija prometne infrastrukture i jačanje prometne povezanosti ruralnih područja</p> <p>4.1.5. Izgradnja i modernizacija sustava javne rasvjete</p> <p>4.1.6. Plinifikacija ruralnih područja</p> <p>4.1.7. Izgradnja mrtvačnica i groblja</p> <p>4.1.8. Unapređenje sustava zaštite od poplava, suše, požara i tuče</p> <p>4.1.9. Uređenje javnih prostora i okoliša</p>	<p>2012-2015</p>	<p>JLS, ŽUC, komunalne tvrtke</p>	<p>IPARD program, EU fondovi, resorna ministarstva i fondovi, Hrvatske vode, JLS, BPŽ, koncesionari</p>	<p>120,9 mil. kuna</p>
	<p>Mjera 4.2. Razvoj društvene infrastrukture i sadržaja</p>	<p>4.2.1. Izgradnja novih i modernizacija postojećih društvenih objekata prilagođenih osobama s posebnim potrebama</p> <p>4.2.2. Izgradnje nove i modernizacija postojeće športske infrastrukture</p> <p>4.2.3. Izgradnja novih i modernizacija postojećih odgojno – obrazovnih institucija prilagođenih osobama s posebnim potrebama</p> <p>4.2.4. Razvoj i unapređenje razine društvenih sadržaja</p> <p>4.2.5. Unapređenje uvjeta rada odgojno – obrazovnih, športskih i kulturnih institucija i organizacija</p>	<p>2012-2015</p>	<p>JLS, BPŽ, odgojno – obrazovne ustanove, ustanove i organizacije u kulturi i športu</p>	<p>EU fondovi i programi, resorna ministarstva i fondovi, JLS, BPŽ, vlastita sredstva nositelja projekata, neprofitne udruge, donatori</p>	<p>16,8 mil. kuna</p>

		4.2.6. Izgradnja novih i modernizacija postojećih kulturnih objekata prilagođenih osobama s posebnim potrebama 4.2.7. Poticanje razvoja novih kulturnih sadržaja u ruralnim područjima				
	Mjera 4.3. Unapređenje kvalitete i dostupnosti javnih, socijalnih i zdravstvenih usluga	4.3.1. Izgradnja novih i modernizacija postojećih javnih, socijalnih i zdravstvenih objekata prilagođenih osobama s posebnim potrebama 4.3.2. Povećanje kvalitete i opsega javnih, socijalnih i zdravstvenih usluga 4.3.3. Poticanje razvoja izvaninstitucionalnih oblika socijalne i zdravstvene skrbi 4.3.4. Razvoj programa socijalne uključenosti za marginalizirane skupine stanovništva 4.3.5. Senzibilizacija lokalne zajednice prema socijalno socijalno isključenim skupinama stanovništva 4.3.6. Unapređenje vještina ljudskih resursa za pružanje skrbi socijalno isključenim skupinama stanovništva	2012-2015	JLS, LAG „Zapadna Slavonija“, Centri za socijalnu skrb, neprofitne udruge iz područja zdravstva i socijalne skrbi, zdravstvene ustanove, ustanove socijalne skrbi	JLS, EU fondovi i programi, resorna ministarstva, BPŽ, vlastita sredstva nositelja projekata, neprofitne udruge, donatori	2 mil. kuna
	Mjera 4.4. Razvoj aktivne lokalne zajednice	4.4.1. Potpora razvoju civilnog društva 4.4.2. Poticanje razvoja volonterizma 4.4.3. Razvoj i jačanje svijesti svih dionika lokalne zajednice o važnosti cjeloživotnog obrazovanja 4.4.4. Poticanje cjeloživotnog obrazovanja 4.4.5. Jačanje suradnje dionika iz javnog, privatnog i civilnog sektora 4.4.6. Poticanje razvoja socijalnog poduzetništva 4.4.7. Poticanje samozapošljavanja i zapošljavanja posebnih skupina stanovništva (žene, mladi, osobe s invaliditetom, dugotrajno nezaposlene osobe, branitelji)	2012-2015	JLS, LAG „Zapadna Slavonija“, obrazovne ustanove i organizacije, neprofitne udruge, gospodarski subjekti	JLS, BPŽ, EU fondovi i programi, resorna ministarstva, vlastita sredstva nositelja projekata, nevladine udruge, zaklade i ostali donatori	442.500,00

11.4. Sposobnost upravljanja javnim sredstvima

LAG „Zapadna Slavonija“ osnovalo je 33 osnivača, od kojih 10 osnivača čine jedinice lokalne samouprave: 9 općina i 1 grad. Svaka JLS svojim proračunom osigurava sredstva kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana s ciljem unaprjeđenja kvalitete života, a one uključuju djelatnosti koji se odnose na prostorno i urbanističko planiranje, komunalne djelatnosti, primarnu zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, sport, zaštitu okoliša te civilnu zaštitu. JLS – članice LAG-a imaju dugogodišnje iskustvo u upravljanju javnim sredstvima, posebice u provedbi projekata sufinanciranih javnim potporama nacionalnih/regionalnih institucija kao i međunarodnih organizacija i institucija. Jedan od značajnijih programa koje su većina JLS kao osnivači LAG-a koristile je i Projekt socijalnog i gospodarskog oporavka (PSGO) koji se financirao iz sredstava Svjetske banke i Vlade RH, a čije su korisnice bile JLS koje pripadaju područjima od posebne državne skrbi. Darovnice Svjetske banke u okviru navedenoga projekta uspješno su koristile i implementirale Općina Cernik, Općina Dragalić, Općina Gornji Bogičevci, Općina Okučani, Općina Stara Gradiška i to za projekte izgradnje male komunalne infrastrukture i projekte socijalne uključenosti. Navedeni projekti su:

- Projekt „Razvoj civilnog društva kroz osiguranje materijalno-tehničkih uvjeta rada udruga s područja općine Okučani (rekonstrukcija vatrogasnog doma Okučani). Ukupna vrijednost projekta iznosi 689.418,33 Kn, dok sredstva darovnice iznose 388.000,00 Kn. Općina Okučani kao partner u projektu osigurala je financijska sredstva u iznosu 301.418,33 kn
- „Revitalizacija područja Općine Dragalić, te unapređenje kvalitete života stanovništva“. Nositelj projekta Općina Dragalić. Ukupna vrijednost projekta iznosi 758.664,30 Kn dok iznos EU potpore ostvaren putem darovnice iznosi 518.000,00 Kn
- „Obnova društvenog doma u naselju Dubovac“. Nositelj projekta je Općina Gornji Bogičevci. Darovnica u iznosu 68.000,00 €. Ukupna vrijednost projekta 110.000,00 €
- „Pomoć u kući starijim i nemoćnim osobama“. Nositelj projekta Općina Gornji Bogičevci. Darovnica u iznosu 56.700,00 €. Ukupna vrijednost projekta 69.000,00 €
- „Izrada projektne dokumentacije za izradu obnovu društvenog doma u naselju Dubovac“. Nositelj projekta Općina Gornji Bogičevci. Ukupna vrijednost projekta 14.800,00 €; iznos ostvarene bespovratne potpore 12.850,00 €
- „Razigrana djeca – izgradnja dječjih igrališta“. Nositelj projekta Općina Stara Gradiška. Ukupna vrijednost projekta 490.591,65 Kn; iznos ostvarene bespovratne potpore 350.000,00 Kn

Sposobnost i iskustvo u upravljanju javnim sredstvima LAG-a „Zapadna Slavonija“ također je vidljiva iz realizacije niza kapitalnih investicija na navedenim područjima poput izgradnje vodoopskrbnih sustava, sustava odvodnje otpadnih voda, pročišćivača otpadnih voda, izgradnje prometne infrastrukture, infrastrukture u funkciji zaštite okoliša, realizacije projekata energetske učinkovitosti, izgradnje i adaptacije društvenih objekata i brojnih drugih projekata koji su financirani dijelom iz proračunskih sredstava JLS, a dijelom iz vanjskih izvora financiranja poput Europske investicijske banke – EIB; Ministarstva regionalnog razvoja i EU fondova, Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture, Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva gospodarstva, Ministarstva turizma, Hrvatskih voda, Fonda za regionalni razvoj, Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost kao i brojnih drugih).

Sposobnost i upravljanje javnim sredstvima, razvidno je i EU projekata koje su neke od članice LAG-a vrlo uspješno implementirale i/ili su u tijeku implementacije, a od kojih su najznačajniji:

- Projekt „Business innovation support centre“ financiran putem programa CARDS - Sustainable Development of Croatia's War Affected Areas. Ukupna vrijednost projekta 2.071.859 €. Iznos sufinanciran iz EU: 1.651.258 €. Nositelj projekta je Grad Nova Gradiška

- Projekt „Trening za CNC obradu materijala financiran putem „Lokalnog partnerstva za zapošljavanje – faza 2“. Ukupna vrijednost projekta iznosi 78.000,00 € od čega sredstva EU potpore iznose 72.000,00 €. Nositelj projekta je Grad Nova Gradiška
- Projekt „Promicanje razvoja poduzetništva zasnovanog na inovacijama, znanju i novim tehnologijama u Brodsko – posavskoj županiji“ – TEHNOLOŠKI PARK/BISC NOVA GRADIŠKA. Nositelj projekta je Grad Nova Gradiška. Ukupna vrijednost projekta iznosi 1.146.591,93 € od čega sredstva EU potpore iznose 802.614,35 €.
- Projekt „Nove vještine za novo zapošljavanje“. Nositelj projekta je Industrijski park Nova Gradiška čiji je osnivač Grad Nova Gradiška koji je ujedno i partner u projektu. Ukupna vrijednost projekta iznosi 130.593,51 € od čega sredstva EU potpore iznose 95.793,51 €. Projekt je financiran kroz IPA predpristupni program, komponenta IV – Razvoj ljudskih potencijala
- „Integrirani sistem za zapošljavanje mladih u Brodsko – posavskoj županiji“. Nositelj projekta je Industrijski park Nova Gradiška. Grad Nova Gradiška partner je u projektu. Ukupna vrijednost projekta iznosi 166.650,68 EUR od čega sredstva EU potpore iznose 118.650,68 €. Projekt je financiran kroz IPA predpristupni program, komponenta IV – Razvoj ljudskih potencijala
- Projekt „Sve je počelo sportom“ financiran iz IPA programa prekogranične suradnje koji je Općina Gornji Bogićevci aplicirala u suradnji sa Općinom Dobrotići iz Bosne i Hercegovine. Bespovratna sredstva u visini 50.000 € osigurana su kroz IPA program, dok je Općina Gornji Bogićevci osigurala 22.000 €

Osim iskustvom članica LAG-a u provedbi projekata, LAG raspolaže dostatnim ljudskim resursima potrebnim za kvalitetnu provedbu aktivnosti definiranih LRS. LAG „Zapadna Slavonija“ uz predsjednika i 2 dopredsjednika koji će obavljati poslove definirane Statutom LAG-a, ima zaposlenog upravitelja LAG-a kao stručnu i kvalificiranu osobu koja će biti odgovorna da djelatnosti LAG-a budu u skladu s LEADER načelima, propisima, Statutom i drugim aktima LAG-a; za ispunjavanje obaveza LAG-a propisanih zakonskim i podzakonskim aktima; za obavljanje stručno-administrativnih poslova LAG-a; za organizaciju redovnog poslovanja LAG-a; za provedbu unutarnje koordinacije aktivnosti LAG-a; za utvrđivanje prijedloga programa i planova rada LAG-a, te za sve druge poslove. Uz zaposlenog upravitelja, LAG ima i tajnicu koju je imenovao Upravni odbor LAG-a, a koja će svojim radnim iskustvom na mjestu v.d. pročelnice Upravnog odjela za razvoj Grada Nova Gradiška nedvojbeno doprinijeti kvalitetnoj provedbi LRS.

11.5. Utjecaj provedbe strategije na okoliš

Lokalna strategija razvoja LAG-a „Zapadna Slavonija“ u cijelosti je orijentirana ka načelima održivog razvoja koji su usmjereni na međusobnu povezanost gospodarskih, društvenih i ekoloških problema. Koncept koji integrira gospodarski uspjeh, kvalitetu okoliša i društvenu odgovornost prožima sve aktivnosti i projekte strategije osmišljene s ciljem ruralnog razvoja područja LAG-a „Zapadna Slavonija“ - od komunalne i društvene infrastrukture do gospodarstva.

Ekološka dimenzija održivog razvoja u LRS podrazumijeva provođenje projekata koji će omogućiti održavanje i razvoj okoliša, te uključuje zrak, vodu i kvalitetu tla, djelotvorno korištenje i ponovnu uporabu prirodnih resursa i energije. Razvoj komunalne i društvene infrastrukture jedan je od temeljnih prioriteta LAG-a te su planirane aktivnosti i projekti na tom području usmjereni učinkovitim rješavanju lokalnih potreba kroz primjenu načela održivog razvoja u svim segmentima, od vodoopskrbnog sustava, odvodnje, postupanja s otpadom i javne rasvjete do razvoja i jačanja civilnog društva. Gospodarski razvoj područja LAG-a „Zapadna Slavonija“ u skladu s načelima održivog razvoja zahtijeva smanjenje prekomjernog korištenja resursa s istovremenim povećanjem produktivnosti resursa.

Strategija je dala i poseban naglasak na promicanje održivih gospodarskih grana poput razvoja ekološke poljoprivrede, eko turizma, usvajanje novih znanja i vještina, istraživanje i razvoj novih proizvoda, uporabu novih tehnologija, kao i na prioritarno uvođenje i korištenje obnovljivih izvora energije, te povećanja energetske učinkovitosti u svim sektorima. Primjenom načela održivog razvoja, implementacija LRS imati će pozitivan utjecaj na okoliš, pridonijet će energetske učinkovitosti, te će se temeljiti na racionalnom i održivom korištenju lokalnih resursa. Lokalnom razvojnom strategijom LAG-a definirana su četiri strateška cilja, te niz mjera i aktivnosti čija provedba će direktno i/ili indirektno pozitivno utjecati na okoliš. Predviđene mjere u okviru strateškog cilja 2: Zaštita i očuvanje okoliša koje će direktno pozitivno utjecati na kvalitetu okoliša na području LAG-a:

- ✓ Održivo korištenje poljoprivrednog i šumskog zemljišta
- ✓ Razvoj ekološke poljoprivredne proizvodnje
- ✓ Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije i primjene energetske učinkovitosti
- ✓ Razvijanje i jačanje svijesti javnosti o zaštiti okoliša i održivom razvoju

11.6. Izvori financiranja i održivost strategije bez sredstava javne pomoći

Financiranje djelovanja LAG-a kao i provedba Lokalne strategije razvoja u potpunosti je održivo, s obzirom da u financiranju LAG-a sudjeluje 10 jedinica lokalne samouprave koje će iz vlastitih proračuna na godišnjoj razini osigurati sredstva potrebna za nesmetano funkcioniranje LAG-a i provedbu Lokalne razvojne strategije. Uz financijska sredstva JLS, LAG će prihode stjecati i od članarina, kao i kroz pružanje određenih vrsta usluga (consulting, izrada studija, izrada poslovnih planova i sl.) u budućnosti.

Projekti definirani u LRS, posebice oni projekti koji budu ocijenjeni stupnjem najviše prioriteta za područje LAG-a, biti će sufinancirani iz zajedničkog proračuna članica LAG-a. Ovisno o vrsti projekata obuhvaćenih LRS, LAG „Zapadna Slavonija“ dio financijskih sredstava potreban za realizaciju istih nastojati će osigurati i putem predpristupnih programa EU, različitih programa Europske unije, te nakon stupanja u članstvo EU i putem Strukturnih fondova i Kohezijskog fonda. Za realizaciju kapitalnih infrastrukturnih projekata od interesnog značaja za područje LAG-a, na raspolaganju su i specifične kreditne linije poslovnih banaka, poput kreditnih linija Hrvatske banke za obnovu i razvitak za financiranje projekata vodoopskrbe i odvodnje (HBOR i „Kreditanstalt für Wiederaufbau“ – KfW), izgradnje komunalne infrastrukture, energetske obnove zgrada, te kreditiranja projekata zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i OIE.

11.7. Procjena broja projekata i potrebnih sredstava za razdoblje 2012-2015

U tablici koja slijedi prikazana je indikativan broj projekata i sredstava za projekte obuhvaćene Lokalnom razvojnom strategijom, uključujući projekte koji su u skladu s IPARD programom, kao i sve ostale projekte. Sukladno definiranim mjerama IPARD programa, nositelji projekata biti će jedinice lokalne samouprave (Mjera 301), poljoprivredna gospodarstva, obrti, trgovačka društva, zadruge i fizičke osobe (Mjera 101, 103 i 302) kojima će LAG „Zapadna Slavonija“ pružiti operativnu, te ukoliko bude potrebno, financijsku potporu u pripremi i realizaciji projekata.

MJERA	Indikativan broj projekata naveden u LRS za razdoblje 2013-2014		Plan potrebnih sredstava (javna potpora) za realizaciju projekata za razdoblje 2013-2014	
	2013	2014	2013	2014
Mjera 101	-	1		470.000,00 Kn
Mjera 103	-	-	-	-
Mjera 301	-	4	-	26.500.000,00 Kn
Mjera 302	2	2	750.000,00 Kn	5.360.000,00 Kn
UKUPNO	2	7	750.000,00 Kn	32.330.000,00

U pogledu iskazanog indikativnog broja projekata koji su navedeni u LRS, a koji su prihvatljivi za financiranje u okviru definiranih mjera IPARD programa, potrebno je istaknuti da je broj istih znatno veći, no zbog stupnja pripremljenosti nije realno predvidjeti realizaciju svih. Osim projekata prihvatljivih za financiranje u okviru IPARD programom, Lokalna razvojna strategija LAG-a „Zapadna Slavonija“ obuhvaća i druge projekte, čija realizacija će doprinijeti ostvarenju definiranih strateških ciljeva razvoja područja LAG-a.

Strateški cilj	Indikativan broj projekata	Procjena potrebnih sredstava	Planirani izvori financiranja
SC 1: Održivo upravljanje razvojnim resursima u svrhu jačanja konkurentnosti gospodarstva u ruralnim područjima	17	249,8 mil.kuna	Financijska sredstva LAG-a; resorna ministarstva, fondovi, EU fondovi i programi
SC 2: Zaštita i očuvanje okoliša	9	41,5 mil. kuna	Financijska sredstva LAG-a; resorna ministarstva, fondovi, EU fondovi i programi
SC 3: Valorizacija i očuvanje prirodnih reusrsa i kulturno – tradicijskog naslijeđa	21	150,1 mil. kuna	Financijska sredstva LAG-a; resorna ministarstva, fondovi, EU fondovi i programi
SC 4: Jačanje socijalne kohezije i unapređenje kvalitete života u ruralnim područjima	82	509 mil.kuna	Financijska sredstva LAG-a; resorna ministarstva, fondovi, EU fondovi i programi

U prilogu I. Lokalne razvojne strategije LAG-a nalazi se baza prikupljenih projektnih ideja u kojoj su navedeni svi projekti koji se planiraju provoditi za vrijeme trajanja LRS. S obzirom da će se najmanje jednom godišnje tijekom trajanja LRS raspisati javni poziv za prikupljanje projektnih ideja, ista je podložna izmjenama i dopunama.

11.8. Praćenje provedbe strategije i mjerenje učinaka provedbe strategije, kriteriji i indikatori za ocjenu uspješnosti i učinkovitosti

Kako bi se osigurala kvalitetna provedba LRS, Upravni odbor LAG-a formirati će radnu skupinu za praćenje provedbe Strategije koju će činiti minimalno 3 člana LAG-a, a koja će se sastajati minimalno jednom godišnje. Praćenje provedbe LRS od iznimnog je značaja kako bi se ocijenio napredak provedbe, uključenost zajednice u provedbu, te potreba revidiranja/ažuriranja LRS. Na temelju definiranih indikatora, radna skupina će pratiti i ocijenjivati uspješnost i učinke provedbe Strategije na razini pojedinačnih projekata, na razini definiranih aktivnosti i mjera, te na razini strateških ciljeva. Kako bi bila u mogućnosti pratiti i ocijenjivati pojedinačne projekte, radna skupina će za sve projekte koji se financiraju i/ili nositelje projekata koji koriste neki drugi modalitet potpore LAG-a (pismo preporuke LAG-a, izrada projekata, edukacije i sl.) uvesti obvezu narativnog/financijskog izvještavanja o provedenim aktivnostima, te će radna skupina na temelju dostavljenih informacija izraditi završno izvješće koje će činiti sastavni dio godišnjeg izvještaja o provedbi LRS. Praćenje provedbe na razini definiranih aktivnosti i mjera pokazati će koliko su mjere definirane Strategijom uspješno realizirane, da li su se aktivnosti provodile sukladno planiranoj dinamici, kao i ukazati na eventualne probleme i prepreke u realizaciji. Praćenjem ostvarenih rezultata u odnosu na planirane, ocijeniti će se doprinos istih na ostvarenje definiranih strateških ciljeva. Radna skupina za praćenje provedbe Strategije do konca mjeseca veljače slijedeće godine izraditi će godišnje izvješće o uspješnosti realizacije LRS koje će sadržavati narativno i financijsko izvješće, te ga prezentirati Upravnom odboru i Skupštini LAG-a. U praćenju provedbe LRS uz radnu skupinu sudjelovati će i upravitelj LAG-a.

Kako bi se osigurala transparentnost cjelokupnog procesa, godišnje izvješće biti će objavljeno na web stranicama LAG-a „Zapadna Slavonija“, te službenim web stranicama JLS – osnivača LAG-a.

Strateški ciljevi	Indikatori i kriteriji za ocjenu uspješnosti i učinkovitosti LRS
<p style="text-align: center;">ODRŽIVO UPRAVLJANJE RAZVOJNIM RESURSIMA U SVRHU JAČANJA KONKURENTNOSTI GOSPODARSTVA</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ broj novoizgrađenih poduzetničkih zona ▪ m izgrađenih sustava odvodnje u poduzetničkim zonama ▪ m izgrađenih sustava vodoopskrbe u poduzetničkim zonama ▪ m izgrađenih cesta u poduzetničkim zonama ▪ broj poduzetničkih zona u funkciji ▪ broj aktivnih poduzetnika u zonama ▪ broj zaposlenih u poduzetničkim zonama ▪ broj izrađenih projekata potpornih institucija za razvoj poduzetništva ▪ broj provedenih programa edukacije i treninga za poduzetnike ▪ broj polaznika programa za edukaciju i trening poduzetnika ▪ broj poduzetnika/obrnika koji primjenjuju metode energetske učinkovitosti ▪ broj projekata realiziranih kroz mjeru 302 IPARD programa ▪ broj poduzetnika/obrnika koji koristi OIE ▪ broj poduzetnika/obrnika koji primjenjuju „zeleno poslovanje“ ▪ broj poduzetnika/obrnika sa ishodenim certifikatima (ISO i sl.) ▪ broj poduzetnika/obrnika sa provedenim prekvalifikacijama/dokvalifikacijama/završenim specifičnim programima izobrazbe/osposobljavanja ▪ broj novih poduzeća i obrta ▪ broj novih proizvoda na tržištu ▪ broj korištenih potpora za razvoj MSP ▪ broj novih investicija na području LAG-a ▪ broj apliciranih projekata MSP na EU fondove ▪ broj odobrenih projekata apliciranih prema EU fondovima ▪ broj posjeta domaćim i inozemnim gospodarskim sajmovima ▪ površina ha razminiranog poljoprivrednog i šumskog zemljišta ▪ broj parcela poljoprivrednog zemljišta površine veće od 1 ha ▪ m (km) uređenih melioracijskih kanala ▪ m (km) uređenih poljskih puteva ▪ broj izgrađenih hidromelioracijskih objekata ▪ m (km) uređenih šumskih puteva i prilaza ▪ broj legaliziranih poljoprivrednih objekata ▪ broj novo izgrađenih polj. objekata za proizvodnju, skladištenje i preradu poljoprivrednih proizvoda ▪ broj moderniziranih polj. objekata za proizvodnju, skladištenje i preradu poljoprivrednih proizvoda ▪ broj izgrađenih i opremljenih objekata za izravnu prodaju na poljoprivrednim gospodarstvima ▪ broj komada nove poljoprivredne mehanizacije ▪ broj održanih informativnih radionica/javnih tribina/seminara ▪ broj sudionika/poljoprivrednika na informativnim radionicama/tribinama/seminarima ▪ broj gospodarstava koja uvode kontrolu očuvanja okoliša ▪ broj farmi koje zadovoljavaju standarde dobrobiti životinja i gospodarenja gnojivom ▪ broj polj. gospodarstava koja primjenjuju standarde vezane za kvalitetu i zdravstvenu ispravnost hrane ▪ udio gospodarstava koja su dostigla nacionalne i EU standarde ▪ broj brendiranih poljoprivrednih proizvoda ▪ broj poljoprivrednika sa završenim informatičkim tečajem ▪ broj proizvoda s oznakom izvornosti i oznakom zemljopisnog podrijetla ▪ broj proizvoda s oznakom tradicionalnog ugleda poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda ▪ broj novoosnovanih zadruga, specijaliziranih poljoprivrednih udruga, saveza, klastera i dr.) ▪ broj organiziranih poljoprivrednih sajmova ▪ broj korisnika koji pohađaju ili su pohađali edukacije, stručne tečajeve, radionice i sl. ▪ broj stručnih osoba u poljoprivredi i šumarstvu ▪ broj poljoprivrednika do 35 godina starosti
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ površina kultiviranog poljoprivrednog zemljišta ▪ površine zasađenih visokodohodovnim poljoprivrednim kulturama ▪ površina (ha) na kojima su izvršeni radovi biološke obnove privatnih šuma ▪ broj održanih radionica/seminara/javnih tribina za privatne šumoposjednike ▪ broj sudionika-privatnih šumoposjednika na edukacijama ▪ površina (ha) zasađenih tržišno vrijednih šumskih kultura ▪ broj održanih radionica/seminara/javnih tribina o ekološkoj poljoprivrednoj proizvodnji ▪ udio poljoprivrednika koji koriste organska gnojiva i biološka sredstva za zaštitu u poljoprivredi ▪ broj sudionika-poljoprivrednika na edukacijama za eko-poljoprivrednu proizvodnju ▪ broj certificiranih eko proizvoda ▪ broj poljoprivrednika koji koriste poticajne mjere za razvoj ekološke poljoprivredne proizvodnje

<p>ZAŠTITA I OČUVANJE OKOLIŠA</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ broj javnih institucija koji nabavljaju eko poljoprivredne proizvode za prehranu (škole, vrtići) ▪ broj zajedničkih projekata ekoloških poljoprivrednih proizvođača ▪ broj izrađenih promotivnih materijala ekoloških poljoprivrednih proizvođača ▪ broj nastupa na sajmovima eko poljoprivrednih proizvođača ▪ Broj izgrađenih solarnih i fotonaponskih elektrana ▪ Broj izgrađenih toplana na biomasu ▪ Broj ugrađenih solarnih panela/fotonaponskih modula u kućanstvima ▪ Količina proizvedene energije iz OIE ▪ Broj javnih objekata s energetske certifikatima ▪ Broj energetske učinkovitih javnih objekata ▪ Broj programa/potpora za korištenje OIE i primjenu energetske učinkovitosti ▪ Broj korištenih potpora za korištenje OIE i primjenu energetske učinkovitosti ▪ Broj održanih informativnih radionica/javnih tribina/seminara ▪ Broj sudionika na informativnim radionicama/javnim tribinama/seminarima ▪ Broj izrađenih promidžbenih eko materijala ▪ Broj djece i nastavnog osoblja uključenog u eko- programe ▪ Broj članova ekološke udruge ▪ Broj održanih javnih tribina o zaštiti okoliša i održivom razvoju ▪ Broj sudionika na javnim tribinama o zaštiti okoliša i održivom razvoju ▪ Broj održanih tematskih edukativnih radionica/seminara iz područja zaštite okoliša ▪ Broj provedenih akcija čišćenja i uređenja okoliša
<p>VALORIZACIJA I OČUVANJE PRIRODNIH RESURSA I KULTURNO TRADICIJSKOG NASLIJEĐA</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Površina (ha) na kojima se provodi poljoprivredno okolišni program ▪ broj obnovljenih zaštićenih kulturnih dobara ▪ broj obnovljenih sakralnih i profanih objekata ▪ broj provedenih arheoloških istraživanja i zaštićenih arheoloških lokaliteta ▪ broj tradicijskih manifestacija, te manifestacija koje promoviraju izvornu kulturnu baštinu i običaje ▪ broj turističkih proizvoda i programa ponude temeljenih na prirodnoj i kulturnoj baštini ▪ broj novo izgrađenih objekata javne turističke infrastrukture ▪ broj km izgrađenih tematskih puteva/šetnica ▪ broj postavljenih vidikovaca ▪ broj obnovljenih stambenih objekata tradicijske arhitekture ▪ broj obnovljenih gospodarskih objekata tradicijske arhitekture ▪ broj postavljenih informativnih i interpretativnih ploča ▪ broj posjetitelja ▪ broj turističkih noćenja ▪ broj novih smještajnih kapaciteta ▪ broj novih ugostiteljskih kapaciteta ▪ broj kreveta na gospodarstvima koja se bave seoskim turizmom ▪ broj novih turističkih proizvoda ▪ broj turističkih udruga, klastera, zadruga i broj članova ▪ broj organiziranih edukacija o turističkim i poslovnim procesima ▪ broj sudionika na edukacijama o turističko-poslovnim procesima ▪ broj organiziranih kulturno-tradicijskih manifestacija ▪ broj organiziranih manifestacija temeljenih na autohtonim eno-gastronomskim proizvodima ▪ broj sudionika na međunarodnim kulturno-tradicijskim manifestacijama ▪ broj izdanih publikacija na temu kulturno-tradicijskih vrijednosti ▪ broj izrađenih promotivnih materijala na temu kulturno-tradicijskih vrijednosti
<p>JAČANJE SOCIJALNE KOHEZIJE I UNAPREĐENJE KVALITETE ŽIVOTA STANOVNIŠTVA</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ duljina (m) izgrađenih i obnovljenih cesta i nogostupa ▪ duljina izgrađene i obnovljene vodoopskrbne mreže ▪ broj kućanstava priključenih na vodoopskrbnu mrežu ▪ duljina izgrađenog sustava odvodnje otpadnih voda ▪ broj kućanstava priključenih na sustav odvodnje otpadnih voda ▪ broj izgrađenih pročišćivača otpadnih voda ▪ broj saniranih divljih odlagališta otpada ▪ broj postavljenih zelenih otoka ▪ broj izgrađenih odlagališta građevinskog otpada ▪ količina zaprimljenog i obrađenog građevinskog otpada ▪ broj izgrađenih reciklažnih dvorišta ▪ količina prikupljenog i recikliranog otpada po vrstama ▪ broj postavljenih kontejnera za odlaganje agrotehničke ambalaže ▪ broj izgrađenih kompostara ▪ količina prikupljenog i obrađenog biootpada

- duljina izgrađene plinske mreže
- broj kućanstava priključenih na plinsku mrežu
- broj izgrađenih/obnovljenih mrtvačnica
- broj izgrađenih/obnovljenih groblja
- broj izgrađenih/obnovljenih staza na grobljima
- broj izgrađenih brana, retencija, akumulacija
- duljina obnovljenih nerazvrstanih cesta
- duljina izgrađenih novih cesta
- duljina obnovljenih županijskih cesta
- duljina izgrađenih nogostupa
- broj izgrađenih mostova, pješačkih mostova i prijelaza
- broj postavljenih semafora i prometnih znakova
- broj postavljenih autobusnih nadstrešnica
- duljina izgrađenih sustava javne rasvjete
- broj postavljenih rasvjetnih stupova i eko-štednih žarulja
- broj ugrađenih sustava regulacije javne rasvjete
- količina potrošene električne energije za funkcioniranje javne rasvjete
- broj uređenih parkova i javnih površina
- broj izgrađenih novih multifunkcionalnih društvenih objekata
- broj obnovljenih društvenih domova
- broj korisnika društvenih domova
- vrsta i broj nabavljene opreme
- broj izgrađenih športskih dvorana
- broj obnovljenih/moderniziranih športskih dvorana
- broj korisnika športskih dvorana
- vrsta i broj nabavljene opreme
- broj izgrađenih/obnovljenih športskih terena
- broj korisnika športskih terena
- vrsta i broj nabavljene opreme
- broj izgrađenih/obnovljenih dječjih vrtića/igraonica
- vrsta i broj nabavljene opreme za dječje vrtiće/igraonice
- broj izgrađenih/obnovljenih dječjih igrališta
- broj korisnika dječjih igrališta
- vrsta i broj nabavljene opreme
- broj izgrađenih/obnovljenih osnovnih i srednjih škola
- broj korisnika u osnovnim i srednjim školama
- vrsta i broj nabavljene opreme
- broj izgrađenih/obnovljenih objekata u kulturi
- vrsta i broj nabavljene opreme
- broj novoosnovanih i obnovljenih knjižnica
- broj nabavljenih knjiga
- vrsta i broj nabavljene opreme za knjižnice
- broj novih društvenih i kulturnih sadržaja
- broj korisnika društvenih sadržaja
- struktura korisnika kulturnih i društvenih sadržaja prema dobi i spolu
- broj izgrađenih/obnovljenih zdravstvenih objekata
- broj izgrađenih/obnovljenih objekata socijalne skrbi
- vrsta i broj nabavljene opreme za objekte zdravstvene i socijalne skrbi
- broj korisnika usluga socijalne skrbi
- broj izgrađenih/obnovljenih javnih objekata
- vrsta i broj nabavljene opreme za javne objekte
- broj korisnika javnih usluga
- broj neprofitnih udruga koje pružaju izvaninstitucionalne oblike socijalne skrbi
- broj i vrsta izvaninstitucionalnih oblika socijalne skrbi
- broj osoba uključenih u pružanje izvaninstitucionalnih oblika socijalne skrbi
- broj korisnika izvaninstitucionalnih oblika socijalne skrbi
- broj centara za podršku i osnaživanje, te pomoć i njegu marginaliziranih skupina stanovništva
- broj specijaliziranih ustanova zdravstvene zaštite
- broj domova za stare i nemoćne
- broj stručno obrazovanih u području zdravstva i socijalne zaštite
- broj organiziranih programa edukacije, seminara, radionica za stručni kadar u zdravstvu i soc. skrbi
- broj sudionika na tečajevima, seminarima, radionicama, treninzima i dr.

	▪ Broj održanih radionica/seminara/javnih tribina u svrhu jačanja kapaciteta udruga ▪ Broj sudionika – udruga na radionicama/seminarima/javnim tribinama ▪ Broj članova udruga ▪ Broj novih udruga ▪ Broj zaposlenih u udrugama ▪ Broj projekata koje udruge provode ▪ Broj projekata odobrenih za sufinanciranje iz fondova i programa EU ▪ Broj volontera uključenih u provedbu programa u zajednici ▪ Broj osoba uključenih u programe prekvalifikacija/dokvalifikacija/stručnog osposobljavanja ▪ Broj nezaposlenih uključenih u programe prekvalifikacija/dokvalifikacija/stručnog osposobljavanja ▪ Broj žena uključenih u programe prekvalifikacija/dokvalifikacija/stručnog osposobljavanja ▪ Broj mladih uključenih u programe prekvalifikacija/dokvalifikacija/stručnog osposobljavanja ▪ Broj OSI uključenih u programe prekvalifikacija/dokvalifikacija/stručnog osposobljavanja ▪ Broj zajedničkih projekata i programa dionika iz svih sektora ▪ Broj osnovanih socijalnih zadruga ▪ Broj članova socijalnih zadruga ▪ Broj samozaposlenih osoba – pripadnika marginaliziranih skupina stanovništva ▪ Broj zaposlenih osoba – pripadnika marginaliziranih skupina stanovništva

11.9. Procedura donošenja odluka

Sukladno Statutu LAG-a „Zapadna Slavonija“ u proceduri donošenja odluka vezanih za djelovanje LAG-a, Upravni odbor LAG-a je tijelo nadležno za donošenje odluka u operativnom djelovanju LAG-a, dok je Nadzorni odbor tijelo nadležno za praćenje izvršavanja odredaba Statuta i drugih općih akata LAG-a; nadziranje financijskog i materijalnog poslovanja LAG-a, te drugih poslova povjerenih od Skupštine LAG-a. Odabir projekata kojima će LAG izdati pismo preporuke za apliciranje na javne natječaje u okviru IPARD programa za mjere 101, 103, 301 i 302., LAG će vršiti putem Upravnog odbora. U svrhu prikupljanja što većeg broja kvalitetnih projektnih ideja iz svih sektora, na godišnjoj razini objaviti će se minimalno 1 javni poziv za prikupljanje projektnih prijedloga putem službene mrežne stranice, te mrežnih stranica članova LAG-a. Sastavni dio javnog poziva za prikupljanje projektnih ideja činiti će i propisani obrazac sa svim potrebnim podacima o podnositelju i projektu koji se prijavljuje. Sve pristigle projektne ideje uvrstiti će se u registar projektnih ideja, koje će se ocijeniti sukladno unaprijed definiranim kriterijima.

Upravni odbor LAG-a imenovati će stručni ocjenjivački tim kojemu će biti povjereno ocjenjivanje projektnih ideja, a koji će nakon provedenog ocjenjivanja izraditi bodovnu listu svih pristiglih projekata. Sukladno donešenom i usvojenom Pravilniku o ocjenjivanju projektnih ideja, kriteriji odabira projekata uključuju utjecaj/značaj projekta za širu lokalnu zajednicu, spremnost projekta za provedbu, visinu sredstava potrebnih za realizaciju projekta, utjecaj projekta na okoliš, održivost projekta, te ponajprije usklađenost projekta s strateškim ciljevima i mjerama Lokalne razvojne strategije LAG-a „Zapadna Slavonija“. Sukladno potrebama i dinamičnim realizaciji LRS, kriteriji definirani Pravilnikom o ocjenjivanju projektnih ideja biti će podložni izmjenama i dopunama. Izrađenu bodovnu listu projekata, stručni ocjenjivački tim će dostaviti Upravnom odboru koji će na temelju iste, na sjednici UO odabrati projekte kojima će LAG izdati pismo preporuke. Minimalan broj ostvarenih bodova pojedinog projekta, potrebnih za izdavanje pisma preporuke iznosi 50 od mogućih 100. Na sjednicama Upravnog odbora na kojima će se donositi odluke o izdavanju pisma preporuke, voditi će se zapisnik koji će se nalaziti u arhivi LAG-a, a u svrhu osiguravanja transparentnosti, projekti kojima se odobri izdavanje pisma preporuke biti će objavljeni na web stranicama LAG-a, kao i web stranicama članica – JLS. Kako bi osigurali svim potencijalnim nositeljima projekata mogućnost prijave projektnih ideja i izdavanje pisma preporuke tijekom cijele godine, LAG „Zapadna Slavonija“ izraditi će poseban dio na web stranicama LAG-a na kojemu će se nalaziti obrazac zahtjeva, te obrazac za prijavu projektnih ideja. Također, propisane obrasce potencijalni podnositelji projekta biti će u mogućnosti i preuzeti u uredu LAG-a, te popunjene dostaviti osobno ili poštanskim putem.

Na ovaj način zaprimljeni projekti, također će se uvrstiti u registar projekata LAG-a, te će sukladno prethodno opisanoj proceduri biti ocijenjeni.

12. USKLAĐENOST S NADREĐENIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA

Lokalna strategija razvoja LAG-a „Zapadna Slavonija“ je razvojni strateški dokument koji predstavlja podlogu za održivi socio-ekonomski razvoj LAG-a kao ruralnog područja. Tijekom njegove izrade, posebna je pozornost posvećena usklađenosti s ciljevima, prioritetima i mjerama Strategije ruralnog razvoja 2008.-2013., IPARD programa i Županijske razvojne strategije Brodsko-posavske županije. Strateški ciljevi definirani Lokalnom razvojnom strategijom u potpunosti prate smjernice i ciljeve navedenih dokumenata.

Ciljevi i prioriteti Strategije ruralnog razvoja 2008. – 2013.	Strateški ciljevi i mjere Lokalne razvojne strategije LAG-a „Zapadna Slavonija“
<p>1. Poboljšanje konkurentnosti poljoprivrednog i šumarskog sektora P1 – Poboljšanje konkurentnosti poljoprivrednog i šumarskog sektora P2 – Poboljšanje kvalitete poljoprivredne proizvodnje i trženja poljoprivrednih proizvoda P3 – Olakšavanje pristupa istraživanjima, korištenja inovacija i informacijsko komunikacijskih tehnologija P4 – Poboljšanje izobrazbe, promicanje znanja i poboljšanje ljudskog kapitala</p> <p>2. Očuvanje, zaštita i održiva uporaba okoliša, krajolika, prirodnog i kulturnog naslijeđa P1 – Održivo korištenje poljoprivrednog i šumskog zemljišta P2 – Očuvanje i obnova kulturnog naslijeđa i tradicijskih vrijednosti</p> <p>3. Poboljšanje kvalitete života u ruralnim područjima proširenje gospodarskog programa ruralnog gospodarstva P1 – Proširenje proizvodnog programa ruralnog gospodarstva P2 – Poboljšanje kvalitete života u ruralnim područjima</p> <p>4. Poboljšanje učinkovitosti institucijskog okruženja P1 – Institucijska podrška gospodarskim aktivnostima P2 – Povećanje stupnja motiviranosti i svijesti lokalne zajednice</p>	<p>SC 1 – Održivo upravljanje razvojnim resursima u svrhu jačanja konkurentnosti gospodarstva u ruralnom području M 1.1. – Razvoj malog i srednjeg poduzetništva, te obrtništva M 1.2. – Unapređenje poljoprivredne i šumarske infrastrukture M 1.3. – Restrukturiranje i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava M 1.4. – Poboljšanje kvalitete poljoprivrednih proizvoda i investiranje u razvoj novih proizvoda s visokom dodanom vrijednošću M 1.5. – Unapređenje ljudskih potencijala u poljoprivredi</p> <p>SC 2 – Zaštita i očuvanje okoliša M 2.1. – Održivo korištenje poljoprivrednog i šumskog zemljišta M 2.2. – Razvoj, poticanje i promoviranje ekološke poljoprivredne proizvodnje M 2.3. – Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije i primjene energetske učinkovitosti M 2.4. – Razvijanje i jačanje svijesti javnosti o zaštiti okoliša</p> <p>SC 3 – Valorizacija i očuvanje prirodnih resursa i kulturno tradicijskog naslijeđa M 3.1. – Očuvanje biološke i krajolika raznolikosti M 3.2. – Zaštita i očuvanje kulturnog identiteta i tradicijskih vrijednosti ruralnog područja M 3.3. Razvoj ruralnog turizma</p> <p>SC 4 – Jačanje socijalne kohezije i unapređenje kvalitete života M 4.1. – Poboljšanje ruralne infrastrukture M 4.2. – Razvoj društvene infrastrukture i sadržaja M 4.3. – Unapređenje kvalitete i dostupnosti javnih, socijalnih i zdravstvenih usluga M 4.4. – Razvoj aktivne zajednice</p>

Prioritetna područja IPARD programa	Strateški ciljevi i mjere Lokalne razvojne strategije LAG-a „Zapadna Slavonija“
<p>1. Poboljšanje tržišne učinkovitosti i provedbe standarda Zajednice Mjera 101 – Ulaganja u poljoprivredna gospodarstva kako bi ih se restrukturiralo i približilo standardima Zajednice Mjera 103 – Ulaganja u preradu i trženje poljoprivrednih i ribarskih proizvoda kako bi se te aktivnosti restrukturirale i približile standardima Zajednice</p> <p>2. Pripremne radnje za provedbu poljoprivredno-okolišnih mjera i lokalnih strategija ruralnog razvoja Mjera 201 – Radnje za poboljšanje okoliša i krajolika Mjera 202 – Priprema i provedba lokalnih strategija ruralnog razvoja</p> <p>3. Razvoj ruralne ekonomije Mjera 301 – Poboljšanje i razvoj ruralne infrastrukture Mjera 302 – Diversifikacija i razvoj ruralnih gospodarskih aktivnosti</p>	<p>SC 1 – Održivo upravljanje razvojnim resursima u svrhu jačanja konkurentnosti gospodarstva u ruralnom području M 1.1. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva, te obrtništva M 1.2. Unapređenje poljoprivredne i šumarske infrastrukture M 1.3. Restrukturiranje i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava M 1.4. Poboljšanje kvalitete poljoprivrednih proizvoda i investiranje u razvoj novih proizvoda s visokom dodanom vrijednošću M 1.5. Unapređenje ljudskih potencijala u poljoprivredi</p> <p>SC 2 – Zaštita i očuvanje okoliša M 2.1. Održivo korištenje poljoprivrednog i šumskog zemljišta M 2.2. Razvoj, poticanje i promoviranje ekološke poljoprivredne proizvodnje M 2.3. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije i primjene energetske učinkovitosti M 2.4. Razvijanje i jačanje svijesti javnosti o zaštiti okoliša</p> <p>SC 3 – Valorizacija i očuvanje prirodnih resursa i kulturno tradicijskog naslijeđa M 3.1. Očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti M 3.2. Zaštita i očuvanje kulturnog identiteta i tradicijskih vrijednosti ruralnog područja M 3.3. Razvoj ruralnog turizma</p> <p>SC 4 – Jačanje socijalne kohezije i unapređenje kvalitete života M 4.1. Poboljšanje ruralne infrastrukture M 4.2. Razvoj društvene infrastrukture i sadržaja M 4.3. Unapređenje kvalitete i dostupnosti javnih, socijalnih i zdravstvenih usluga M 4.4. Razvoj aktivne zajednice</p>

Ciljevi i prioriteti Županijske razvojne strategije BPŽ 2011-2013.	Strateški ciljevi i mjere Lokalne razvojne strategije LAG-a „Zapadna Slavonija“
<p>1. Jačanje gospodarstva na način koji vodi značajnom i kontinuiranom povećanju zaposlenosti i kvaliteti radnih mjesta P1 - Razvoj institucija za potporu poduzetništvu i privlačenju ulaganja P2 – Poticanje konkurentnosti i izvoza postojećih tvrtki P3 – Aktivnosti za privlačenje investitora iz Hrvatske i inozemstva P4 – Gospodarska i prometna infrastruktura kao preduvjet razvoja sektora distribucije i logistike P5 – Poticanje razvoja prerađivačke industrije, poljoprivrede i turizma P6 – Poticanje razvoja obrtništva</p> <p>2. Zaštita prirode i okoliša kao temelja održivog razvoja i gospodarskih aktivnosti P1 – Komunalna infrastruktura P2 – Obnovljivi izvori energije i energetska učinkovitost P3 – Ruralni razvoj P4 – Očuvanje biološke raznolikosti</p> <p>3. Kontinuiran razvoj obrazovnog sustava u skladu s potrebama gospodarstva P1 – Praćenje potreba tržišta rada P2 – Povezivanje obrazovnih institucija s gospodarstvom P3 – Provedba programa cjeloživotnog obrazovanja koji će poticati stvaranje znanja i vještina</p> <p>4. Poboljšanje kvalitete života, razvoj društvene infrastrukture i unapređenje položaja socijalno osjetljivih skupina P1 – Podrška sektoru zdravstvene zaštite i socijalne skrbi P2 – Unapređenje kvalitete života P3 – Podrška razvoju civilnog društva</p>	<p>SC 1 – Održivo upravljanje razvojnim resursima u svrhu jačanja konkurentnosti gospodarstva u ruralnom području M 1.1. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva, te obrtništva M 1.2. Unapređenje poljoprivredne i šumarske infrastrukture M1.3. Restrukturiranje i modernizacija poljoprivrednih gospodarstava M 1.4. Poboljšanje kvalitete poljoprivrednih proizvoda i investiranje u razvoj novih proizvoda s visokom dodanom vrijednošću M 1.5. Unapređenje ljudskih potencijala u poljoprivredi</p> <p>SC 2 – Zaštita i očuvanje okoliša M 2.1. Održivo korištenje poljoprivrednog i šumskog zemljišta M 2.2. Razvoj, poticanje i promoviranje ekološke poljoprivredne proizvodnje M 2.3. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije i primjene energetske učinkovitosti M 2.4. Razvijanje i jačanje svijesti javnosti o zaštiti okoliša</p> <p>SC 3 – Valorizacija i očuvanje prirodnih resursa i kulturno tradicijskog naslijeđa M 3.1. Očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti M 3.2. Zaštita i očuvanje kulturnog identiteta i tradicijskih vrijednosti ruralnog područja M 3.3. Razvoj ruralnog turizma</p> <p>SC 4 – Jačanje socijalne kohezije i unapređenje kvalitete života M 4.1. Poboljšanje ruralne infrastrukture M 4.2. Razvoj društvene infrastrukture i sadržaja M4.3.Unapređenje kvalitete i dostupnosti javnih, socijalnih i zdravstvenih usluga M 4.4. Razvoj aktivne zajednice</p>

PRILOG I.

BAZA PROJEKTNIH IDEJA LOKALNE RAZVOJNE STRATEGIJE „ZAPADNA SLAVONIJA“

Strateški cilj	Mjera	Projekt	Procijenjena vrijednost projekta (Kn)
SC 1	1.1.	Zeleni industrijski park Nova Gradiška	144.000.000,00
SC 1	1.1.	Izgradnja kanalizacije u Radnoj zoni Dragalić	2.500.000,00
SC 1	1.1.	Izgradnja poslovno gospodarske zone Davor	10.000.000,00
SC 1	1.1.	Razvoj stambeno poslovne i gospodarske zone Cernik	1.000.000,00
SC 1	1.1.	Izgradnja trafostanica u Radnoj zoni Dragalić	4.800.000,00
SC 1	1.1.	Izgradnja ceste u Radnoj zoni Dragalić	5.900.000,00
SC 1	1.1.	Razvoj poduzetničke zone Rešetari 2	4.000.000,00
SC 1	1.1.	Tehnološki park Nova Gradiška	55.000.000,00
SC 1	1.1.	Izgradnja poduzetničke zone Staro Petrovo Selo	10.000.000,00
SC 1	1.1.	Proširenje proizvodnog asortimana – proizvodnja dijelova za ALU i PVC stolariju	200.000,00
SC 1	1.2.	Uređenje poljskih puteva na području Općine Rešetari	2.000.000,00
SC 1	1.2.	Uređenje poljskih puteva na području Općine Vrbje	600.000,00
SC 1	1.3.	Izgradnja kušaonice vina na području Općine Staro Petrovo Selo	500.000,00
SC 1	1.3.	Izgradnja kušaonice suhomesnatih proizvoda na području Općine Staro Petrovo Selo	500.000,00
SC 1	1.3.	Izgradnja ekološkog-edukacijskog centra u Cerniku	800.000,00
SC 1	1.3.	Izgradnja edukativnog svinjogojskog centra u Starom Petrovom Selu	50.000.000,00
SC 1	1.3.	Unapređenje uvjeta proizvodnje na farmi goveda obrta za stočarstvo „Mladi rogovi“	3.000.000,00
SC 1	1.3.	Edukativno – stočarski centar u Starom Petrovom Selu	5.000.000,00
UKUPNO			299.800.000,00
SC 2	2.2.	Izgradnja platoa za odlaganje agrotehničke ambalaže i pranje poljoprivredne mehanizacije – prskalica na području Općine Staro Petrovo Selo	1.000.000,00
SC 2	2.3.	Centar za obnovljive izvore energije i energetska efikasnost Grada Nova Gradiška	30.000.000,00
SC 2	2.3.	Izgradnja toplovoda na području Općine Stara Gradiška	5.000.000,00
SC 2	2.3.	Energetsko certificiranje javnih zgrada na području Općine Rešetari	400.000,00
SC 2	2.3.	Izgradnja kogeneracijskog postrojenja na drvenu sječku na području Općine Stara Gradiška	50.000.000,00
SC 2	2.3.	Povećanje energetske učinkovitosti javnih objekata na području Općine Staro Petrovo Selo	3.300.000,00
SC 2	2.3.	Rekonstrukcija društvenog doma „Mala“ – poboljšanje energetske učinkovitosti	735.050,00
UKUPNO			90.435.050,00
SC 3	3.1.	Uređenje vodotoka Pokotina	500.000,00
SC 3	3.2.	Vino se kuša, glazba se sluša	300.000,00
SC 3	3.2.	Međunarodni susreti Petrovih Sela – Hrvatska, BiH, Srbija, Mađarska	100.000,00
SC 3	3.2.	Obnova ostataka tvrđave u Staroj Gradiški	30.000.000,00
SC 3	3.2.	Revitalizacija srednjovjekovnih utvrda „Bijela Stijena“ i „Rašaška“	800.000,00
SC 3	3.2.	Obnova kulturno – povijesnih spomenika na području Općine Staro Petrovo Selo	200.000,00
SC 3	3.2.	Unapređenje rada KUD-a Dragalić	30.000,00
SC 3	3.2.	Tkanje na tkalačkom stanu na području općine Gornji Bogičevci	20.000,00
SC 3	3.2.	Seoska olimpijada	40.000,00

SC 3	3.2.	Cernički ćupteti	150.000,00
SC 3	3.2.	Izrada monografije Općine Staro Petrovo Selo	50.000,00
SC 3	3.2.	Radionice izrade narodnih nošnji zlatovezom	57.000,00
SC 3	3.3.	Poboljšanje ponude i razvitak održivog turizma na ruralnom području općine Gornji Bogičevci	1.000.000,00
SC 3	3.3.	„Rodina kuća“	700.000,00
SC 3	3.3.	Adaptacija bazena na izletištu Strmac	1.000.000,00
SC 3	3.3.	Vodeni park	110.000.000,00
SC 3	3.3.	Izgradnja turističkog naselja na području općine Rešetari	3.500.000,00
SC 3	3.3.	Adaptacija objekta bivše „Sofke“ na Strmcu	1.500.000,00
SC 3	3.3.	Uređenje izletiša Jambrovac	200.000,00
SC 3	3.3.	Razvoj lovnog turizma na obiteljskom gospodarstvu Vidić	1.000.000,00
SC 3	3.3.	Ribarska kuća	600.000,00
SC 3	3.3.	Obilježavanje biciklističkih i pješačkih staza	100.000,00
SC 3	3.3.	Izgradnja turističke šetnice na području Općine Rešetari	300.000,00
SC 3	3.3.	Beer camp Bošnjak	500.000,00
UKUPNO			152.647.000,00
SC 4	4.1.	Uređenje središnjeg gradskog trga u Novoj Gradiški	750.000,00
SC 4	4.1.	Izgradnja vodoopskrbnog sustava na području Općine Staro Petrovo Selo	50.000.000,00
SC 4	4.1.	Sanacija odlagališta komunalnog otpada i izgradnja sustava za odvojeno prikupljanje i uporabu otpada	32.000.000,00
SC 4	4.1.	Izrada GIS sustava za komunalne vodove, instalacije i druge javne sadržaje	3.000.000,00
SC 4	4.1.	Izgradnja vodoopskrbnog sustava na području Općine Dragalić	4.000.000,00
SC 4	4.1.	Izgradnja pročišćivača otpadnih voda na području općine Staro Petrovo Selo	17.000.000,00
SC 4	4.1.	Izgradnja vodoopskrbne mreže u naseljima Benkovac-Trnakovac-B.Stijena-Rogolji	7.500.000,00
SC 4	4.1.	Izgradnja sustava odvodnje fekalnih voda na području Općine Rešetari	20.000.000,00
SC 4	4.1.	Sanacija deponije i izgradnja reciklažnog dvorišta	18.000.000,00
SC 4	4.1.	Izgradnja sustava odvodnje na području Općine Dragalić	10.000.000,00
SC 4	4.1.	Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda u naselju Okučani – 1 faza	16.000.000,00
SC 4	4.1.	Uređenje trga M.A.Reljkovića i gradnja novog parkirališta	1.623.020,07
SC 4	4.1.	Izgradnja prometnog koridora Nova Gradiška-Cernik-Strmac uz potok Šumetlicu	7.500.000,00
SC 4	4.1.	Izgradnja sustava odvodnje u naselju Novi Varoš	4.000.000,00
SC 4	4.1.	Gradnja kolnika i pješačkih staza u naselju Davor – faza 1	2.596.118,00
SC 4	4.1.	Obnova i rekonstrukcija nerazvrstanih cesta u Novoj Gradiški	33.434.720,00
SC 4	4.1.	Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda naselja Bodovaljci-Vrbje-Sičice	8.000.000,00
SC 4	4.1.	Rekonstrukcija željezničkog nadvožnjaka u km 272+239 magistralne pruge Novska-Vinkovci-Tovarnik	21.000.000,00
SC 4	4.1.	Sanacija odlagališta komunalnog otpada Štivilica	850.000,00
SC 4	4.1.	Rekonstrukcija sustava javne rasvjete na području Općine Rešetari	3.000.000,00
SC 4	4.1.	Izgradnja sustava odvodnje otpadnih voda naselja Smrtić-Ratkovac i Trnava – 1 faza	5.500.000,00
SC 4	4.1.	Izgradnja nogostupa kroz naselje Cage	1.875.000,00
SC 4	4.1.	Obnova nerazvrstanih cesta i javne rasvjete u naselju Stara Gradiška	4.000.000,00

SC 4	4.1.	Izgradnja nogostupa u naseljima Godinjak i Staro Petrovo Selo	1.800.000,00
SC 4	4.1.	Izgradnja nogostupa na području Općine Rešetari	2.000.000,00
SC 4	4.1.	Obnova i rekonstrukcija sustava javne rasvjete u Novoj Gradiški	500.000,00
SC 4	4.1.	Izgradnja pješačke staze u naselju Gornji Bogičevci	1.200.000,00
SC 4	4.1.	Rekonstrukcija komemorativnog dijela gradskog groblja, regulacija dijela potoka Šumetlica, izgradnja mosta i prometno povezivanje južnog dijela Grada Nova Gradiška s prigradskim naseljem Prvča	9.000.000,00
SC 4	4.1.	Nabava i postavljanje zelenih otoka na području Općine Staro Petrovo Selo	50.000,00
SC 4	4.1.	Zamjena postojećih azbesto-cementnih cijevi za vodovod na području Grada Nova Gradiška	10.000.000,00
SC 4	4.1.	Sanacija gubitaka na vodovodnoj mreži	2.000.000,00
SC 4	4.1.	Izgradnja južne obilaznice Grada Nova Gradiška	131.000.000,00
SC 4	4.1.	Gradnja kolnika i pješačkih staza u naselju Davor – faza 2	3.919.941,22
SC 4	4.1.	Izgradnja pješačke staze u Bodovaljcima	1.220.000,00
SC 4	4.1.	Modernizacija nerazvrstanih cesta na području Općine Rešetari	2.000.000,00
SC 4	4.1.	Izgradnja sustava odvodnje otpadnih voda naselja Dubovac	3.560.000,00
SC 4	4.1.	Zaštita javnih površina na području Grada Nova Gradiška od štetnog djelovanja oborinskih voda s rekonstrukcijom gornjeg i donjeg stroja nerazvrstanih cesta	20.000.000,00
SC 4	4.1.	Izgradnja sustava odvodnje otpadnih voda naselja Smrtić, Ratkovac i Trnava – faza 2	7.500.000,00
SC 4	4.1.	Izgradnja rezervoara pitke vode na postojećoj filtrirnici i sanacija postojećeg aeratora	2.000.000,00
SC 4	4.1.	Izgradnja i unapređenje nerazvrstanih cesta na području Općine Dragalić	2.500.000,00
SC 4	4.1.	Rekonstrukcija i održavanje nerazvrstanih cesta na području Općine Staro Petrovo Selo	4.000.000,00
SC 4	4.1.	Asfaltiranje i uređenje ulice Bljesak u Okučanima	450.000,00
SC 4	4.1.	Modernizacija nerazvrstanih cesta na području Općine Cernik	1.400.000,00
SC 4	4.1.	Modernizacija nerazvrstanih cesta na području Općine Vrbje	2.000.000,00
SC 4	4.1.	Modernizacija postojeće i izgradnja nove ekološke javne rasvjete na području Općine Staro Petrovo Selo	4.000.000,00
SC 4	4.2.	Izgradnja školsko športske dvorane uz OŠ Dragalić	7.700.000,00
SC 4	4.2.	Izgradnja novog objekta OŠ Rešetari	12.500.000,00
SC 4	4.2.	Izgradnja sportsko-rekreacijskog centra NK Sloboda	1.800.000,00
SC 4	4.2.	Obnova doma u Cerničkoj Šagovini	1.400.000,00
SC 4	4.2.	Školsko športska dvorana pri OŠ „Markovac“ Vrbova	1.200.000,00
SC 4	4.2.	Izgradnja društvenog doma u naselju Trnava	1.600.000,00
SC 4	4.2.	Sanacija i opremanje pučkog doma Smrtić	500.000,00
SC 4	4.2.	Izgradnja športskog centra na području Općine Okučani – II faza	937.500,00
SC 4	4.2.	Izgradnja sportskog centra u Rešetarima	10.000.000,00
SC 4	4.2.	Izgradnja i opremanje dječjih igrališta na području Općine G. Bogičevci	120.000,00
SC 4	4.2.	Izgradnja društvenog doma, parkirališta i asfaltnog igrališta u naselju Kosovac	1.960.000,00
SC 4	4.2.	Izgradnja dječjeg vrtića na području Općine Rešetari	3.000.000,00
SC 4	4.2.	Dogradnja zgrade OŠ Adžamovci	3.500.000,00

SC 4	4.2.	Obnova društvenih objekata na području Općine Dragalić	4.500.000,00
SC 4	4.2.	Opremanje prostorija Društva naša djeca Staro Petrovo Selo	35.000,00
SC 4	4.2.	Uređenje dječjih igrališta na području Općine Rešetari	350.000,00
SC 4	4.2.	Izgradnja dječjeg vrtića u naselju Dragalić	3.000.000,00
SC 4	4.2.	Rekonstrukcija društvenog doma u Benkovcu	30.000,00
SC 4	4.2.	Izgradnja svlačionica uz sportske objekte u naselju Stara Gradiška	1.200.000,00
SC 4	4.2.	Izgradnja asfaltiranih sportskih terena na području Općine Rešetari	500.000,00
SC 4	4.2.	Rekonstrukcija društvenog doma Prvča	356.000,00
SC 4	4.2.	Rekonstrukcija društvenog doma Ljupina	595.000,00
SC 4	4.2.	Izgradnja dječjih igrališta na području Gornji Bogičevci	100.000,00
SC 4	4.2.	Renoviranje i opremanje Odjela za djecu, Gradske knjižnice Nova Gradiška	300.000,00
SC 4	4.2.	Spomen galerija Kerdić u Davoru	1.200.000,00
SC 4	4.2.	Adaptacija i rekonstrukcija Gradskog muzeja Grada Nova Gradiška	5.500.000,00
SC 4	4.2.	Kazalište za djecu KUD-a Starča Gornji Bogičevci	25.000,00
SC 4	4.2.	Muzej starina Općine Rešetari	315.000,00
SC 4	4.2.	Muzej etno baštine Općine Staro Petrovo Selo	1.000.000,00
SC 4	4.2.	Osnivanje i uređenje knjižnice na području Općine Rešetari	500.000,00
SC 4	4.2.	Izgradnja malonogometnog igrališta, dječjeg igrališta, parkirališta, pješačkih staza sa drvoredom i vrtne sjenice	600.000,00
SC 4	4.2.	Izgradnja i opremanje knjižnice i čitaonice na području Općine Staro Petrovo Selo	1.000.000,00
SC 4	4.3.	Uređenje novih prostora općinske uprave u zgradi stare škole u Rešetarima	1.500.000,00
SC 4	4.3.	Adaptacija zgrade Općine Cernik	1.400.000,00
SC 4	4.3.	Uređenje prostora za rad Savjeta mladih na području Općine Rešetari	1.500.000,00
SC 4	4.3.	Izgradnja i osnivanje dnevnog boravka za starije i nemoćne	1.500.000,00
SC 4	4.3.	Izgradnja ambulante u naselju Dragalić	1.200.000,00
SC 4	4.3.	Uređenje dnevnog boravka za osobe starije životne dobi na području Općine Rešetari	1.000.000,00
SC 4	4.4.	Unapređenje rada DVD-a Dragalić	70.000,00
SC 4	4.4.	Rekonstrukcija vatrogasnog doma u Davoru u poslovne prostore	
SC 4	4.4.	Podizanje razine opremljenosti i spremnosti DVD-a Gornji Bogičevci	300.000,00
UKUPNO			559.522.299,29